

Lietuvos užimtumo 2022 m. tendencijos ir ateities prognozės

Turiny

Santrauka.....	3
Užimtumo tendencijos.....	7
Darbo paklausa: laisvos darbo vietos.....	11
Registruoto nedarbo tendencijos.....	18
Regioniniai skirtumai	24
Darbo jėgos pasiūla: kas ieškojo darbo?.....	27
Darbo jėgos pasiūlos ir paklausos suderinamumas.....	31
Užimtumas ir jo didinimo priemonės	35
Leidimai ir sprendimai užsieniečių darbui	40
Grupės darbuotojų atleidimai	43
Darbo rinkai besirengiantys asmenys	47
Nuo karo pasitraukę ukrainiečiai Lietuvos darbo rinkoje.....	51
Darbo rinka 2023 metais: darbdavių įžvalgos ir lūkesčiai.....	55
Darbo rinka 2023 metais: iššūkiai ir prognozės.....	66
Priedai	69
Darbo rinkos rodikliai.....	70
Profesijos, kurių darbuotojų labiausiai trūko 2022 m. apskrityse.....	71

Santrauka

Užimtųjų tendencijos 2022 m.?	2022 m. šalyje buvo 1,42 mln. užimtų gyventojų – 52,2 tūkst. tūkst. daugiau nei 2021 m. 15-64 amžiaus asmenų užimtumo lygis 2022 m. III ketv. pasiekė 75,2 proc. ir buvo aukščiausias per visą stebėjimo laikotarpį (nuo 1998 m.). Paskutinį praeitų metų ketvirtį buvo stebimas užimtumo lygio mažėjimas, gana įprastas žiemos sezonui. 2022 m. IV ketv. užimtumo lygis siekė 72,8 proc.
Darbo jėgos paklausa – kokie darbdaviai ieškojo darbuotojų?	2022 m. Užimtumo tarnyboje registruota 274 tūkst. laisvų darbo vietų – 23,6 proc. mažiau nei 2021 m. Nepaisant to, vidutinis per mėnesį įregistruojamų laisvų darbo vietų skaičius 2022 m. išliko didesnis nei 2017-2020 m. Daugiausiai laisvų darbo vietų registravo transporto ir saugojimo (16,5 proc.) bei apdirbamosios gamybos (16,3 proc.) įmonės. Nepaisant mažėjusio bendro laisvų darbo vietų skaičiaus, darbo pasiūlymų skaičius 2022 m. augo švietimo, viešojo valdymo, apgyvenimo ir maitinimo paslaugų, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, finansinės ir draudimo veiklos, kasybos ir karjerų eksploatavimo, profesinės, mokslinės ir techninės, informacijos ir ryšių bei kitos aptarnavimo veiklos sektoriuose.
Darbo jėgos paklausa - vidutinis siūlomas darbo užmokestis?	2022 m. Užimtumo tarnyboje registruotose laisvose darbo vietose vidutinis siūlytas mėnesio bruto darbo užmokestis siekė 1193 Eur. prieš mokesčius. Didžiausias vidutinis darbo užmokestis ieškant darbuotojų siūlytas vadovų grupėje – vidutiniškai 1,7 tūkst. Eur/mėn. prieš mokesčius. Specialistų, technikų ir įstaigų tarnautojų grupėje – 1,4 tūkst. Eur/mėn. Kvalifikuotų darbininkų ir operatorių grupėje – 1,3 tūkst. Eur/mėn. Mažiausias vidutinis darbo atlygis 2022 m. siūlytas laisvose darbo vietose, priskiriamose nekvalifikuoto darbo (936 Eur/mėn.) bei paslaugų (aptarnavimo) darbuotojų ir pardavėjų (946 Eur/mėn.) grupėms.
Darbo jėgos paklausa – kokių darbuotojų ieškojo darbdaviai?	Trys ketvirtadaliai 2022 m. registruotų laisvų darbo vietų – kvalifikuoto darbo pasiūlymai (16,5 proc. skirti specialistams, technikams ir įstaigų tarnautojams, 13,8 proc. – paslaugų darbuotojams ir pardavėjams, 42,9 proc. – kvalifikuotiems darbininkams ir įrenginių bei mašinų operatoriams, 1,4 proc. – vadovams). Nekvalifikuoto darbo pasiūlymai sudarė ketvirtadalį (25,6 proc.).
Kokių darbuotojų labiausiai trūko?	Didžiausia darbo jėgos pasiūlos ir paklausos neatitiktis 2022-aisiais išliko kvalifikuotų darbininkų ir operatorių grupėje. Šalies darbo rinkoje trūko autobusų bei sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojų, maisto ir panašių produktų gamybos mašinų operatorių, dirbinius iš tekstilės ir odos gaminančių darbininkų, kitur nepriskirtų statybininkų montuotojų, betonuotojų ir betono apdailininkų, degalinių operatorių, metalo apdirbimo staklių derintojų ir operatorių, metalinių konstrukcijų ruošėjų ir montuotojų, kepėjų ir konditerių, virėjų, siuvėjų, statybininkų, elektrikų, vandentiekininkų ir vamzdinių montuotojų, ikimokyklinio ugdymo mokytojų, kasininkų. Šiuose profesijų pogrupiuose laisvų darbo vietų registruota bent 2 kartus daugiau nei per tą patį laikotarpį įregistruota atitinkamo darbo ieškančių asmenų.

Kokios registruoto nedarbo tendencijos?	Nepaisant geopolitinių įtampų ir su tuo susijusių energetinių išteklių kainų šoko, infliacijos, išsibalansavusių tiekimo grandinių, situacija Lietuvos darbo rinkoje 2022 m. išliko stabili ir antroje metų pusėje, o registruoto nedarbo rodiklis per metus sumažėjo 1,3 proc. punkto. 2023 m. sausio 1 d. Užimtumo tarnyboje buvo registruota 156,1 tūkst. darbo neturinčių asmenų. Jie sudarė 8,9 proc. šalies darbingo amžiaus gyventojų. Didžiausias nedarbas fiksuotas Kalvarijos, Ignalinos rajono, Kazlų Rūdos, Akmenės rajono ir Rokiškio rajono savivaldybėse. Mažėjo skirtumas tarp aukščiausio ir žemiausio nedarbo teritorijų: 2022 m. pabaigoje skirtumas tarp aukščiausio ir žemiausio nedarbo teritorijų buvo 6 proc. punktais mažesnis nei 2021 m. pabaigoje. Sumažėjo ilgalaikių bedarbių skaičius ir dalis bedarbių struktūroje. Tam įtakos turėjo ne tik išaugę remiamo užimtumo mastai ir darbo neturėjusių grįžimas į darbo rinką, bet LR Užimtumo įstatymo pakeitimai, kurie sąlygojo naujo – besirengiančio darbo rinkai asmens – statuso atsiradimą bei įgalino efektyvesnių sprendimų šalinant kliūtis tokių asmenų užimtumui paiešką.
Darbo jėgos pasiūla – kas ieškojo darbo?	2022 m. į Užimtumo tarnybą kreipėsi 286,1 tūkst. darbo ieškančių asmenų – 44,2 tūkst. arba 18,3 proc. daugiau nei 2021 m. Išaugusiam darbo ieškančių skaičiui įtakos turėjo ir ukrainiečių, pasitraukusių iš Ukrainos dėl karo, srautai. Darbo jėgos pasiūlos struktūroje 2022 m., palyginti su 2021 m., mažėjo jaunimo (16–29 metų amžiaus) dalis. Labiausiai augo 35–39 m. ir vyresnių kaip 60 m. amžiaus bedarbių dalis. Didėjo turinčių aukštąjį universitetinį išsilavinimą dalis. Kas trečias bedarbis neturi profesinio pasirengimo.
Kiek asmenų suteiktas užimtumas?	Užimtumo tarnyba 2022 m. į darbo rinką padėjo sugrįžti 357,3 tūkst. asmenų – mažiau nei 2021 m., kuomet fiksuotas grįžtančiųjų į darbo rinką srautų augimas po veiklos suvaržymų dėl Covid-19 pandemijos panaikinimų, tačiau daugiau nei 2018 m., 2019 m. ar 2020 m. Dvigubai išaugo įsitraukimas į aktyvios darbo rinkos politikos priemones, skatinančias ir palengvinančias grįžimą į darbo rinką – šiose priemonėse dalyvauti pradėjo 23,2 tūkst. arba 112,5 proc. daugiau asmenų nei 2021 m.
Darbdavių įžvalgos¹: kokia bus darbo rinka 2023 m.?	Nepaisant mažėjusios optimistiškai nusiteikusių darbdavių dalies, optimizmo darbo rinkoje pasitinkant 2023-uosius buvo daugiau nei pesimizmo. Daugiau darbdavių išsakė ketinimus didinti veiklos apimtį, darbuotojų skaičių (steigti naujas darbo vietas ar užpildyti esamus etatus), vidutinį darbo užmokestį įmonėje, lėšas įrengimams ir technologijoms bei darbuotojų mokymams nei mažinti. Daugiausiai optimistiškai nusiteikusių darbdavių (numatančių didinti gamybos ar paslaugų apimtį, darbuotojų skaičių ir planuojančių veiklos plėtrą Lietuvoje ar užsienyje) – finansinę ir draudimo, informacijos ir ryšių, administracinę ir

¹ Parengta pagal Užimtumo tarnybos vykdytos kasmetinės darbdavių apklausos, kurios metu apklausta 2,6 tūkst. šalies įmonių, rezultatus

	aptarnavimo veiklos, statybos sektoriuose. Mažiausiai – apgyvendinimo ir maitinimo bei transporto ir saugojimo sektoriuose. Optimistiškiau nusiteikę didesni darbdaviai. Mažesnės įmonės labiau nusiteikusias išlaikyti status quo. Didžiausi darbdavių laukiami veiklos vystymo iššūkiai 2023 m. – energijos sąnaudos, žaliavų brangimas, minimalaus darbo užmokesčio augimas, pardavimų vidaus rinkoje mažėjimas ir darbuotojų trūkumas. MMA didėjimas, pardavimų vidaus rinkoje mažėjimas ir finansavimo sąlygų griežtėjimas/sunkėjimas – aktualesni iššūkiai mažesniems darbdaviams. Dideli darbdaviai dažniau nei mažos įmonės laukiamu veiklos vystymo iššūkiu nurodė numatomus sunkumus apsirūpinant reikiama darbuotojais. Su darbuotojų trūkumo sunkumais daugiausia planuoja susidurti viešojo valdymo, švietimo, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, statybos, transporto ir saugojimo veiklą vykdančios darbdaviai.
Darbdavių įžvalgos: kokia bus darbo rinka 2023 m.?	Darbdaviai numato, kad kvalifikuotų darbuotojų trūkumas išliks opesnę problema nei nekvalifikuotos darbo jėgos. Talentų išlaikymas bus aktualiausias informacijos ir ryšių, viešojo valdymo, profesinės, mokslinės ir techninės, finansinės ir draudimo sektoriuose. Palyginti su praėjusiais metais, daugėjo darbdavių, prognozuojančių galimus sunkumus dėl konkurencingo darbo užmokesčio. 2023 m. tokius sunkumus numato beveik pusė apklaustų darbdavių. Padaugėjo ir įmonių bei įstaigų, numatančių galimus iššūkius dėl talentų išlaikymo, emocinės darbuotojų savijautos ir organizacijos klimato vystymo. Daugiausia darbdavių, numatančių sukurti bent vieną naują darbo vietą – statybos bei vandens tiekimo, nuotekų valymo ir atliekų tvarkymo sektoriuose (tokius planus išsakė kas antras apklaustas nurodytą veiklą vykdančias darbdavys). Daugiau nei du penktadaliai įvardijo ketinimus sukurti naujų darbo vietų finansinės ir draudimo, informacijos ir ryšių veiklos, transporto ir saugojimo, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, apdirbamosios gamybos sektoriuose. Mažiausią darbuotojų skaičiaus dinamiką darbdaviai žada vadovams: 92,9 proc. apklaustų įmonių ir įstaigų nurodė, kad vadovų skaičius artimiausiais metais nesikeis. Didžiausią poreikio augimą darbdaviai prognozuoja kvalifikuotiems darbininkams ir operatoriams – didėsiantį tokių darbuotojų skaičių įmonėje numato kiek daugiau nei penktadalis (22,7 proc.).
Kokie darbo rinkos iššūkiai laukia 2023 m.?	2022 m. ekonomikai, o kartu ir darbo rinkai įtaką darę nepalankūs rizikos veiksniai (geopolitinės įtampos, Rusijos karas prieš Ukrainą, įvedamos sankcijos, išaugusios žaliavų bei energijos kainos, didelė infliacija, griežtinamos finansavimo sąlygos) išlieka ir 2023 m. Užimtumo tarnybos stebimos darbo pasiūlos ir paklausos kitimo tendencijos rodo, kad registruotas nedarbas 2023 m. I ketvirtį augs – tikėtina, didės apie 1 proc. punktu. Jo mažėjimo galima tikėtis II-III ketv. periodu, kuomet darbuotojų poreikis tradiciškai auga dėl sezoninių darbo paklausos svyravimų.

Ekonomikos lėtėjimas, infliacija, geopolitinės įtampos ir netikrumas rinkose sąlygos mažesnę samdą. Visgi, drastiško laisvų darbo vietų skaičiaus mažėjimo pavyks išvengti: darbo pasiūlymų skaičiaus ženklų mažėjimą absorbuos ne vienerius metus besitęsiantis kai kurių profesijų darbuotojų stygius rinkoje.

Esant sudėtingesnei ekonominei situacijai, tikėtina, jog grįžimo į darbo rinką po registruoto nedarbo trukmė ilgės, o ilgalaikių bedarbių skaičius ūgtels.

Iššūkiu liks darbo rinkai besirengiančių asmenų įsidarbinimo kliūčių šalinimas. Savivaldybėse, kuriose Užimtumo tarnybos, savivaldybės ir socialinių partnerių bendradarbiavimo dėka bus priimti efektyvūs tokių kliūčių šalinimo sprendimai, tikėtina, užimtumas didės.

Užimtumo tendencijos

Gyventojų užimtumas didėja

Valstybės duomenų agentūros duomenimis, 2022 m. šalyje buvo 1,42 mln. užimtų gyventojų – 52,2 tūkst. daugiau nei 2021 m. Palyginti su 2021 m., užimtumo lygis, didėjo 1,3 procentinio punkto. 2022 m. užimti buvo 73,8 proc. 15–64 m. amžiaus šalies gyventojų.

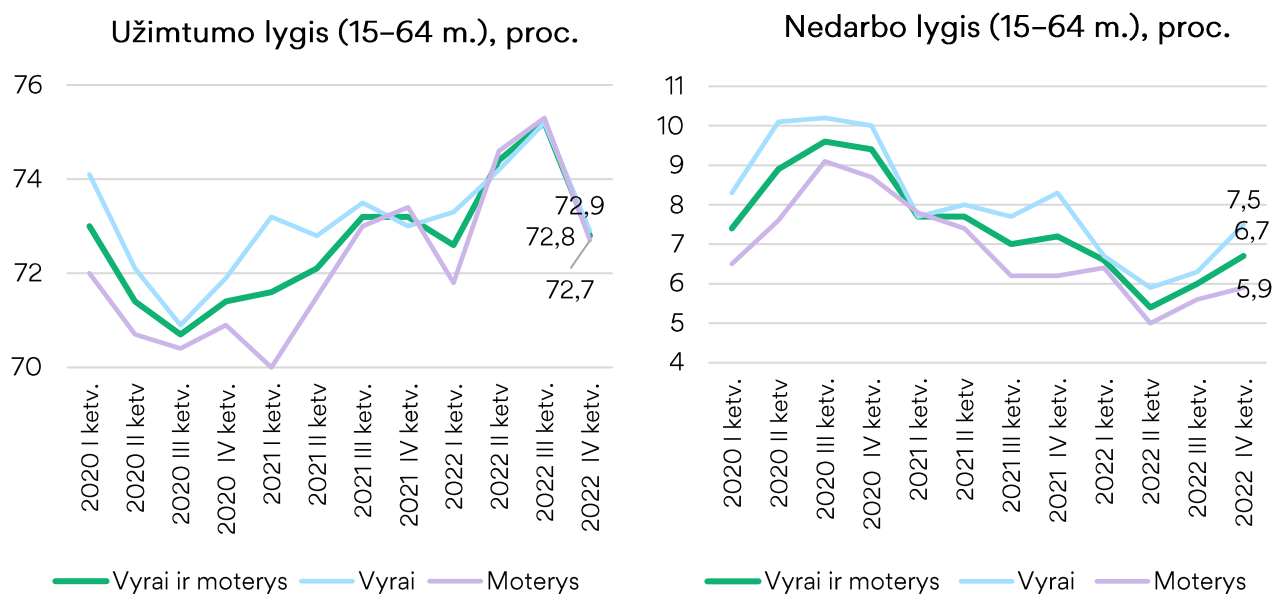
15-64 amžiaus asmenų užimtumo lygis 2022 m. III ketv. pasiekė 75,2 proc. ir buvo aukščiausias per visą stebėjimo laikotarpį (nuo 1998 m.). Vis dėlto paskutinį praeitų metų ketvirtį buvo stebimas užimtumo lygio mažėjimas, gana įprastas žiemos sezonui. 2022 m. IV ketv. užimtumo lygis siekė 72,8 proc. ir buvo 0,4 proc. punkto mažesnis nei 2021 m. IV ketv.

Valstybės duomenų agentūros duomenimis, nedarbo lygis² 2022 m. mažėjo 1,2 procentinio punkto iki 5,9 proc. (2021 m. nedarbo lygis siekė 7,1 proc.). Ilgalaikio nedarbo rodiklis 2022 m. sudarė 2,3 proc. ir buvo 0,4 proc. punkto mažesnis nei 2021 m.

Užimtumo tarnybos duomenimis, vidutinis metinis registruoto nedarbo³ rodiklis 2022 m. buvo 9 proc., t. y. 4 proc. punktais didesnis negu 2021 m. Išsamiau registruoto nedarbo rodiklio pokyčiai skyrėsi „Registruoto nedarbo tendencijos“.

Skirtumas tarp moterų ir vyrų nedarbo lygio išlieka

Valstybės duomenų agentūros duomenimis, vyrų nedarbo lygis 2022 m. buvo 0,9 proc. punkto aukštesnis nei moterų ir siekė 6,4 proc. Palyginti su 2021 m., vyrų nedarbo lygis mažėjo 1,2 proc. punkto, o moterų – 1,1 proc. punkto.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

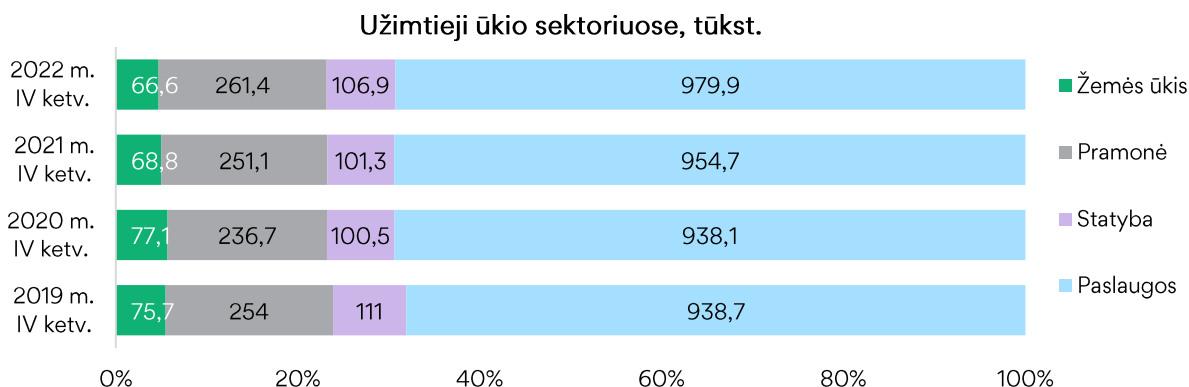
² Nedarbo lygis – rodiklis, išreiškiamas bedarbių ir darbo jėgos santykiu. Valstybės duomenų agentūra nedarbo lygį nustato apklausų būdu. Bedarbiais laikomi tie, kurie neturi darbo, bet galėtų dirbti ir per pastarąsias keturias savaites, jų pačių teigimu, aktyviai ieškojo darbo.

³ Registruotas nedarbas – rodiklis, išreiškiamas Užimtumo tarnyboje registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykiu.

Dirbančiųjų skaičius IV ketv. labiausiai augo pramonėje

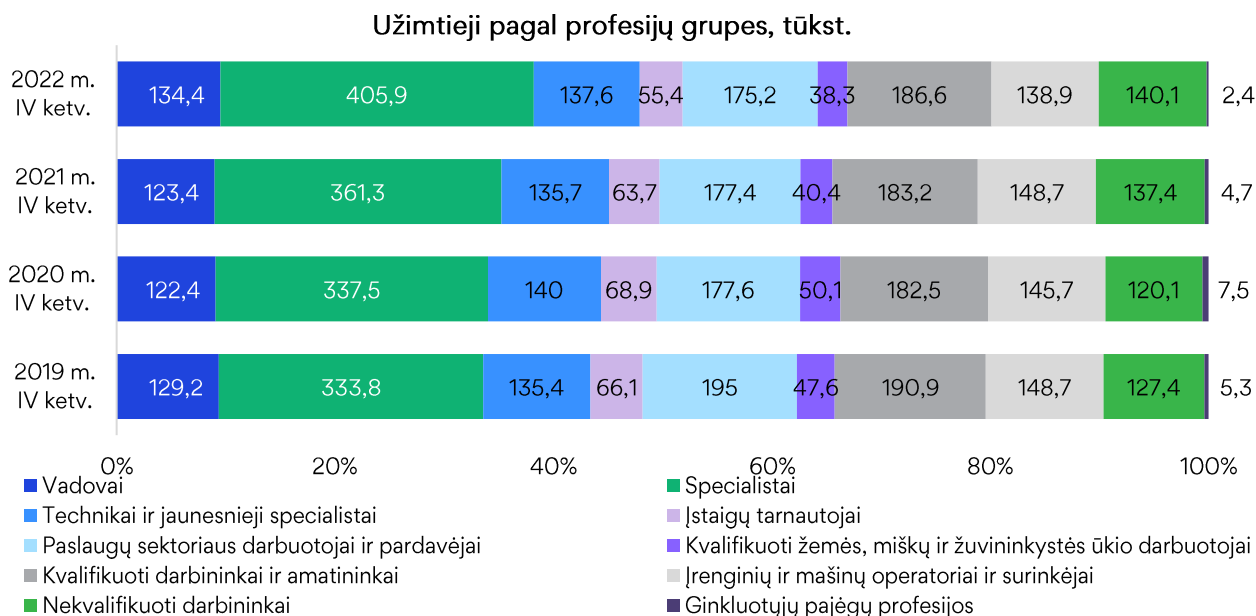
Užimtųjų skaičius 2022 m. IV ketv., palyginti su 2021 m. tuo pačiu laikotarpiu, augo pramonės, statybos ir paslaugų sektoriuose. Labiausiai dirbančiųjų skaičius ūgtelėjo statybų sektoriuje – didėjo 5,5 proc. Pramonės sektoriuje užimtųjų skaičius augo 4,1 proc., paslaugų sektoriuje – 2,6 proc.

Žemės ūkio sektoriuje dirbančiųjų skaičius mažėjo 3,2 proc.

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

Užimtumo struktūros pagal profesijų grupes duomenys rodo, kad 2022 m. IV ketv., palyginti su 2021 m. tuo pačiu laikotarpiu, augo specialistų, vadovų, nekvalifikuotų darbininkų, kvalifikuotų darbininkų ir amatininkų, technikų ir jaunesniųjų specialistų skaičius. Kitose profesijų grupėse dirbančiųjų mažėjo, labiausiai – ginkluotųjų pajėgų profesijų ir įstaigų tarnautojų.

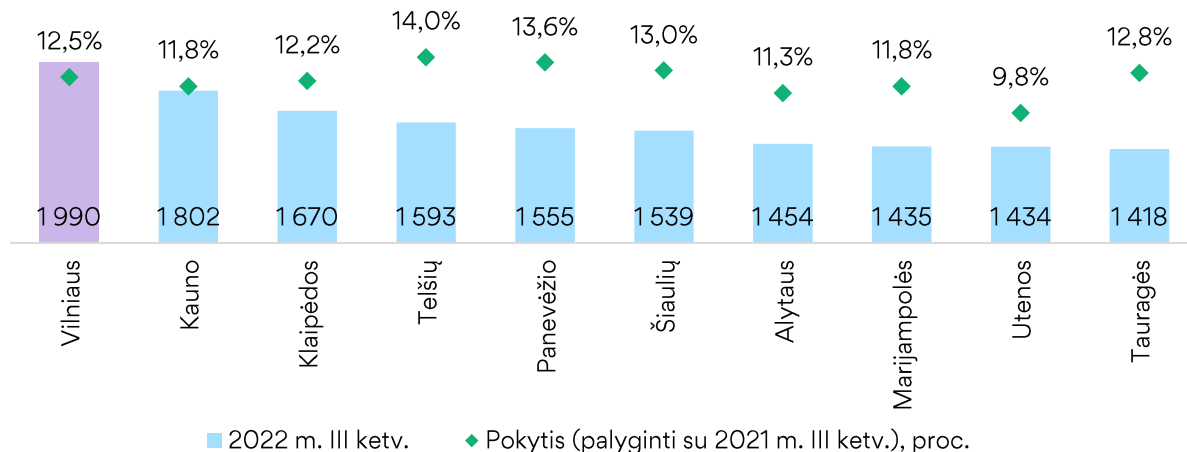
Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

Vidutinis darbo užmokestis toliau augo

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje (be individualiųjų įmonių) 2022 m. III ketv. siekė 1799 Eur. Ir buvo 12,6 proc. didesnis nei 2021 m. III ketv. Per metus darbo užmokestis padidėjo visose apskrityse, labiausiai (14 proc.) – Telšių apskrityje, mažiausiai (9,8 proc.) – Utenos apskrityje.

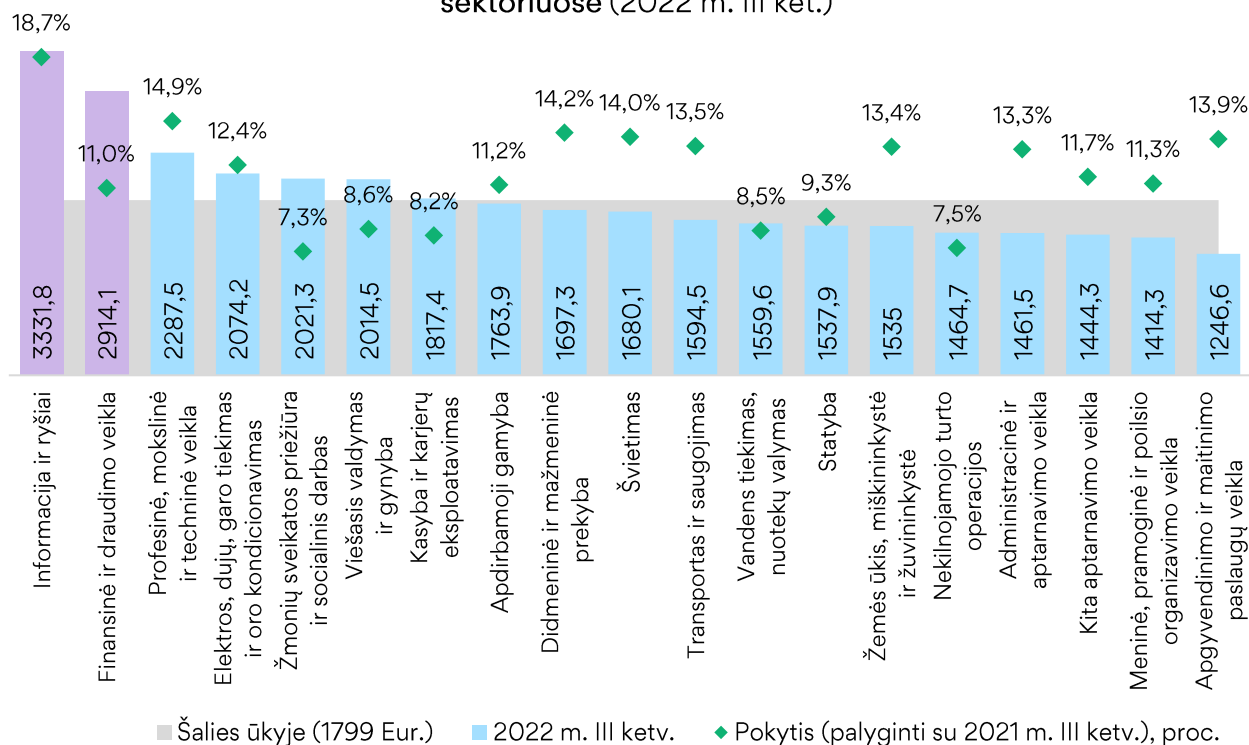
Mėnesinis bruto darbo užmokestis per metus (nuo 2021 m. III ketv. iki 2022 m. III ketv.) augo visuose veiklos sektoriuose. Labiausiai darbo užmokestis augo informacijos ir ryšių sektoriuje (18,7 proc.), mažiausiai – žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo sektoriuje (7,3 proc.).

Vidutinis bruto darbo užmokestis ir jo pokytis pagal apskritis

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis ir jo pokytis veiklos sektoriuose (2022 m. III ketv.)

Šaltinis: Valstybės duomenų agentūra

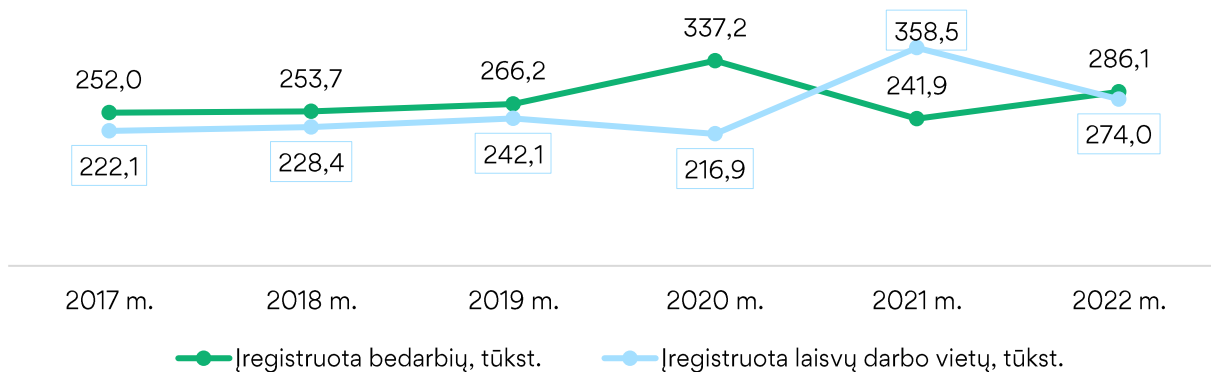
Valstybės duomenų agentūros duomenimis, darbo užmokesčio pokyčiams įtakos turėjo nuo 2022 m. sausio 1 d. padidinta minimalioji mėnesinė alga, augęs valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų ir biudžetinių įstaigų darbuotojų pareiginės algos bazinis dydis, pasikeitusi neapmokestinamojo pajamų dydžio skaičiavimo tvarka ir kitos priežastys.

Darbo paklausa: laisvos darbo
vietos

Laisvų darbo vietų skaičius išliko didesnis nei prieš pandemiją

2022 m. aktyvumas darbo rinkoje buvo mažesnis nei po Covid-19 pandemijos suvaržymų atsiveriančiais 2021 m. Laisvų darbo vietų darbdaviai registravo mažiau nei 2021 m., kurių II-III ketv. fiksuotas darbo pasiūlymų pikas, tačiau daugiau nei prieš pandemiją (2017-2019 m.) ir 2020 m., kuomet dalis veiklų buvo apribotos siekiant suvaldyti pandemijos protrūkį ir mažinti galimus jo padarinius.

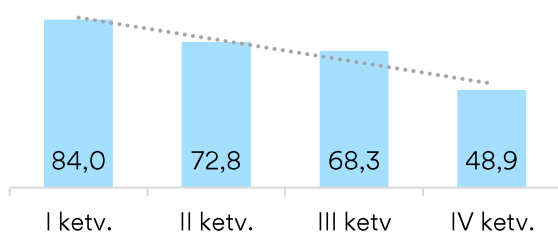
Per metus registruota darbo pasiūla ir paklausa, tūkst.

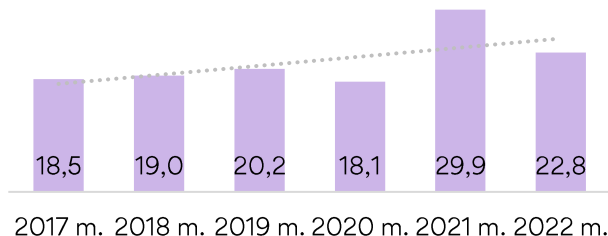
Iš viso 2022 m. Užimtumo tarnyboje registruota 274 tūkst. laisvų darbo vietų – 23,6 proc. mažiau nei 2021 m. Daugiausia darbo pasiūlymų 2022 m. darbdaviai pateikė kovą (31,5 tūkst.), mažiausiai – gruodį (12 tūkst.).

Nepaisant 2022 m. kas ketvirtį mažėjusių darbo pasiūlymų, vidutinis per mėnesį įregistruojamų laisvų darbo vietų skaičius išliko didesnis nei 2017-2020 m.

2022 m. registruotos laisvos darbo vietos, tūkst.

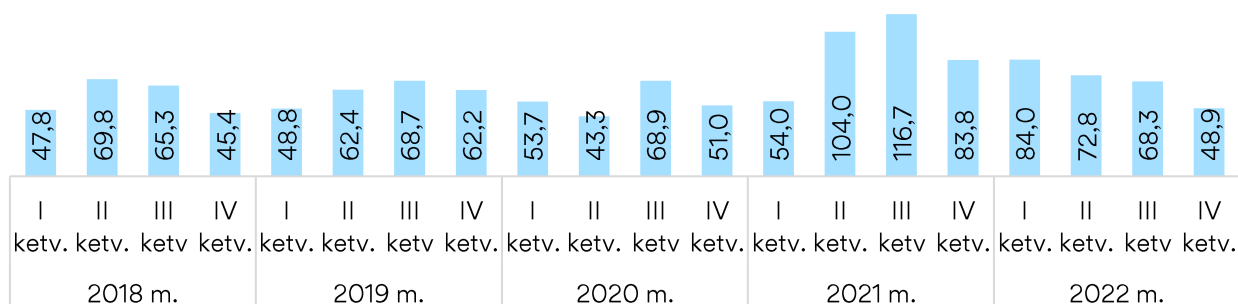

Per mėnesį įregistruojamų laisvų darbo vietų vidurkis, tūkst.

Jei 2022 m. I ketvirtį laisvų darbo vietų (84 tūkst.) buvo daugiau nei tuo pačiu laikotarpiu 2018-2021 m., tai 2022 m. III ir IV ketv. laisvų darbo vietų darbdaviai registravo mažiau nei 2019-2021 m. atitinkamais laikotarpiais ir beveik tiek pat kiek 2018 m.

Laisvų darbo vietų skaičiaus dinamika (ketvirčiais, tūkst.)

Didėjo laisvų darbo vietų paslaugų sektoriuje dalis

Laisvų darbo vietų struktūra 2022 m. kito neženkiai: du trečdalius (66,6 proc.) laisvų darbo vietų registruota paslaugų sektoriuje. Pramonės darbdavių pateikti darbo pasiūlymai sudarė 18,3 proc., statybos – 11,8 proc., žemės ūkio – 3,2 proc.

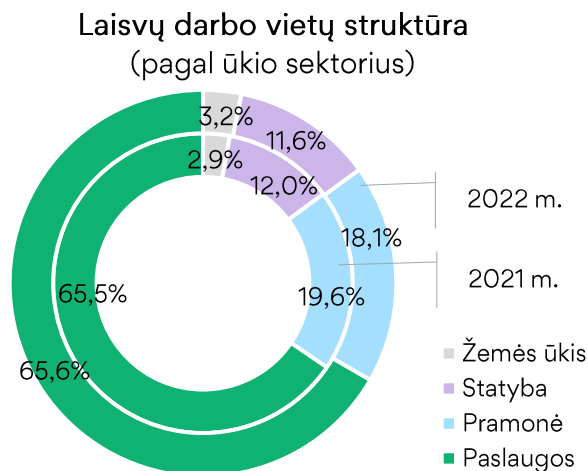
Palyginti su 2021 m., didėjo laisvų darbo vietų paslaugų bei žemės ūkio sektoriuose dalys ir atitinkamai sumažėjo – pramonės ir statybos.

Pagal darbdavio pagrindinės veiklos rūšį daugiausia laisvų darbo vietų 2022 m. registravo transporto ir saugojimo bei apdirbamosios gamybos įmonės (atitinkamai 16,5 proc. ir 16,3 proc. visų darbo pasiūlymų).

Administracinės ir aptarnavimo veiklą vykdančių įmonių registruotos laisvos darbo vietos sudarė 15,7 proc. visų darbo pasiūlymų, didmeninės ir mažmeninės prekybos bei variklinių transporto priemonių remonto – 14,7 proc., statybos – 11,8 proc.

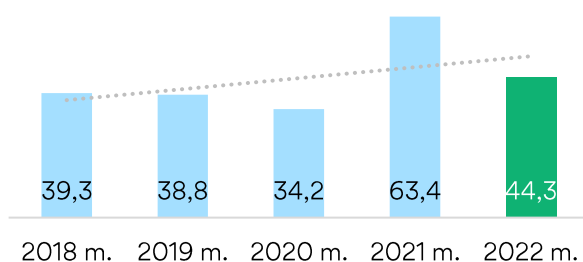
Palyginti su 2021 m., darbo pasiūlymų skaičius 2022 m. augo švietimo, viešojo valdymo, apgyvenimo ir maitinimo paslaugų, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, finansinės ir draudimo veiklos, kasybos ir karjerų eksploatavimo, profesinės, mokslinės ir techninės bei kitos aptarnavimo veiklos sektoriuose. Šiek tiek (0,5 proc.) darbo pasiūlymų skaičius ūgtelėjo ir informacijos bei ryšių sektoriuje.

Kituose veiklos sektoriuose laisvų darbo vietų skaičius, palyginti su 2021 m., mažėjo. Iš jų labiausiai – transporto ir saugojimo sektoriuje (-46,8 proc.).

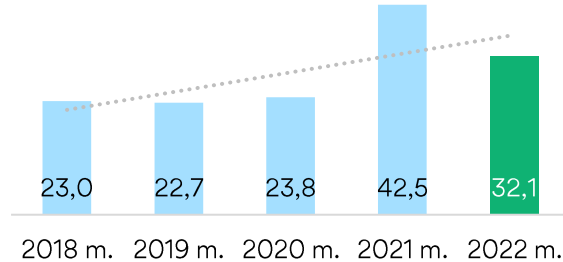

Per metus įregistruojamų laisvų darbo vietų skaičius dinamika, tūkst.

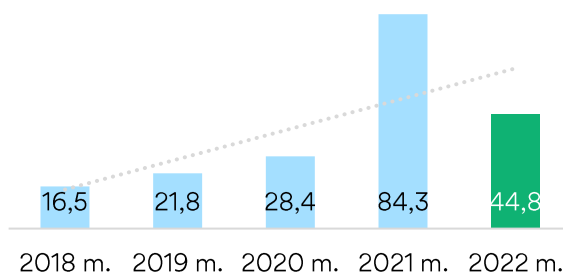
Apdirbamoji gamyba

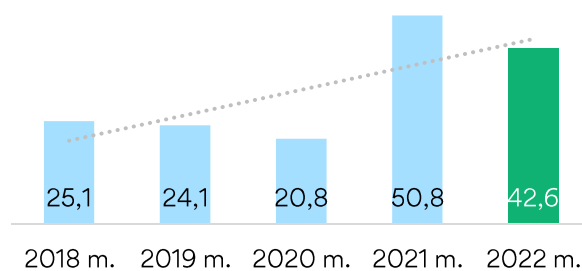
Statyba

Transportas ir saugojimas

Administracinė ir aptarnavimo veikla

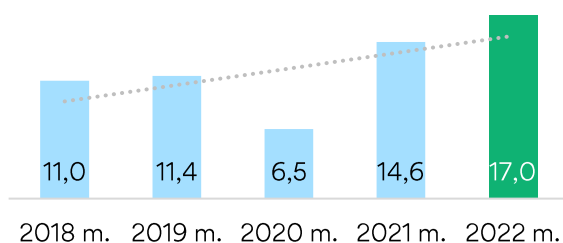
2021 m. fiksuotas laisvų darbo vietų pikas atspindi darbo rinkoje buvusią situaciją, kuomet naikinant veiklos suvaržymus dėl Covid-19 pandemijos ir daliai verslų intensyvinant veiklą dėl ekonomikos augimo, darbo paklausa augo greičiau nei pasiūla. Įtakos tam turėjo ne tik minėti veiksniai, bet ir tai, kad dalis darbo ieškančiųjų neskubėjo grįžti į darbo rinką.

2022 m. tokių sąlygų jau nebuvo. Darbo paklausos mažėjimui įtakos turėjo ir geopolitinės įtampos bei jų sąlygoti ekonomikos augimo pokyčiai.

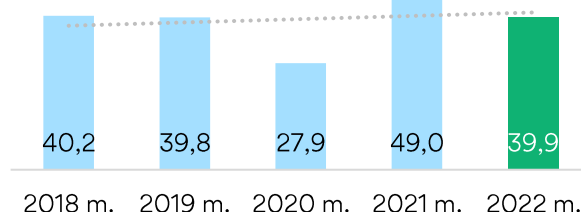
Visgi, kai kuriuose sektoriuose darbuotojų paklausos augimas išliko. Trejus metus iš eilės laisvų darbo vietų skaičius didėjo informacijos ir ryšių sektoriuje. Dvejus metus iš eilės – apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų, švietimo, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, finansinės ir draudimo, profesinės, mokslinės ir techninės veiklos, kasybos ir karjerų eksploatavimo bei kitos aptarnavimo veiklos⁴ sektoriuose.

Per metus įregistruojamų laisvų darbo vietų skaičius dinamika, tūkst.

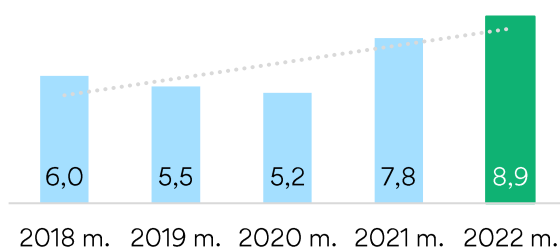
Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugos

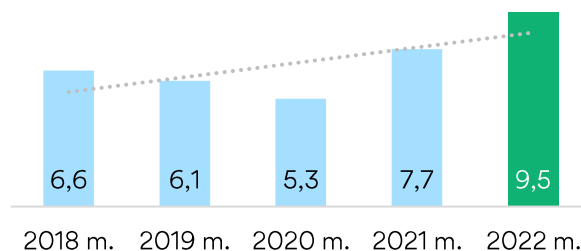
Didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių remontas

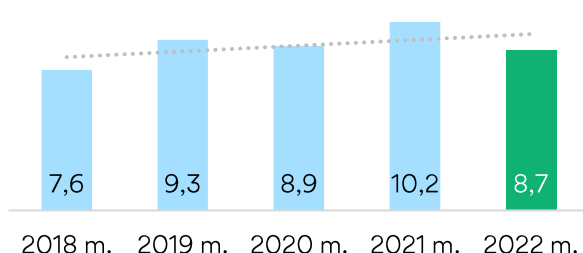
Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas

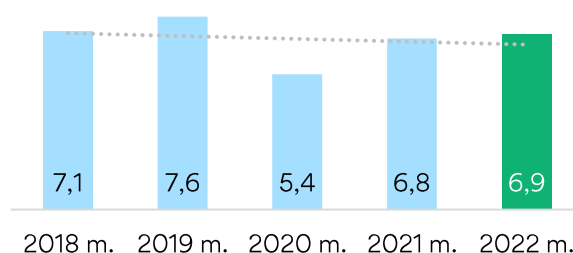
Švietimas

Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė

Profesinė, mokslinė ir techninė veikla

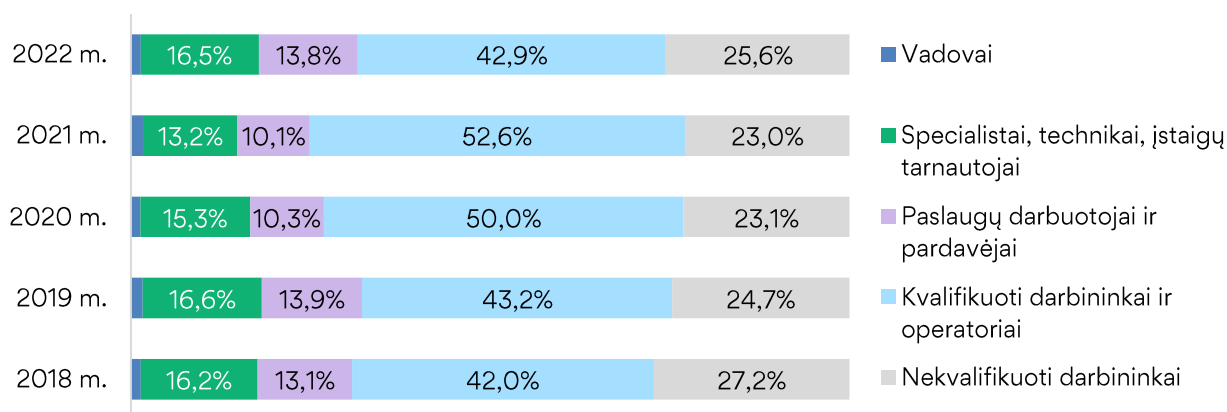
⁴ Kitos aptarnavimo veiklos sektoriui priskiriamos įmonės, vykdančios kompiuterių ir ryšių įrangos remonto, tekstilės gaminių skalbimo ir valymo, kirpyklų ir grožio salonų, laidotuvių ir kt. veiklą.

Apdirbamosios gamybos, transporto ir saugojimo, statybos, administracinės ir aptarnavimo veiklos⁵ sektoriuose 2022 m. darbo pasiūlymų buvo mažiau nei 2021 m., kuomet po Covid-19 suvaržymų atsiveriant verslams fiksuotas laisvų darbo vietų pikas, tačiau daugiau nei 2018 m., 2019 m. ir 2020 m.

Daugėjo darbo pasiūlymų specialistams ir paslaugų darbuotojams

Trys ketvirtadaliai 2022 m. registruotų laisvų darbo vietų – kvalifikuoto darbo pasiūlymai (16,5 proc. skirti specialistams, technikams ir įstaigų tarnautojams, 13,8 proc. – paslaugų darbuotojams ir pardavėjams, 42,9 proc. – kvalifikuotiems darbininkams ir įrenginių bei mašinų operatoriams, 1,4 proc. – vadovams). Nekvalifikuoto darbo pasiūlymai sudarė ketvirtadalį (25,6 proc.).

Laisvų darbo vietų struktūra 2018-2022 m.

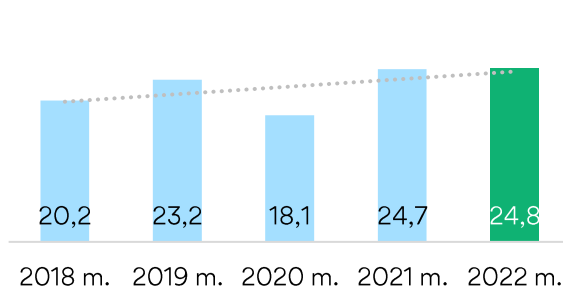

Didžiausią laisvų darbo vietų dalį, kaip įprasta, 2022 m. sudarė darbo pasiūlymai kvalifikuotiems darbininkams ir operatoriams (42,9 proc.). Šioje grupėje per 2022 m. darbdaviai pateikė beveik du kartus daugiau darbo pasiūlymų nei Užimtumo tarnyboje registravosi tokio darbo ieškančių asmenų.

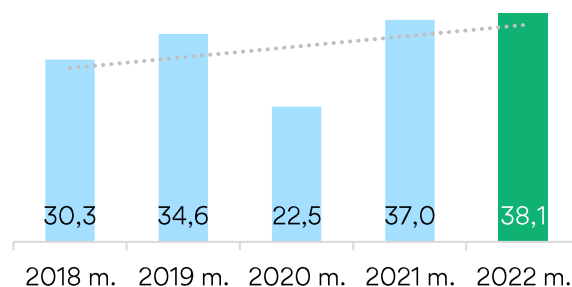
Nepaisant mažėjusio bendro laisvų darbo vietų skaičiaus, 2022 m., palyginti su 2021 m., darbo pasiūlymų skaičius šiek tiek ūgtelėjo specialistams ir paslaugų sektoriaus darbuotojams (didėjo atitinkamai 0,7 proc. ir 3 proc.). Specialistams ir paslaugų sektoriaus darbuotojams laisvų darbo vietų 2022 m. registruota daugiausiai per penkerius metus.

Laisvų darbo vietų skaičiaus dinamika 2018-2022 m., tūkst.

Specialistai

Paslaugų darbuotojai ir pardavėjai

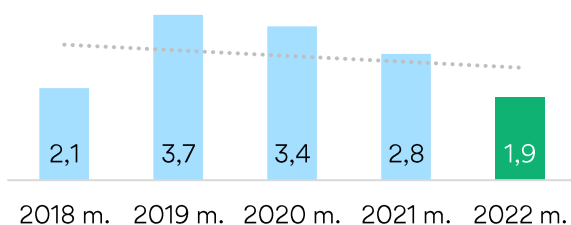
⁵ Administracinės ir aptarnavimo veiklos sektoriui priskiriamos įmonės, vykdančios įdarbinimo (įskaitant ir laikinojo), apsaugos, pastatų administravimo ir kraštovaizdžio tvarkymo, nuomos ir kt. paslaugų veiklą.

Specialistų grupėje, palyginti su 2021 m., daugėjo darbo pasiūlymų sveikatos specialistams (gydytojams, fizioterapeutams, veterinarams, slaugos specialistams), mokymo specialistams (ikimokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojams, specialiųjų poreikių mokinių mokytojams), IT ir ryšių sistemų specialistams (taikomųjų programų kūrėjams, duomenų bazių projektuotojams ir kt.). Paslaugų grupėje augo virėjų, degalinių operatorių, mokytojų padėjėjų paklausa.

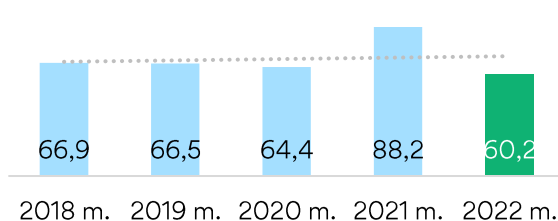
Technikų ir jaunesniųjų specialistų, įstaigų tarnautojų, įrenginių ir mašinų operatorių bei nekvalifikuotų darbininkų grupėse darbo pasiūlymų buvo mažiau nei 2021 m., tačiau daugiau nei 2018 m., 2019 m. ir 2020 m. Kvalifikuotų darbininkų ir amatininkų⁶ bei kvalifikuotų žemės, miškų ir žuvininkystės ūkio darbuotojų grupėse darbo pasiūlymų skaičius buvo mažiausias nuo 2018 m.

Laisvų darbo vietų skaičiaus dinamika 2018-2022 m., tūkst.

Kvalifikuoti žemės, miškų ir žuvininkystės ūkio darbininkai

Kvalifikuoti darbininkai ir amatininkai

Vadovų grupėje daugiausia 2022 m. laisvų darbo vietų buvo statybos vadovams. *Specialistų ir vadovų grupėje* daugiausia darbo pasiūlymų buvo reklamos ir rinkodaros specialistams, sandėliavimo tarnybos tarnautojams, administravimo ir vykdomiesiems sekretoriams, buhalteriams bei apskaitos ir buhalterijos tarnautojams, socialiniams darbuotojams ir jaunesniesiems socialiniams darbuotojams, ikimokyklinio bei pagrindinio ir vidurinio ugdymo mokytojams, pardavimo atstovams, slaugos specialistams.

Paslaugų darbuotojų ir pardavėjų grupėje paklausiausi buvo parduotuvių pardavėjai ir virėjai.

Kvalifikuotų darbininkų ir operatorių grupėse 2022 m. daugiausia laisvų darbo vietų buvo sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojams, autobusų ir troleibusų vairuotojams, lengvųjų automobilių ir furgonų vairuotojams, statybininkams, kepėjams ir konditeriams, siuvėjams, variklinių transporto priemonių mechanikams, kitur nepriskirtiems statybininkams montuotoja⁷, vandentiekininkams ir vamzdinių montuotojams, dažytojams, elektrikams.

Nekvalifikuotų darbininkų grupėje daugiausiai darbo pasiūlymų registruota biurų, viešbučių ir kitų įstaigų valytojams, krovikams, nekvalifikuotiems apdirbamosios pramonės darbininkams.

Didėjo vidutinis siūlomas darbo užmokestis

2022 m. Užimtumo tarnyboje registruotose laisvose darbo vietose vidutinis siūlytas mėnesio bruto darbo užmokestis siekė 1193 Eur.

⁶ Kvalifikuotų darbininkų ir amatininkų grupei priskiriami statybininkai montuotojai, statybininkai apdailininkai, dažytojai, statybinių konstrukcijų valytojai, metalinių konstrukcijų montuotojai, įrankininkai, suvirintojai, elektros įrangos įrengėjai ir taisytojai, medienos meistras, siuvėjai ir pan.

⁷ Pagal Lietuvos profesijų klasifikatorių grupei *Kitur nepriskirti statybininkai montuotojai ir giminiškos profesijos* priskiriami pastolininkai, pastolių montuotojai, kelių remontininkai, asfaltuotojai, kelininkai, darbininkai aukštybininkai ir pan.

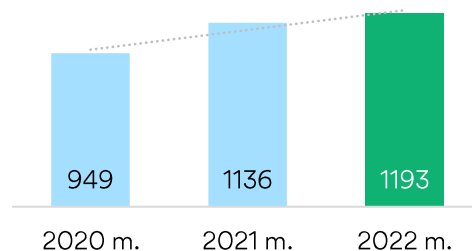
Didžiausias vidutinis darbo užmokestis ieškant darbuotojų siūlytas *vadovų grupėje* – vidutiniškai 1,7 tūkst. Eur/mėn. prieš mokesčius. Šioje grupė didžiausias vidutinis darbo užmokestis siūlytas IT ir ryšių paslaugų vadovams (3,3 tūkst.), mažiausias – žuvininkystės ūkio produkcijos gamybos vadovams (1 tūkst.) ir prekybos vadovams (1,1 tūkst.).

Specialistų, technikų ir įstaigų tarnautojų grupėje vidutinis siūlomas bruto darbo užmokestis buvo 1,4 tūkst. Eur/mėn. (specialistams – 1,5 tūkst., technikams ir jaunesniesiems specialistams – 1,2 tūkst., įstaigų tarnautojams – 1,1 tūkst.).

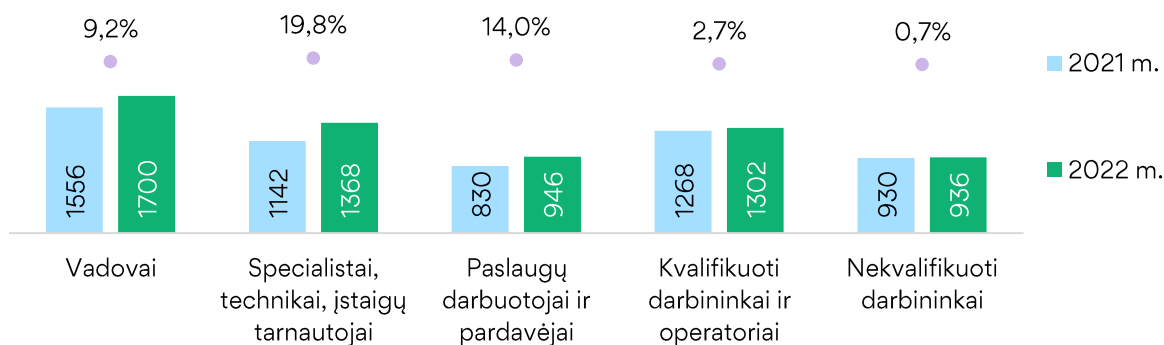
Šioje grupėje didžiausias darbo užmokestis siūlytas bendrosios praktikos gydytojams (2,7 tūkst.), programinės įrangos kūrėjams (2,5 tūkst.), ekonomistams (2,5 tūkst.), gydytojams specialistams (2,3 tūkst.), juriskonsultams (2,2 tūkst.), odontologams (2,2 tūkst.). Mažiausias – lombardų tarnautojams, choreografams, apklausų atlikėjams (nesiekė 0,8 tūkst.).

Kvalifikuotų darbininkų ir operatorių grupėje darbo skelbimuose nurodomas vidutinis darbo užmokestis buvo 1,3 tūkst. Eur/mėn. prieš mokesčius. Didžiausias atlygis buvo siūlomas ieškant kelininkų (2,4 tūkst.), gręžinių gręžėjų (2,1 tūkst.), laivo korpuso remontininkų (2 tūkst.), statybininkų (1,6 tūkst.). Mažiausias atlygis siūlytas tabako mišinio ruošėjams, vaismedžių, vaiskrūmių, daržovių augintojams, dirbinius iš vytelių ir medienos gaminantiems amatininkams (nesiekė 0,8 tūkst.).

Vidutinis siūlomas bruto darbo užmokestis, Eur/mėn.

Vidutinis siūlytas bruto darbo užmokestis pagal kvalifikacijų grupes

Mažiausias vidutinis darbo atlygis 2022 m. siūlytas laisvose darbo vietose, priskiriamose nekvalifikuoto darbo bei paslaugų (aptarnavimo) darbuotojų ir pardavėjų grupėms.

Paslaugų darbuotojų ir pardavėjų grupėje vidutinis siūlomas bruto darbo užmokestis buvo 946 Eur/mėn. Didžiausias šioje grupėje atlygis ieškant darbuotojų siūlytas vyresniesiems valymo ir bendrosios priežiūros darbuotojams (valymo darbų brigadininkams ir pan.), vagono palydovams, vairavimo instruktoriams (1,2 tūkst.). Mažiausias – apsaugos darbuotojams (0,8 tūkst.).

Nekvalifikuotiems darbininkams vidutinis siūlytas mėnesio bruto darbo užmokestis buvo 936 Eur/mėn. Didžiausias atlygis siūlytas ieškant langų plovėjų (1,5 tūkst. prieš mokesčius) ir nekvalifikuotų statybos darbininkų (1,2 tūkst.). Mažiausias – nekvalifikuotiems augalininkystės, sodininkystės ir daržininkystės ūkio darbininkams bei malkų rinkėjams (nesiekė 0,8 tūkst.).

Palyginti su 2021 m., vidutinis siūlomas bruto darbo užmokestis didėjo 57 Eur arba 5 proc. Labiausiai siūlomas darbo užmokestis augo specialistams (+21,8 proc.) ir technikams (+16,3 proc.).

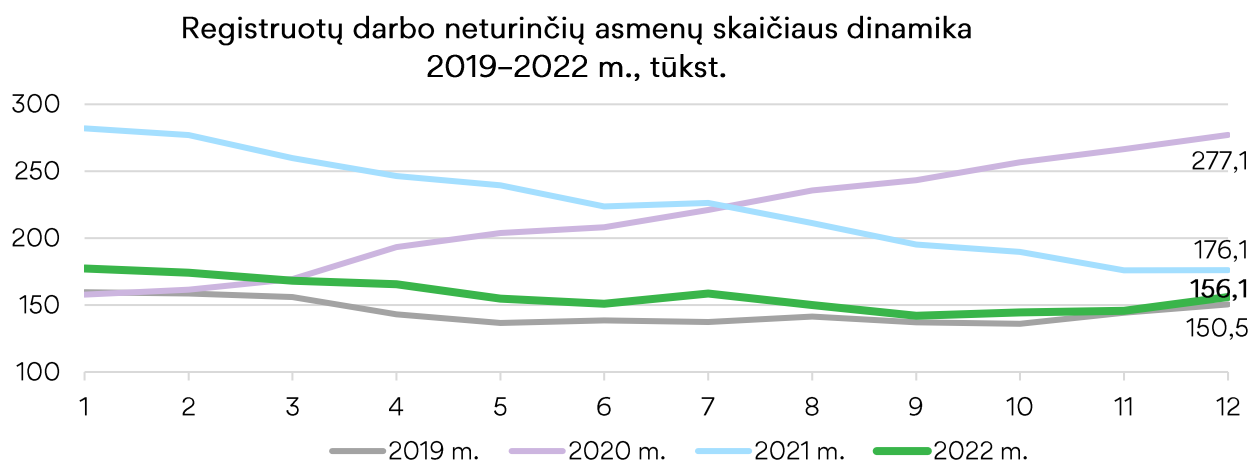
Reģistruoto nedarbo tendencijos

Registruotas nedarbas mažėjo

Geopolitinės įtampos, išaugusios energijos ir žaliavų kainos, tiekimo grandinių sutrikimai, padidėję skolinimosi kaštai 2022 m. pristabdė spartų ekonomikos atsigavimą, tačiau situacija darbo rinkoje grįžo į priešpandeminį lygį ir išlieka gana stabili.

2022 m. į Užimtumo tarnybos klientų aptarnavimo skyrius kreipėsi 286,1 tūkst. darbo neturinčių asmenų – vidutiniškai 23,8 tūkst. per mėnesį. Per 2021 m. bedarbių buvo įregistruota 241,9 tūkst. – 44,2 tūkst. arba 18,3 proc. mažiau. Išaugusiam 2022 m. į Užimtumo tarnybą besikreipusių bedarbių srautui įtakos turėjo ir nuo karo veiksmų Ukrainoje pasitraukę asmenys – jų per 2022 m. bedarbiais įregistruota beveik 20 tūkst.

Darbo pasiūlymų 2022 metais įregistruota 274 tūkst. – 23,6 proc. mažiau nei 2021 m.

Šių metų sausio 1 d. šalyje buvo registruota 156,1 tūkst. darbo neturinčių asmenų. Tai yra 20 tūkst. arba 11,4 proc. mažiau nei 2022 m. pradžioje, kai Užimtumo tarnybos klientų aptarnavimo skyriuose buvo registruota 176,1 tūkst. darbo neturinčių asmenų.

Vidutinis metinis 2022 m. registruotų bedarbių skaičius 157,3 tūkst. – 30,1 proc. mažesnis nei 2021 m., kuomet šis rodiklis siekė 225,2 tūkst.

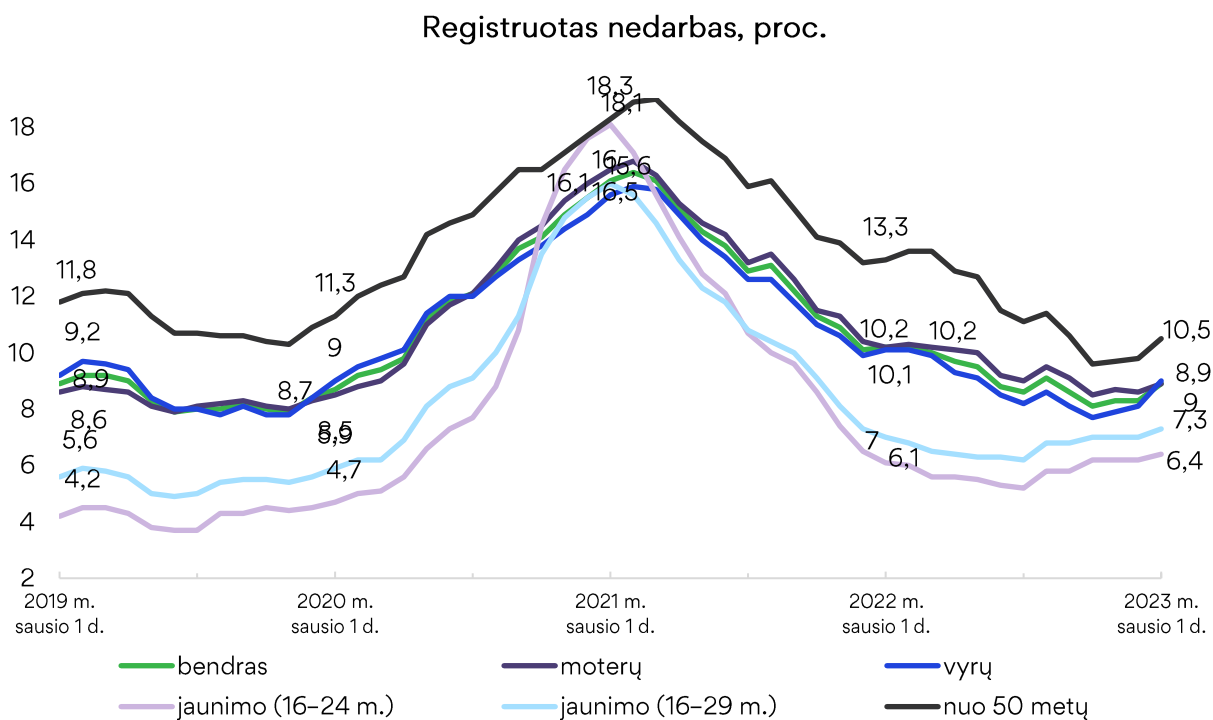
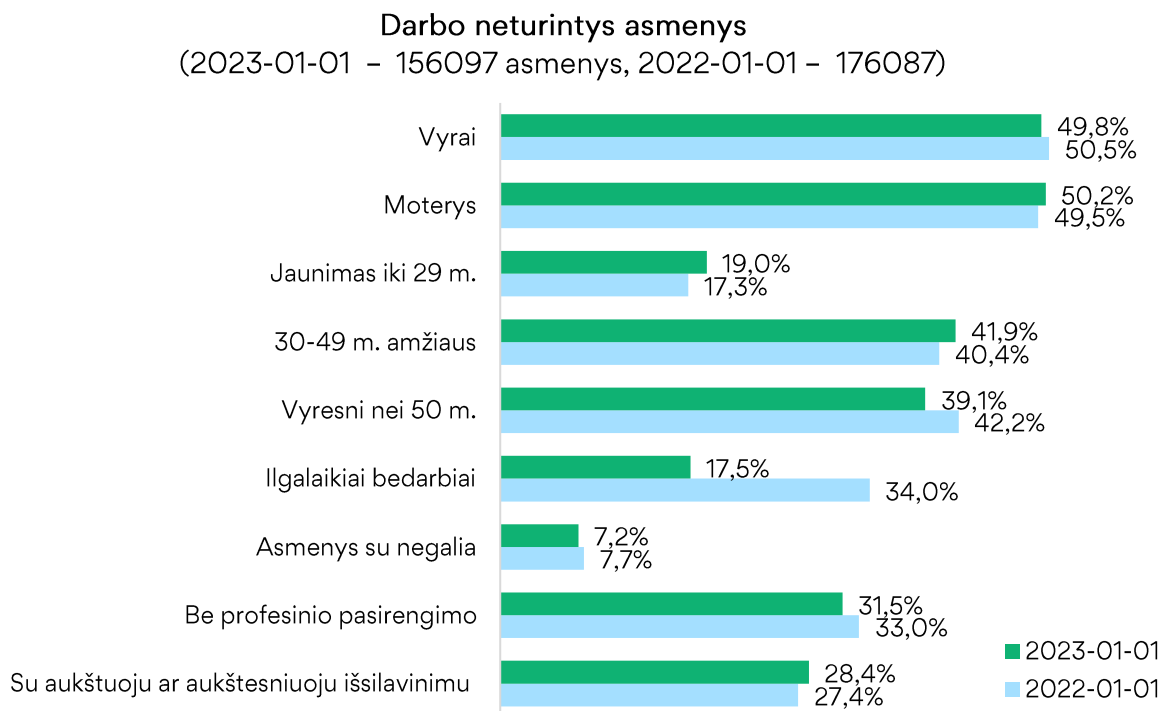
Darbo rinkos rodikliai išsamiau – 1 priede.

Darbo ieškantis asmuo – vyresnio amžiaus moteris

2023 m. sausio 1 d. bedarbių struktūroje, palyginti su 2022 m. sausio 1 d., augo jaunimo (16-29 m.) dalis: nuo 17,3 proc. didėjo iki 19,0 proc. Tuo tarpu vyresnių bedarbių dalis mažėjo: 50+ m. amžiaus asmenys 2023 m. sausio 1 d. sudarė 39,1 proc., prieš metus – 42,2 proc. Moterys tarp bedarbių sudaro šiek tiek didesnę dalį nei vyrai.

Darbo rinkoje jaučiamas darbo jėgos trūkumas bei Užimtumo sistemos pokyčiai sudarė prielaidas ilgalaikio nedarbo mažėjimui. Šių metų pradžioje ilgalaikių bedarbių buvo registruota 27,4 tūkst., t. y. perpus mažiau nei prieš metus (2022-01-01 ilgalaikių bedarbių buvo 60 tūkst.). Jų dalis tarp visų registruotų bedarbių mažėjo nuo 34 iki 17,5 proc.

Didelė išlieka nekvalifikuotų bedarbių dalis. Kas trečias 2022 m. pabaigoje registruotas bedarbis neturėjo profesinio pasirengimo. Daugiausia (daugiau kaip pusė) nekvalifikuotų bedarbių yra tarp jaunesnių nei 25 m. amžiaus asmenų.

2023 m. sausio 1 d. klientų aptarnavimo skyriuose registruoti darbo neturintys asmenys sudarė 8,9 proc. šalies darbingo amžiaus gyventojų (1,3 proc. punkto mažiau nei 2022 m. pradžioje).

2022 m. moterų registruotas nedarbas mažėjo sparčiau nei vyrų. Moterų bedarbių dalis tarp darbingo amžiaus moterų šalyje per metus sumažėjo 1,3 proc. punktais, o vyrų – 1,1 proc. punkto. Spartesnis moterų registruoto nedarbo mažėjimas lėmė, kad moterų nedarbo rodiklis 2022 m. pabaigoje buvo mažesnis nei vyrų. Neturinčios darbo moterys sudarė 8,9 proc. šalies darbingo amžiaus moterų, o vyrai – 9 proc. tos pačios amžiaus grupės vyrų. Paskutinį kartą moterų nedarbas buvo mažesnis nei vyrų prasidedant COVID-19 pandemijai (2020 m. gegužės mėn.).

2022 m. vidutinis metinis vyrų registruoto nedarbo rodiklis buvo 8,7 proc. – tai 4 proc. punkto mažiau negu 2021 m. (12,7 proc.). Vidutinis metinis moterų nedarbas 2022 m. siekė 9,3 proc. ir taip pat kaip ir vyrų mažėjo 4 proc. punktais.

Nepaisant spartesnio moterų registruoto nedarbo mažėjimo metų eigoje, vidutinis metinis moterų registruoto nedarbo rodiklis išliko aukštesnis nei vyrų.

Vidutinis metinis vyresnių kaip 50 m. amžiaus asmenų nedarbo rodiklis siekė 11,4 proc., tai yra 4,6 proc. punkto mažiau nei 2021 m. Nors vyresnių nei 50 metų amžiaus bedarbių dalis tarp tos pačios amžiaus grupės šalies gyventojų mažėjo sparčiau nei bendras nedarbo rodiklis, vyresniųjų nedarbas 2,4 proc. punkto viršija šalies vidurkį.

Darbo ieškantys asmenys pagal amžiaus grupes 2022m. (vidutiniai metiniai skaičiai)⁸

Amžiaus grupė	Iš viso		Moterys		Vyrai		Gyvenantys kaime		Įgiję aukštąjį universitetinį išsilavinimą		Nekvalifikuoti		Ilgalaikiai		Neįgalieji		Proc. nuo atitinkamos amžiaus grupės šalies gyventojų
	sk.	proc. nuo visų registruotų asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos amžiaus grupės asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos amžiaus grupės asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos amžiaus grupės asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos amžiaus grupės asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos amžiaus grupės asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos amžiaus grupės asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos amžiaus grupės asmenų	
Iš viso	157344		81231	51,6%	76113	48,4%	53025	33,7%	22965	14,6%	50046	31,8%	38817	24,7%	12111	7,7%	9,0%
16–24	14292	9,1%	7319	51,2%	6973	48,8%	3978	27,8%	924	6,5%	8914	62,4%	3156	22,1%	282	2,0%	5,8%
16–29	27854	17,7%	14494	52,0%	13360	48,0%	7375	26,5%	3461	12,4%	13611	48,9%	4855	17,4%	640	2,3%	6,7%
25–29	13562	8,6%	7175	52,9%	6387	47,1%	3397	25,0%	2537	18,7%	4697	34,6%	1699	12,5%	358	2,6%	8,3%
30–39	31633	20,1%	16824	53,2%	14809	46,8%	9011	28,5%	6861	21,7%	8780	27,8%	5340	16,9%	1045	3,3%	8,1%
40–49	32270	20,5%	16692	51,7%	15578	48,3%	11288	35,0%	4853	15,0%	9833	30,5%	7995	24,8%	2048	6,3%	8,7%
50+	65587	41,7%	33221	50,7%	32366	49,3%	25351	38,7%	7790	11,9%	17822	27,2%	20627	31,4%	8378	12,8%	11,4%
50–59	43382	27,6%	20949	48,3%	22433	51,7%	16955	39,1%	4769	11,0%	11423	26,3%	13043	30,1%	4849	11,2%	10,3%
60+	22205	14,1%	12272	55,3%	9933	44,7%	8396	37,8%	3021	13,6%	6399	28,8%	7584	34,2%	3529	15,9%	14,3%

⁸ Vidutinis metinis registruotų bedarbių sk. – kiekvieno metų mėnesio pabaigoje Užimtumo tarnyboje registruotų bedarbių skaičiaus aritmetinis vidurkis

Darbo ieškantys asmenys pagal tikslines grupes, 2022m. (vidutiniai metiniai skaičiai)

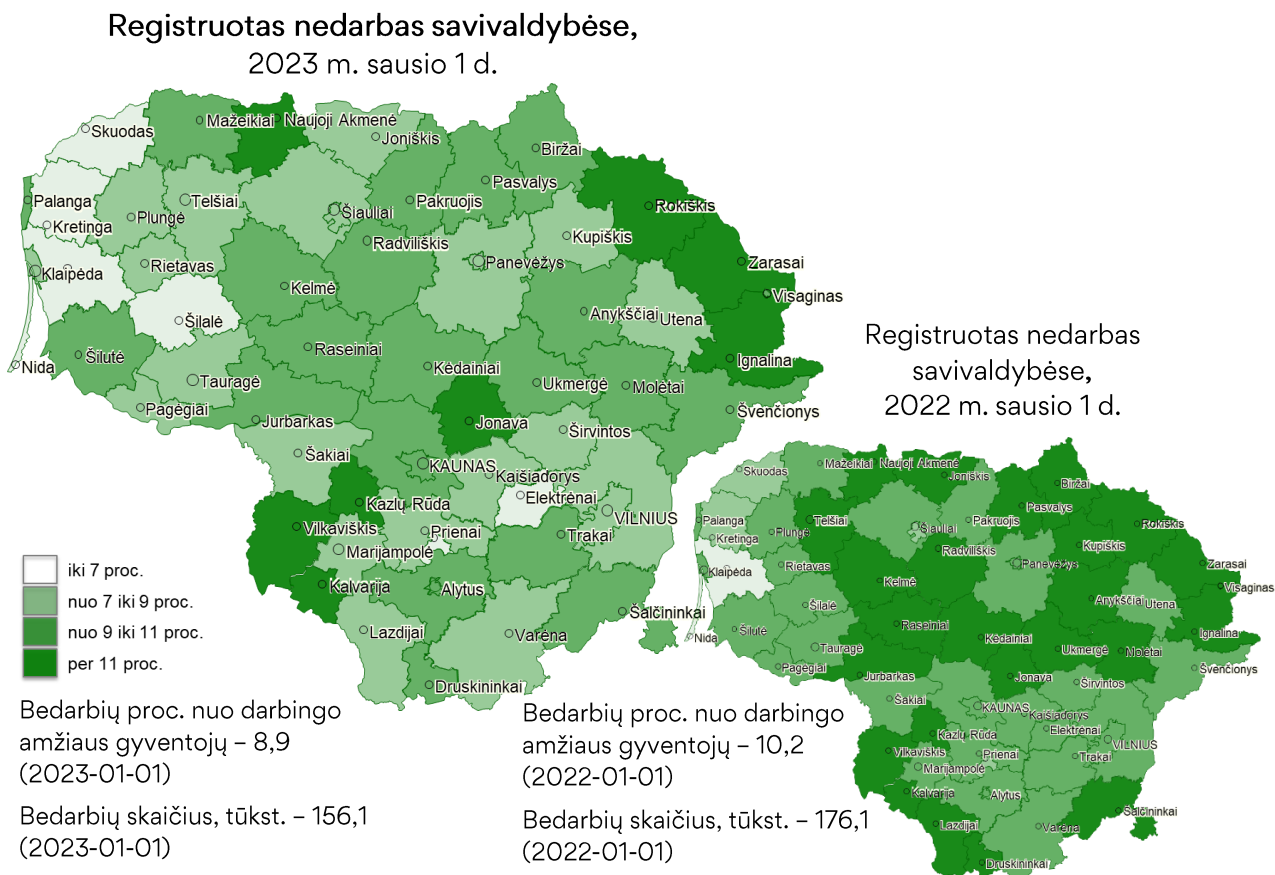
Tikslinė grupė	Iš viso		Moterys		Vyrų		Įgiję aukštąjį universitetinį išsilavinimą		Nekvalifikuoti		Ilgalaikiai	
	sk.	proc. nuo visų registruotų asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos tikslinės grupės asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos tikslinės grupės asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos tikslinės grupės asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos tikslinės grupės asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos tikslinės grupės asmenų
Iš viso	157344		81231	51,6%	76113	48,4%	22965	14,6%	50045	31,8%	38817	24,7%
Neįgalieji	12111	7,7%	5767	47,6%	6344	52,4%	1085	9,0%	3620	29,9%	4298	35,5%
Ilgalaikiai bedarbiai	38817	24,7%	19748	50,9%	19069	49,1%	4921	12,7%	13136	33,8%	38817	100,0%
Nekvalifikuoti	50045	31,8%	24578	49,1%	25467	50,9%			50045	100,0%	13136	26,2%
Gyvenantys kaime	53025	33,7%	26015	49,1%	27010	50,9%	3857	7,3%	18757	35,4%	14142	26,7%
Gyvenantys mieste	104319	66,3%	55216	52,9%	49103	47,1%	19108	18,3%	31288	30,0%	24675	23,7%

Tikslinė grupė	16–19 m.		20–29 m.		30–39 m.		40–49 m.		50–59 m.		Vyresni nei 60 m.	
	sk.	proc. nuo atitinkamos tikslinės grupės asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos tikslinės grupės asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos tikslinės grupės asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos tikslinės grupės asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos tikslinės grupės asmenų	sk.	proc. nuo atitinkamos tikslinės grupės asmenų
Iš viso	2181	1,4%	25673	16,3%	31633	20,1%	32270	20,5%	43382	27,6%	22205	14,1%
Neįgalieji	44	0,4%	596	4,9%	1045	8,6%	2048	16,9%	4849	40,0%	3529	29,1%
Ilgalaikiai bedarbiai	279	0,7%	4576	11,8%	5340	13,8%	7995	20,6%	13043	33,6%	7584	19,5%
Nekvalifikuoti	2014	4,0%	11597	23,2%	8780	17,5%	9833	19,6%	11423	22,8%	6399	12,8%
Gyvenantys kaime	676	1,3%	6699	12,6%	9011	17,0%	11288	21,3%	16955	32,0%	8396	15,8%
Gyvenantys mieste	1505	1,4%	18974	18,2%	22622	21,7%	20982	20,1%	26427	25,3%	13809	13,2%

Regioniniai skirtumai

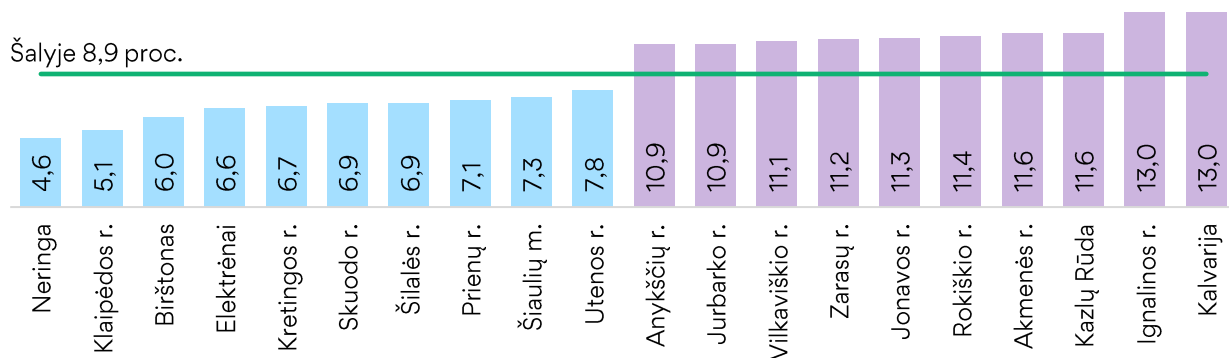
Atskirtis tarp aukščiausio ir žemiausio nedarbo teritorijų mažėja

Daugiausia darbingo amžiaus gyventojų registruota Kalvarijos ir Ignalinos rajono (po 13 proc.), Kazlų Rūdos ir Akmenės rajono (po 11,6 proc.) bei Rokiškio rajono (11,4 proc.) savivaldybėse. Mažiausiai darbingo amžiaus gyventojų bedarbiais registruota Neringoje (4,6 proc.), Klaipėdos rajone (5,1 proc.), Birštone (6,0 proc.), Elektrėnuose (6,6 proc.), Kretingos rajone (6,7 proc.), Skuodo r. (6,9 proc.), Šilalės r. (6,9 proc.), Prienų r. (7,1 proc.), Šiaulių m. (7,3 proc.) ir Utenos r. (7,8 proc.).

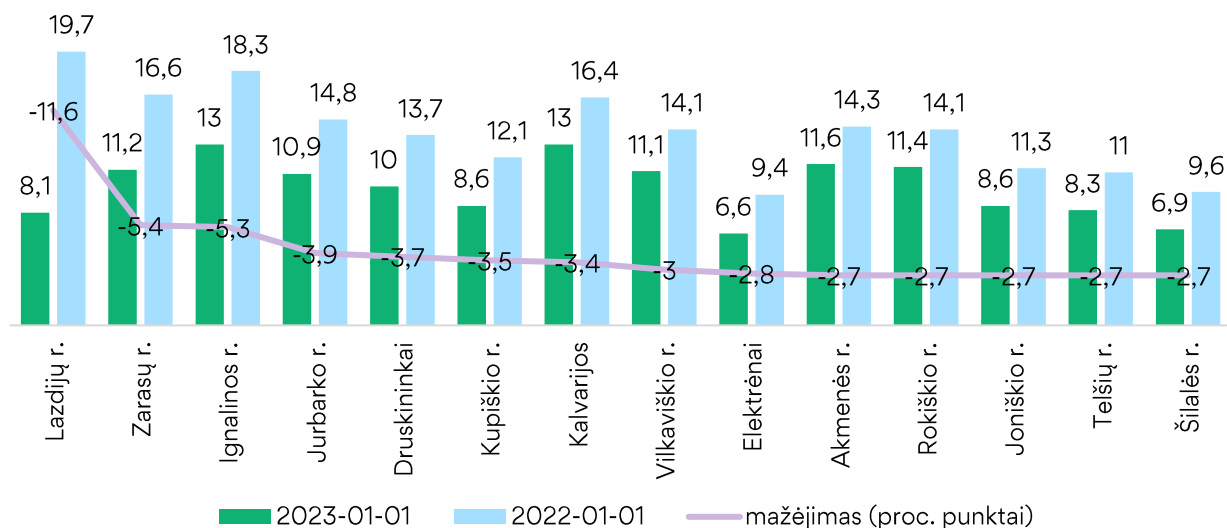
Sumažėjo skirtumas tarp didžiausio ir mažiausio nedarbo savivaldybėse. 2022 m. pabaigoje skirtumas tarp aukščiausio ir žemiausio nedarbo teritorijų buvo 8,4 proc. punkto, prieš metus jis siekė 14,4 proc. punkto. T. y. 2022 m. pabaigoje šis skirtumas buvo 6 proc. punktais mažesnis nei 2021 m. pabaigoje.

Aukščiausio ir žemiausio nedarbo teritorijos, 2023 m. sausio 1 d.

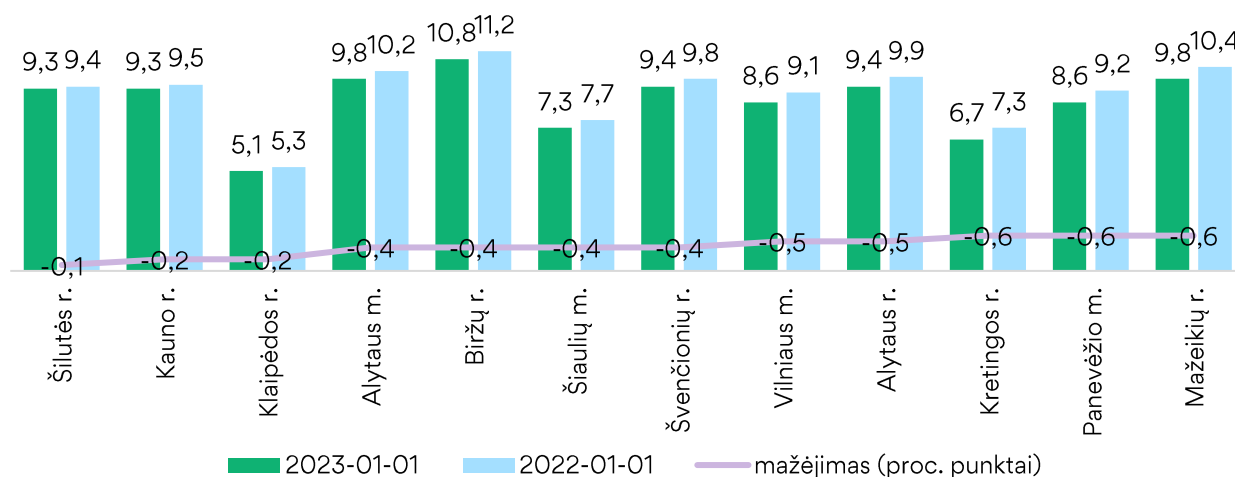
Palyginti su 2022 m. sausio 1 d., registruotas nedarbas mažėjo visose šalies savivaldybėse. Labiausiai – Lazdijų (-11,6 proc. punkto), Zarasų (-5,4 proc. punkto), Ignalinos (-5,3 proc. punkto), Jurbarko (-3,9 proc. punkto) rajonų ir Druskininkų (-3,7 proc. punkto) savivaldybėse.

Savivaldybės, kuriose labiausiai mažėjo registruotas nedarbas (proc.)

Mažiausiai registruoto nedarbo rodikliai keitėsi Šilutėje (čia nedarbas per metus mažėjo 0,1 proc. punkto), Kauno ir Klaipėdos rajonuose (registruotas nedarbas mažėjo 0,2 proc. punkto).

Savivaldybės, kuriose fiksuotas mažiausias registruoto nedarbo (proc.) pokytis

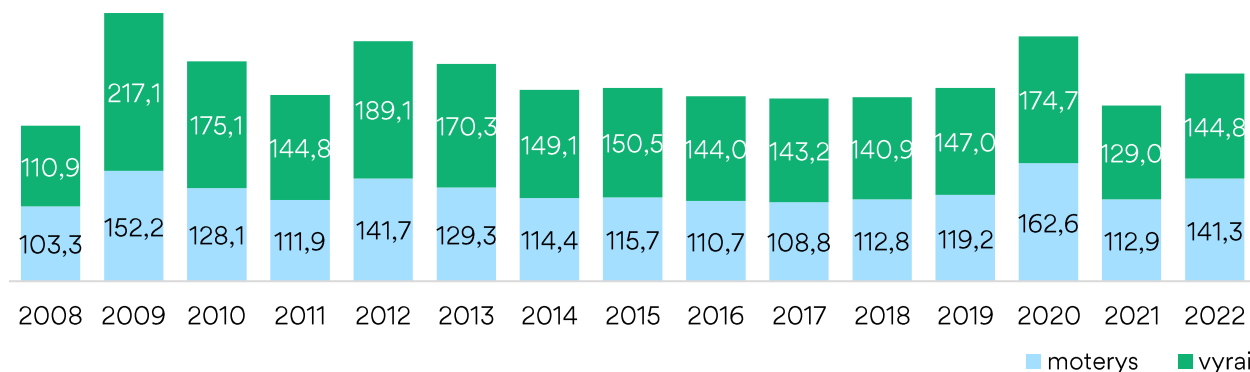
Darbo jēgos pasiūla: kas ieškojo
darbo?

Į Užimtumo tarnybą kreipėsi daugiau darbo neturinčiųjų

2022 m. Užimtumo tarnybos klientų aptarnavimo skyriuose įregistruota 286,1 tūkst. darbo ieškančių asmenų – 44,2 tūkst. arba 18,3 proc. daugiau nei 2021 m. Didelę įtaką šiam augimui turėjo dėl karo iš Ukrainos pasitraukusių asmenų, kurių per 2022 m. Užimtumo tarnyboje registravosi beveik 20 tūkst.

Tarp įregistruotų darbo ieškančių asmenų vyrai sudaro 50,6 proc., moterys – 49,4 proc. Nuo 2008 m. registruojama daugiau vyrų, tik 2005–2007 m. vyrų ir moterų santykis buvo priešingas.

Darbo jėgos pasiūlos dinamika 2008–2022 m., tūkst.

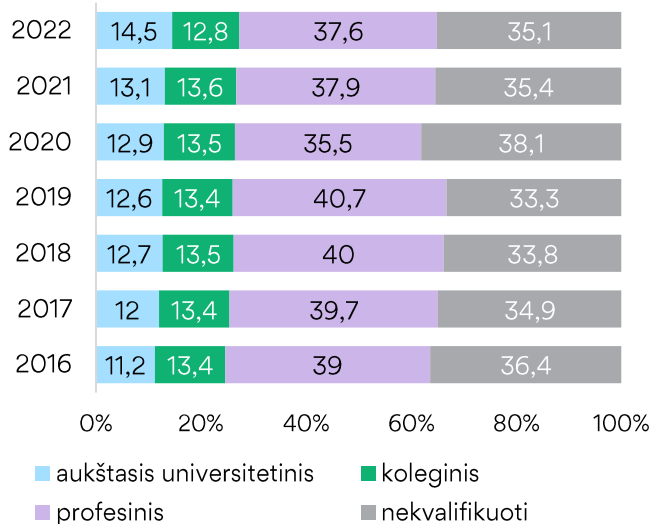
Didėjo aukštąjį universitetinį išsilavinimą įgijusių bedarbių dalis

Kas septintas per 2022 m. įregistruotas bedarbis turėjo aukštąjį universitetinį išsilavinimą. Jų dalis tarp visų Užimtumo tarnyboje registruotų darbo neturinčių asmenų, palyginti su 2021 m. padidėjo 1,4 proc. punktais iki 14,5 proc.

Kas trečias (35,1 proc.) per praėjusius metus įregistruotas bedarbis neturi profesinio pasirengimo, t. y. 0,3 proc. punkto mažiau nei 2021 m.

Darbo jėgos paklausos struktūroje vyrauja pasiūlymai kvalifikuotiems darbininkams, o nekvalifikuotam darbui laisvų darbo vietų registruota mažiau nei tokį darbą norinčių dirbti asmenų, tad kvalifikacijos neturėjimas – viena iš priežasčių, kodėl nekvalifikuotiems asmenims įsidarbinti yra sunkiau.

Darbo neturintys asmenys pagal kvalifikaciją 2016–2022 m.

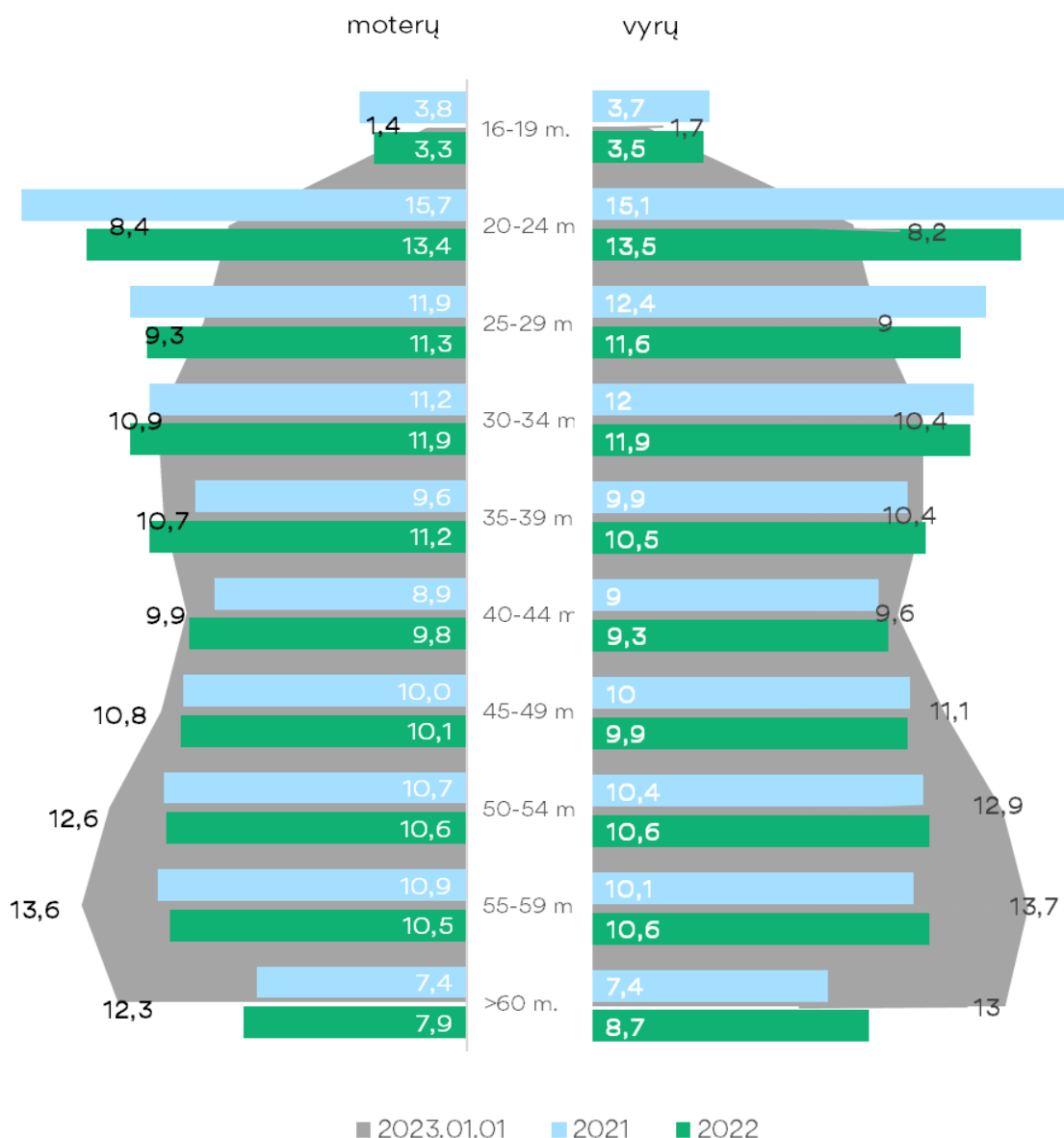
Mažėjo jaunimo dalis tarp bedarbių

Darbo jėgos pasiūlos struktūroje pagal amžių 2022 m., palyginti su 2021 m., mažėjo jaunimo (16–29 m.) dalis. Didžiausias mažėjimas fiksuotas 20–24 m. amžiaus grupėje.

Bedarbių struktūroje nepakito 45–54 m. amžiaus bedarbių dalis. Kitų amžiaus grupių dalis darbo neturinčių asmenų struktūroje augo. Iš jų labiausiai paaugo 35–39 m. (1,1 proc. punkto) ir vyresnių kaip 60 m. amžiaus (0,9 proc. punkto) asmenų. Palyginti su 2021 m., jaunų (16–29 m.) moterų dalis bedarbių struktūroje mažėjo labiau nei vyrų.

Tarp besikreipusių į Užimtumo tarnybos klientų aptarnavimo skyrius didžiausią dalį (15,1 proc.) sudarė 20–24 m. amžiaus jaunimas. Tačiau metų pabaigoje didžiausią dalį (13,6 proc.) sudarė 55–59 m. amžiaus asmenys: jiems sunkiau įsidarbinti ir jų nedarbo trukmė paprastai yra dvigubai ilgesnė nei jaunimo.

Bedarbių struktūra pagal amžių ir lytį, proc.

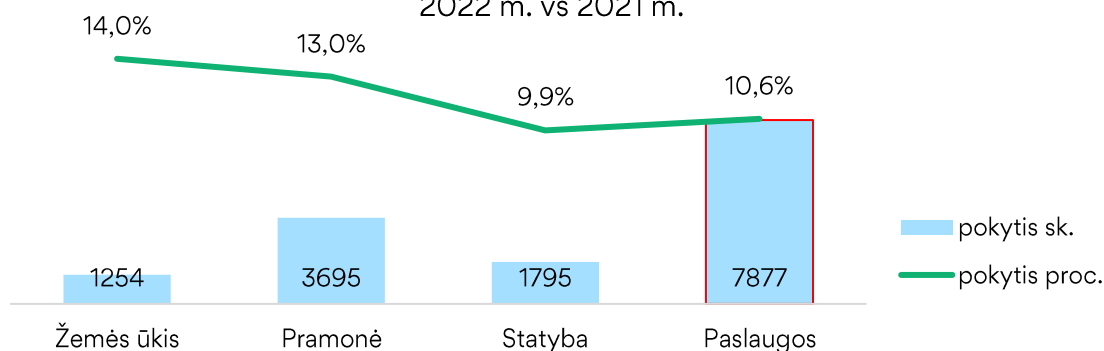

Labiausiai augo darbo neturinčių asmenų iš paslaugų sektoriaus skaičius

2022 m. Užimtumo tarnyboje registravosi daugiau darbo neturinčių asmenų iš visų ūkio sektorių (vertinat pagal jų paskutinę darbovietę). Didžiausios dalies (3 iš 5) darbo patirtį turinčių bedarbių paskutinė darbovietė buvo paslaugų sektoriaus įmonės. Palyginti su 2021 m., bedarbių iš paslaugų sektoriaus skaičius augo 7,9 tūkst. arba 10,6 proc. Darbo neturinčių asmenų iš žemės ūkio augo 14 proc., pramonės – 13 proc., statybos – 9,9 proc.

Iš pramonės sektoriui priskirtinų apdirbamosios gamybos veiklą vykdančių įmonių besiregistravusių bedarbių skaičius 2022 m. augo labiausiai, palyginti su 2021 m. – 13,3 proc. Darbo neturinčių asmenų iš apdirbamosios pramonės įmonių Užimtumo tarnyboje per metus užsiregistravo 3,4 tūkst. daugiau.

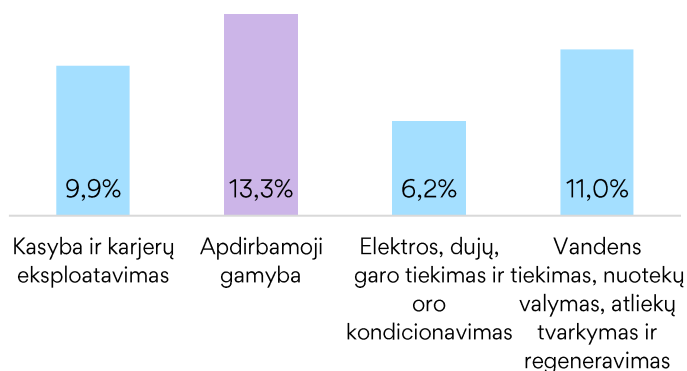
**Darbo neturinčių asmenų, įregistruotų per kalendorinius metus,
pokytis pagal paskutinės darbovietės ūkio sektorių:
2022 m. vs 2021 m.**

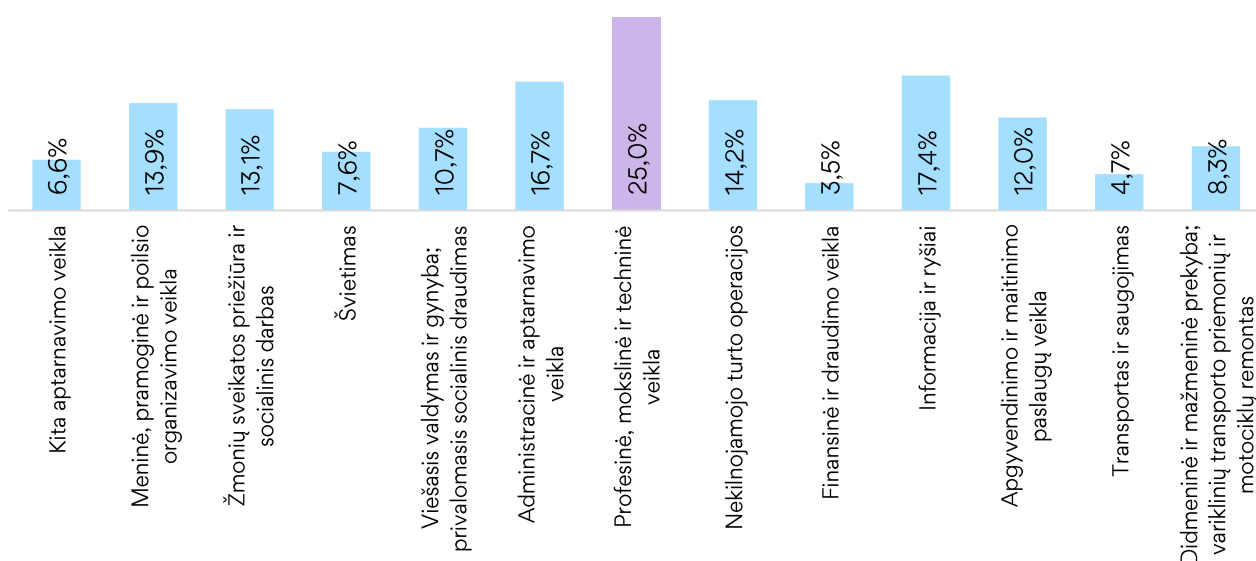
Iš paslaugų sektoriui priskiriamų ekonominių veiklų, palyginti su 2021 m., registravosi 7,9 tūkst. daugiau darbo neturinčių asmenų. Labiausiai paaugo (25 proc.) skaičius bedarbių, kurių paskutinės darbovietės veikla – profesinė, mokslinė ir techninė veikla.

Mažiausias pokytis fiksuotas finansinėje ir draudimo veikloje (+3,5 proc.). Be šio veiklos sektoriaus, per 2022 m. mažesnis nei vidutinis paslaugų sektoriuje bedarbių sruto augimas fiksuotas iš transporto ir saugojimo, kitos aptarnavimo bei švietimo veiklas vykdančių įmonių.

**Darbo neturinčių asmenų, kurių
paskutinė darbovietė pramonės
sektoriuje, skaičiaus pokytis:
2022 m. vs 2021 m., proc.**

**Darbo neturinčių asmenų, kurių paskutinė darbovietė paslaugų
sektoriuje, skaičiaus pokytis: 2022 m. vs 2021 m., proc.**

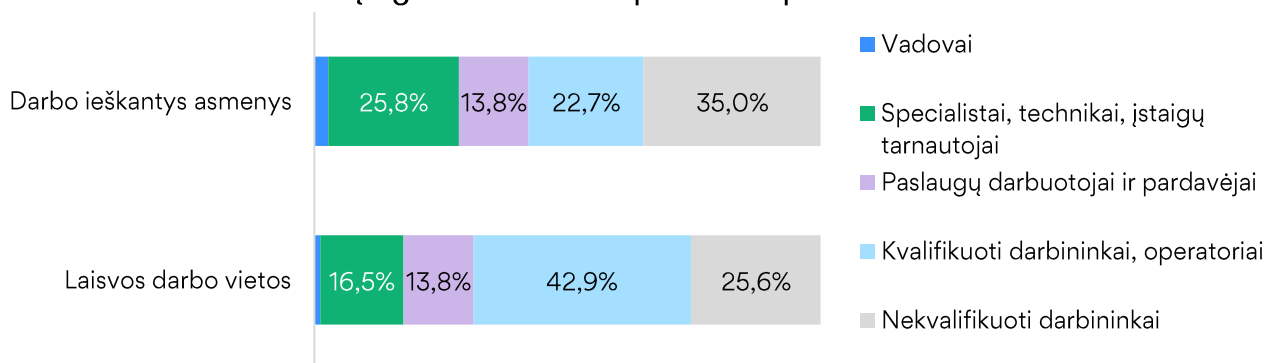
Darbo jēgos pasiūlos ir paklausos
suderinamumas

Darbo jėgos pasiūlos ir paklausos kvalifikacinė ir profesinė atitiktis

Didžiausia Užimtumo tarnyboje registruotos darbo jėgos pasiūlos ir paklausos neatitiktis fiksuojama kvalifikuotų darbininkų ir operatorių grupėje. Du penktadaliai (42,9 proc.) 2022 m. registruotų laisvų darbo vietų skirtos šiai grupei priskiriamų profesijų darbuotojams. Tokio darbo pageidavo kiek daugiau nei penktadalis (22,7 proc.) į Užimtumo tarnybą 2022 m. besikreipusių darbo ieškančių asmenų.

Daugiau nei kvalifikuotu darbininku ar operatoriumi norėtų dirbti specialisto, techniko ar įstaigų tarnautojo (25,8 proc.) arba nekvalifikuotą darbą (35 proc.). Laisvų darbo vietų struktūroje šioms grupėms skirti darbo pasiūlymai sudarė mažesnę dalį – atitinkamai 16,5 proc. ir 25,6 proc.

2022 m. įregistruotos darbo pasiūlos ir paklausos struktūra

Vadovo darbo ieškančių 2022 m. įregistruota 2,3 karto daugiau nei tokio darbo pasiūlymų.

Specialisto, techniko ar įstaigų tarnautojo darbo ieškoti praėjo apie pusantro karto daugiau asmenų nei buvo laisvų tokio darbo vietų. Kas penktas šiai grupei priskiriamas darbo ieškantis asmuo pageidavo reklamos ir rinkodaros arba administravimo specialisto darbo. Laisvų tokio darbo vietų buvo apie du kartus mažiau nei norinčių jais dirbti.

Šioje grupėje 2022 m. daugiau nei darbo ieškančių buvo darbo pasiūlymų elektros inžinieriams ir elektros inžinerijos technikams, elektronikos inžinieriniams, mechanikos inžinerijos technikams, gydytojams, vaistininkams, slaugos specialistams, visuomenės sveikatos priežiūros darbuotojams, psichologams, pradinio ir ikimokyklinio ugdymo mokytojams, specialiųjų poreikių mokinių mokytojams, cheminio apdorojimo įrenginių operatoriams, atliekų deginimo ir vandens valymo įrenginių operatoriams ir kt.

Paslaugų darbuotojų ir pardavėjų grupėje populiariausias ieškomas darbas buvo pardavėjo. Daugiau laisvų darbo vietų nei darbo ieškančių buvo degalinių operatoriams, virėjams, kasininkams, vairavimo instruktoriams.

Kvalifikuotų darbininkų ir operatorių grupėje kas penktas-šeštas (18,5 proc.) darbo ieškantis pageidavo lengvojo automobilio ar furgono vairuotojo darbo. Tokio darbo ieškoti 2022 m. pradėjo 2,4 karta daugiau asmenų nei buvo darbo pasiūlymų. Daugiausiai laisvų darbo vietų šioje grupėje buvo sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių bei autobusų ir troleibusų vairuotojams.

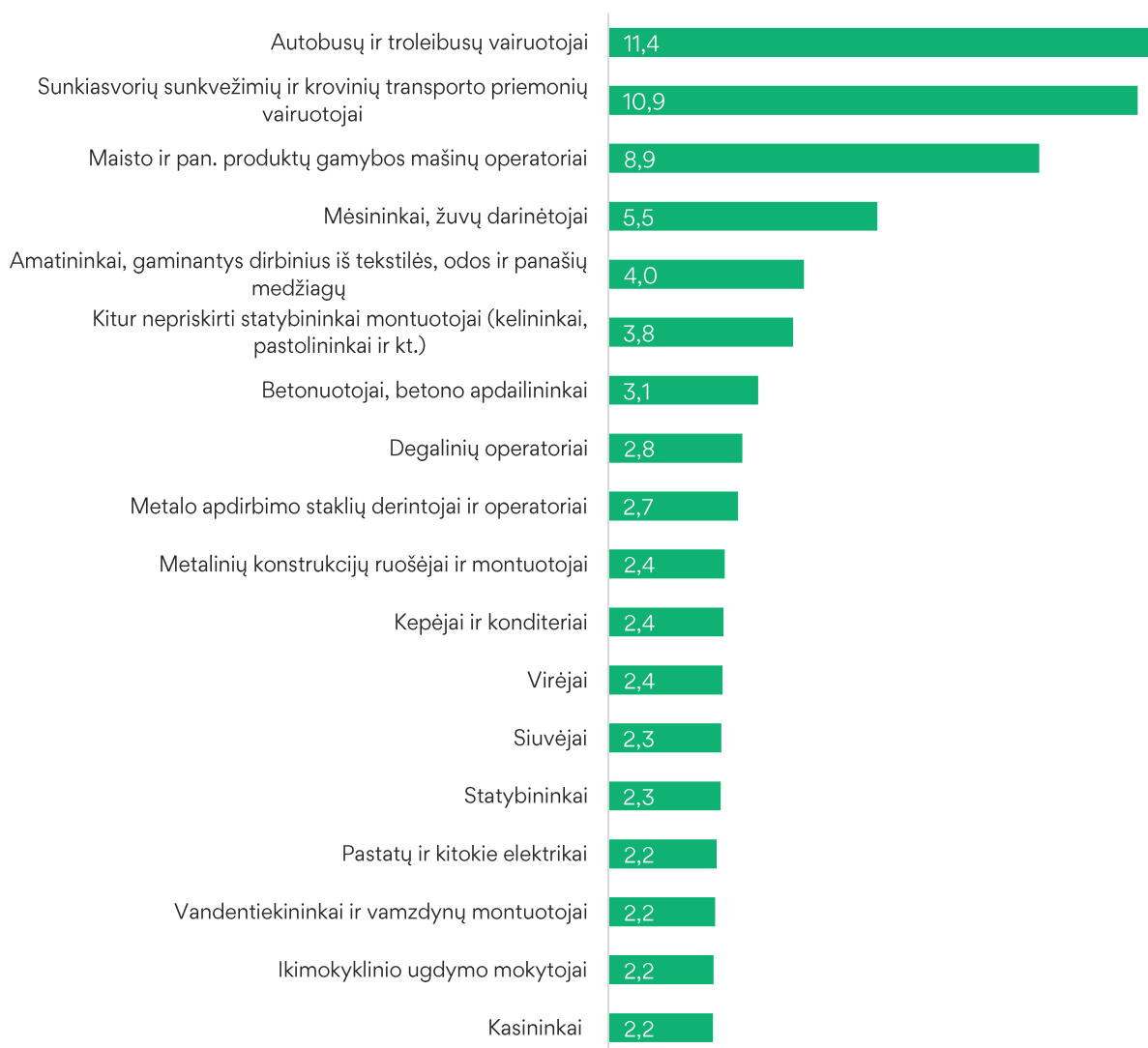
Daugiau nei darbo ieškančių laisvų darbo vietų buvo daugelio įrenginių operatoriams (balinimo, dažymo ir valymo, cheminių, guminių, plastikinių gaminių gamybos, popieriaus plaušienos paruošimo ir popieriaus gamybos, medienos ir metalų perdirbimo, maisto ir panašių produktų gamybos, pakavimo, pilstymo ir ženklavimo etiketėmis, siuvimo mašinų ir pan.).

Kvalifikuotų darbininkų grupėje laisvų daugiau nei darbo ieškančių darbo pasiūlymų buvo mėsaininkams ir žuvų darinėtojams, baldžiams ir baldų apmušėjams, betonuotojams ir betono apdailininkams, elektrikams, statybininkams, vandentiekininkams ir vamzdinių montuotojams, izoliuotojams, mūriniams, siuvėjams, siuvinėtojams, drabužių sukirpėjams, elektromechanikams ir elektromonteriams ir pan.

Nekvalifikuoto darbo grupėje daugiausia laisvų darbo vietų 2022 m. buvo biurų, viešbučių ir kitų įstaigų valytojams. Daugiau nei darbo ieškančių laisvų darbo vietų buvo valytojams, skalbėjams ir lygintojams (rankomis), greitojo maisto ruošėjams, nekvalifikuotiems gyvulininkystės, sodininkystės ir daržininkystės darbininkams. Daugiau nei laisvų darbo vietų buvo norinčių dirbti nekvalifikuotais statybos darbininkais, pagalbiniais darbininkais.

Darbuotojų trūkumas⁹

Profesijų pogrupiai, kuriuose vienam 2022 m. įregistruotam darbo ieškančiam asmeniui teko didžiausias laisvų darbo vietų skaičius

⁹ Vertinant darbo jėgos pasiūlos ir paklausos profesinę atitiktį bei identifikuojant didžiausią darbuotojų trūkumą šalies darbo rinkoje ir apskrityse, į analizę įtraukti profesijų pogrupiai, kuriuose 2022 m. registruotų laisvų darbo vietų skaičius sudarė bent 0,5 proc. visų šalyje arba atitinkamoje apskrityje registruotų kvalifikuoto darbo pasiūlymų.

Darbo jėgos pasiūlos ir paklausos analizė rodo, kad 2022 m. šalies darbo rinkoje labiausiai trūko autobusų bei sunkiasvorių sunkvežimių ir krovininių transporto priemonių vairuotojų, maisto ir panašių produktų gamybos mašinų operatorių, dirbinius iš tekstilės ir odos gaminančių darbininkų, kitur nepriskirtų statybininkų montuotojų¹⁰, betonuotojų ir betono apdailininkų, degalinių operatorių, metalo apdirbimo staklių derintojų ir operatorių, metalinių konstrukcijų ruošėjų ir montuotojų, kepėjų ir konditerių, virėjų, siuvėjų, statybininkų, elektrikų, vandentiekininkų ir vamzdynų montuotojų, ikimokyklinio ugdymo mokytojų, kasininkų. Šiuose profesijų pogrupiuose laisvų darbo vietų registruota bent 2 kartus daugiau nei per tą patį laikotarpį įregistruota atitinkamo darbo ieškančių asmenų.

Alytaus ir Klaipėdos apskrityse labiausiai trūko maisto ir panašių produktų gamybos mašinų operatorių, Vilniaus – metalų apdirbimo ir apdorojimo įrenginių operatorių, Marijampolės – medienos apdirbimo įrenginių operatorių, Panevėžio – mechaninių mašinų surinkėjų, Šiauliuose – sunkiasvorių sunkvežimių ir krovininių transporto priemonių vairuotojų, Tauragės – pakavimo, pilstymo į butelius ir ženklavimo (etiketėmis) operatorių, Telšių ir Kauno – popieriaus plaušienos paruošimo ir popieriaus gamybos įrenginių operatorių, Utenos – darbininkų, gaminančių dirbinius iš tekstilės, odos ir panašių medžiagų.

Daugiau informacijos apie registruotos darbo jėgos pasiūlos ir paklausos disbalansą apskrityse – 2 priede.

Darbo jėgos pasiūlos ir paklausos teritorinė atitiktis¹¹

Laisvų darbo vietų (nevertinant kvalifikacinės ir profesinės atitikties) mažiau nei darbo ieškančių 2022 m. įregistruota visose apskrityse, išskyrus Vilniaus ir Kauno.

Vadovo darbo ieškančių daugiau nei laisvų darbo vietų registruota visose apskrityse. Kas antras vadovo darbo ieškantis bedarbis – Vilniaus apskrityje.

Specialisto, techniko ir įstaigų tarnautojo darbo ieškančių 2022 m. Užimtumo tarnyboje registravosi daugiau nei buvo tokio darbo pasiūlymų visose apskrityse.

Paslaugų darbuotojų ir pardavėjų grupėje daugiau laisvų darbo vietų nei tokio darbo ieškančių per 2022 m. įregistruota Vilniaus ir Kauno apskrityse. Kitose – per metus tokio darbo ieškoti pradėjo daugiau asmenų nei buvo laisvų darbo vietų.

Kvalifikuotų darbininkų ir operatorių grupėje per 2022 m. darbdaviai darbo pasiūlymų pateikė daugiau nei per tą patį laikotarpį tokio darbo paieškas pradėjo asmenų visose šalies apskrityse, išskyrus Marijampolės.

Nekvalifikuoto darbo ieškančių per 2022 m. įregistruota daugiau nei laisvų tokio darbo vietų visose šalies apskrityse išskyrus Vilniaus.

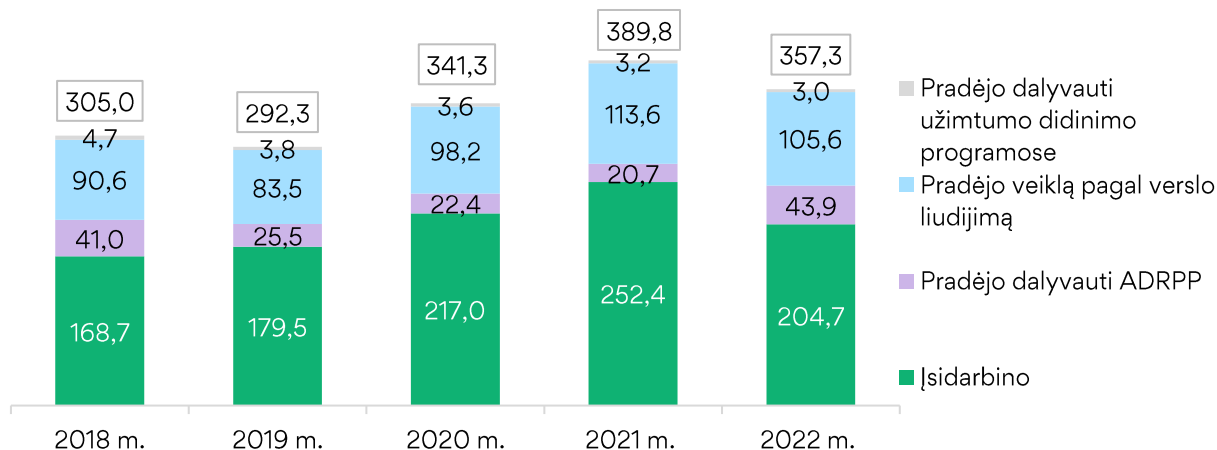
¹⁰ Profesijų grupė *Kitur nepriskirti statybininkai montuotojai* apima pastolininkus, pastolių statytojus, darbininkus aukštybininkus, pastatų remontininkus aukštybininkus, kelių remontininkus, kelininkus ir pan.

¹¹ Analizuojant teritorinę atitiktį neatsižvelgiama į profesijas ir profesinę atitiktį.

Užimtumas ir jo didinimo priemonės

2022 m. integruotis į darbo rinką padėta 357,3 tūkst. Užimtumo tarnybos klientų. Iš jų 204,7 tūkst. įsidarbino, 105,6 tūkst. pradėjo veiklą pagal verslo liudijimą, 43,9 tūkst. pradėjo dalyvauti aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse (toliau - ADRPP), skirtose palengvinti ir paskatinti grįžimą į darbo rinką.

Užimtumo tarnybos klientų integracija į darbo rinką, tūkst.

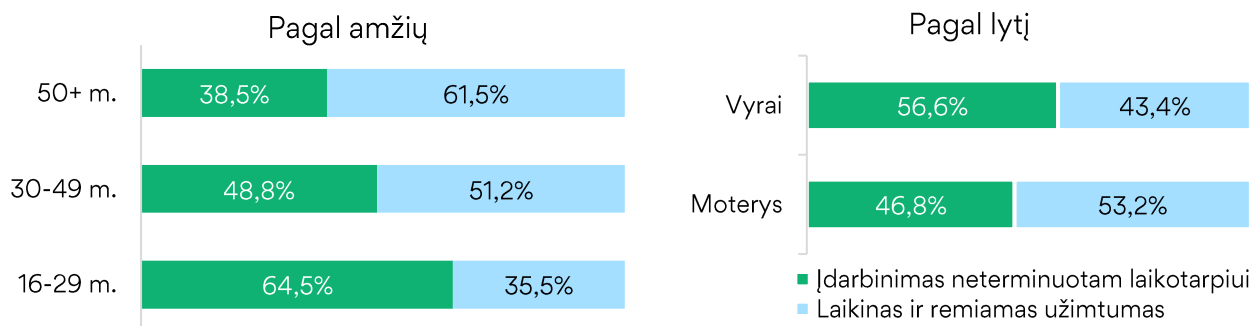

Palyginti su 2021 m., 18,9 proc. mažiau Užimtumo tarnybos klientų įsidarbino ir 7 proc. mažiau pradėjo veiklą pagal verslo liudijimą. Toks mažėjimas sietinas ir su ženkliai mažesniu nei 2021 m. Užimtumo tarnyboje registruotų darbo ieškančių asmenų skaičiumi: vidutinis metinis registruotų bedarbių skaičius 2022 m. buvo 157,3 tūkst., 2021 m. – 225,2 tūkst.

Įsitraukimas į aktyvios darbo rinkos politikos priemones 2022 m. ženkliai išaugo – naujų ADRPP priemonių dalyvių skaičius buvo 2,1 karto didesnis nei 2021 m.

2022 m. grįžusių į darbo rinką asmenų analizė pagal lytį rodo, kad tarp vyrų didesnė dalis įsidarbino neterminuotam laikotarpiui (56,6 proc.). Tuo tarpu tarp į darbo rinką grįžtančių moterų daugiau – laikino ir remiamo užimtumo atvejų (53,2 proc.), t. y. ženkliai daugiau moterų nei vyrų įsidarbino terminuotam laikotarpiui arba pradėjo savarankišką veiklą pagal verslo liudijimą (atitinkamai 64,4 proc. tarp pradėjusių dirbti pagal terminuotas darbo sutartis ir 62,9 proc. tarp pasirinkusių veiklą pagal verslo liudijimą).

2022 m. Užimtumo tarnybos klientams suteikto užimtumo struktūra

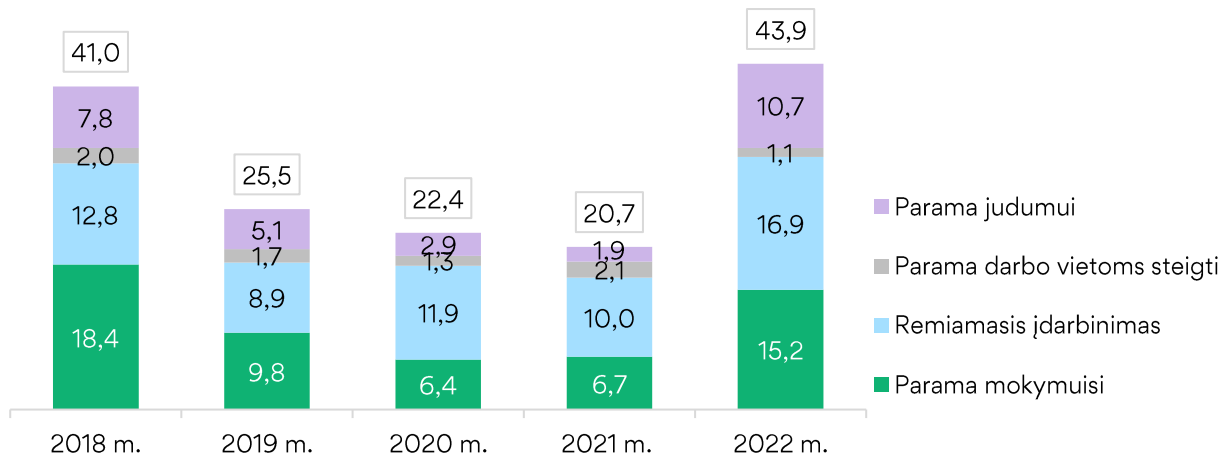
Laikino ir remiamo užimtumo atvejai dažnesni ir tarp vyresnių asmenų. 50+ m. asmenų grupėje kiek daugiau nei trečdalis (38,5 proc.) įsidarbino pagal neterminuotas darbo sutartis. 2022 m. 50+ m. Užimtumo tarnybos klientų, grįžimui į darbo rinką pasirinkusių veiklą pagal verslo liudijimus, buvo daugiau nei pradėjusių dirbti pagal neterminuotas darbo sutartis.

Du kartus išaugo įsitraukimas į aktyvios darbo rinkos politikos priemones

2022 m. aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse (toliau – ADRPP), skirtose skatinti grįžimą į užimtumą, dalyvauti pradėjo 43,9 tūkst. asmenų – 23,2 tūkst. arba 2,1 karto daugiau nei per 2021 m.

Į remiamojo įdarbinimo priemones įsitraukė 16,9 tūkst. darbo ieškančių asmenų, parama mokymuisi pasinaudojo 15,2 tūkst., parama judumui – 10,7 tūkst., parama darbo vietoms steigti – 1,1 tūkst. Užimtumo tarnybos klientų.

Naujų aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių skaičius, tūkst.

Tarp naujų ADRPP dalyvių moterys sudarė 52,5 proc. Jaunuoliai iki 29 m. sudarė ketvirtadalį (26,6 proc.), vyresni nei 50 m. asmenys – trečdalį (32,6 proc.), ilgalaikiai bedarbiai – 19 proc.

Palyginti su 2021 m., įsitraukimas į paramos mokymuisi priemones padidėjo 2,3 karto, pradėjusių dalyvauti remiamojo įdarbinimo priemonėse daugėjo 1,7 karto, pasinaudojusių parama judumui išaugo 5,7 karto. Parama darbo vietoms steigti pasinaudojo 44,4 proc. mažiau darbo ieškančių asmenų nei 2021 m.

Didžiausia pradėjusių dalyvauti remiamojo įdarbinimo priemonėse – Šiaulių apskrityje (44,7 proc. tarp 2022 m. įsitraukusių į ADRPP apskrityje), mažiausia – Tauragės (24,7 proc.).

Pradėjusių dalyvauti paramos mokymuisi priemonėse dalis didžiausia Vilniaus apskrityje (41,8 proc. tarp visų 2022 m. įsitraukusių į ADRPP apskrityje), mažiausia – Tauragės apskrityje (25,5 proc.). Didžiausia pasinaudojusių parama judumui dalis – Tauragės apskrityje (47,5 proc.), mažiausia – Vilniaus (15,6 proc.).

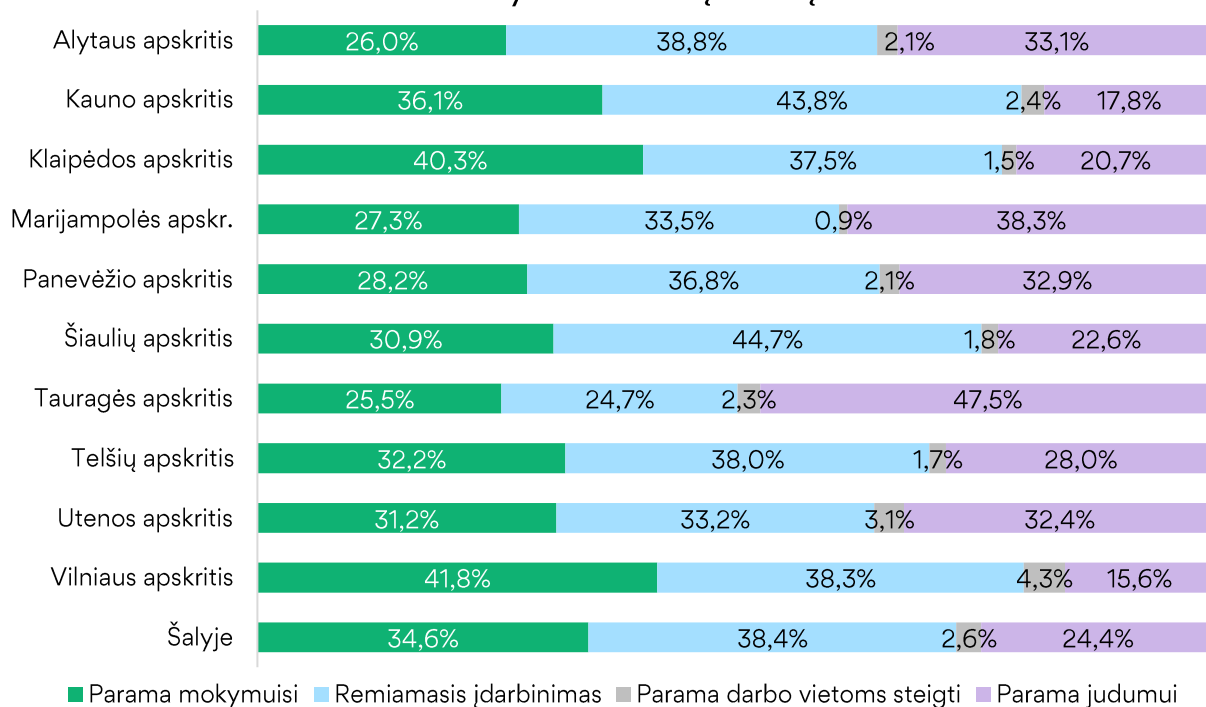
2022 m. didžiausias *moterų* įsitraukimas į ADRPP buvo Klaipėdos ir Šiaulių apskrityse: čia moterys sudarė atitinkamai 57,5 proc. ir 56,7 proc. tarp pradėjusių dalyvauti šiose priemonėse apskrityse. Mažiausias moterų įsitraukimas – Alytaus apskrityje (49,6 proc.).

Didžiausias *jaunimo* (16–29 m.) įsitraukimas į ADRPP buvo Kauno apskrityje – jaunuoliai sudarė atitinkamai 30,6 proc. tarp 2022 m. pradėjusių dalyvauti šiose remiamo užimtumo priemonėse. Mažiausias jaunimo įsitraukimas – Utenos apskrityje (22,8 proc.).

Daugiausia *vyresnių nei 50 m.* asmenų įsitraukė į aktyvios darbo rinkos politikos priemones Utenos ir Tauragės apskrityse (atitinkamai 39 proc. ir 37,7 proc. pradėjusių dalyvauti ADRPP). Mažiausias vyresniųjų įsitraukimas buvo Kauno ir Klaipėdos apskrityse (atitinkamai 28,6 proc. ir 28,7 proc.).

Ilgalaikių bedarbių dalis tarp pradėjusių dalyvauti ADRPP buvo didžiausia Tauragės, Utenos, ir Alytaus apskrityse (atitinkamai 23,3 proc., 22,7 proc. ir 22,4 proc.), mažiausia – Klaipėdos apskrityje (15,3 proc.).

ADPP struktūra apskrityse pagal 2022 m. priemonėse pradėjusių dalyvauti asmenų skaičių

Remiamasis įdarbinimas. 2022 m. remiamojo įdarbinimo priemonėje dalyvauti pradėjo 16,9 tūkst. darbo ieškančių asmenų. Iš jų 15,8 tūkst. įdarbinti subsidijuojant, 1,1 tūkst. suteikta parama darbo įgūdžiams ugdyti.

Įdarbinimo subsidijuojant priemonė buvo populiareesnė tarp vyresnio amžiaus asmenų: 50+ m. asmenys sudarė kiek daugiau nei trečdalį (38,4 proc.) įsitraukusių į šią priemonę. Į darbo įgūdžių rėmimo priemonę daugiau įsitraukė jaunimo: asmenys iki 29 m. sudarė 42,6 proc.

Palyginti su 2021 m., įsitraukimas į šią priemonę išaugo ženkliai: jaunuolių iki 29 m. įsitraukimas didėjo 1,8 karto, vyresnių nei 50 metų asmenų – 1,5 karto, riboto darbingumo dėl negalios asmenų – 1,4 karto.

Parama mokymuisi. 2022 m. į paramos mokymuisi priemonės įsitraukė 15,2 tūkst. Užimtumo tarnybos klientų – 2,3 karto daugiau nei 2021 m. Per šiuos metus įsitraukusių į paramos mokymuisi priemonės jaunuolių iki 29 m. buvo 26,2 proc., vyresnių nei 50 m. – 25,1 proc., ilgalaikių bedarbių – 18,5 proc.

Paramos mokymuisi priemonės, skirtos įgyti darbo rinkoje paklausias ir trūkstamas kvalifikacijas ir/ar kompetencijas, buvo populiareesnės tarp moterų – jos sudarė 54,5 proc. naujų dalyvių. Palyginti su 2021 m., išaugo pradėjusių dalyvauti paramos mokymuisi priemonėse moterų dalis – padidėjo 4 proc. punktais.

Populiariausia paramos mokymuisi priemonė 2022 m. buvo profesinis mokymas – per metus joje dalyvauti pradėjo 11,9 tūkst. Užimtumo tarnybos klientų.

Populiariausios profesinio mokymo programos (pagal pradėjusiųjų mokytis skaičių) 2022 m. buvo:

- Socialinio darbuotojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa;
- Motorinių transporto priemonių kroviniams vežti vairuotojų mokymo programa pradinei profesinei kvalifikacijai įgyti skubos tvarka;
- Apskaitininko modulinė profesinio mokymo programa;
- Sandėlio operatoriaus modulinė profesinio mokymo programa;

- Slaugytojo padėjėjo modulinė profesinio mokymo programa.

Į kitas paramos mokymuisi priemones įsitraukė 3,3 tūkst. asmenų: 0,5 tūkst. įdarbinti pagal pameistrystės sutartį, 0,5 tūkst. asmenų organizuota stažuotė, 0,2 tūkst. pasinaudojo neformaliojo švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimo priemone. Aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijime dalyvavo – 1,6 tūkst., neformaliajame suaugusiųjų švietime – 0,6 tūkst.

Parama darbo vietoms steigti 2022 m. pasinaudojo 1,1 tūkst. darbo ieškančių asmenų. Iš jų daugiausiai – vyrų (80,5 proc.).

Populiariausia paramos darbo vietoms steigti priemonė buvo įdarbinimas į vietas, įsteigtas pagal Vietinių užimtumo iniciatyvų projektus. Įdarbintų pagal šią priemonę klientų skaičius 2022 m. siekė 0,7 tūkst. – beveik pusė (49,2 proc.) šios priemonės dalyvių – vyresni nei 45 m. asmenys. Jaunimas sudarė kiek daugiau nei ketvirtadalį (29,4 proc.).

Savarankiškumo užimtumo rėmimo priemonėje pradėjo dalyvauti 0,2 tūkst. darbo ieškančių asmenų. Didesnė jų pusė (54,1 proc.) – jaunuoliai iki 29 m.

Įdarbinimo į įsteigtas subsidijuojamas darbo vietas priemonė padėjo į darbo rinką grįžti 0,2 tūkst. asmenų – 368 asmenimis mažiau nei praėjusiais metais tuo pačiu laikotarpiu.

Parama judumui. Paramos judumui priemone 2022 m. pasinaudojo 10,7 tūkst. Užimtumo tarnybos klientų. Ši teritoriniam mobilumui darbo rinkoje skatinti skirta priemonė išlieka populiareesnė tarp moterų: tarp 2022 m. pradėjusių dalyvauti šioje priemonėje moterys sudarė 53,1 proc. Vyresnių nei 50 m. bedarbių buvo 35,1 proc., jaunimo iki 29 m. – 23,4 proc.

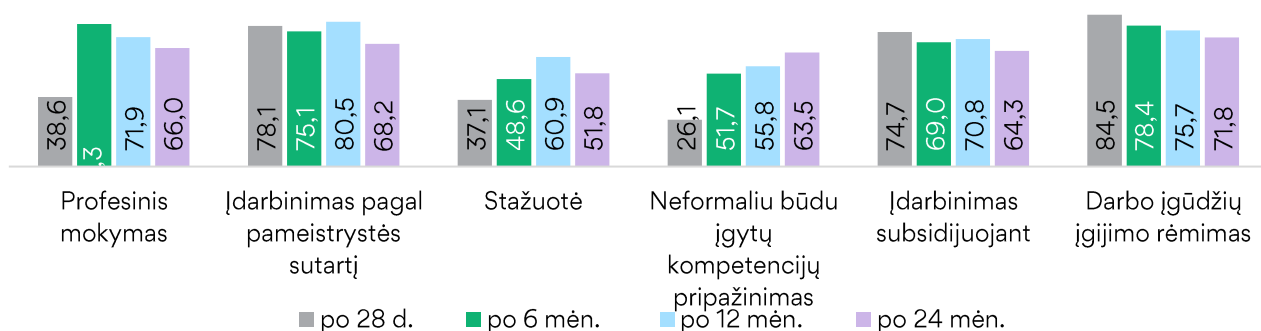
Parama judumui 2022 m. pasinaudojo 5,7 karto arba 8,8 tūkst. daugiau Užimtumo tarnybos klientų nei 2021 m. Labiausiai įsitraukimas į šią priemonę augo vyresnių nei 55 m. asmenų grupėje (didėjo 7 kartus).

Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių efektyvumas

2022 m. aktyvios darbo rinkos politikos priemonių efektyvumo analizė rodo, kad 64,3 proc. įdarbinimo subsidijuojant ir 71,8 proc. darbo įgūdžių įgijimo rėmimo priemonių dalyvių dirba priemonei pasibaigus ir praėjus 2 metams.

79,3 proc. dalyvavusių profesinio mokymo programose įsidarbina per 6 mėnesius, 66,0 proc. darbo rinkoje išlieka po dviejų metų. Net 80,5 proc. dalyvavusių įdarbinimo pagal pameistrystės sutartį priemonėje darbo rinkoje lieka ir po 12 mėnesių; po 2 metų šios priemonės dalyvių skaičius mažėja iki 68,2 proc.

ADRPP dalyvių integracija į darbo rinką, proc. (2022 m.)

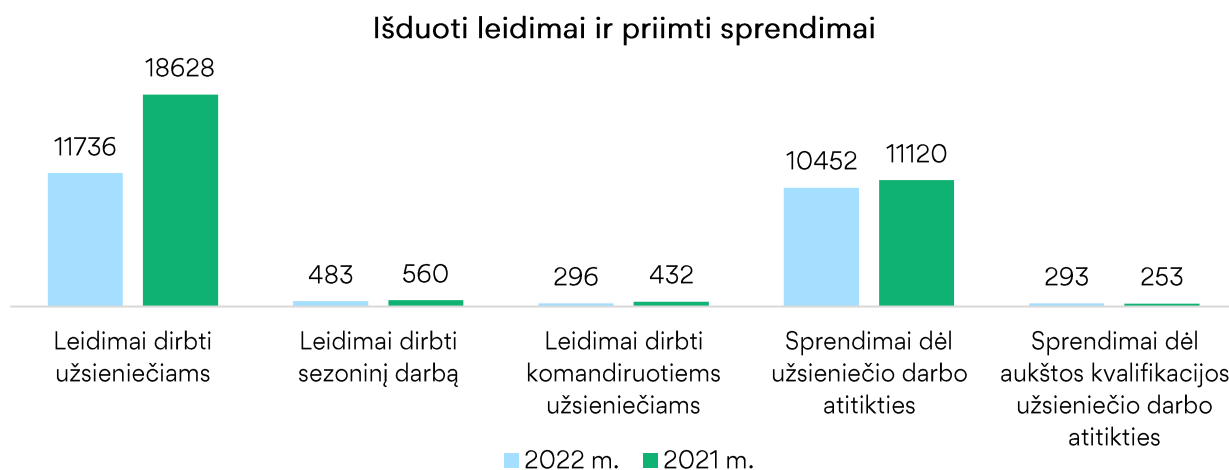
Leidimai ir sprendimai užsieniečių darbui

Sprendimų / leidimų užsieniečiams išduota mažiau

2022 m. Užimtumo tarnyba išdavė 23260 dokumentų, leidžiančių trečiųjų šalių piliečiams (toliau – užsieniečiams) dirbti Lietuvos Respublikoje (toliau – Lietuvoje). 2022 m. išduotų dokumentų skaičius 1,3 karto mažesnis nei 2021 m., kuomet išduota 30993 dokumentų.

Mažesnę išduotų dokumentų skaičių 2022 m. sąlygojo vėliau pasibaigusi nustatyta kvota paslaugų sektoriuje, palyginti su 2021 m. Dėl šios priežasties gauta mažiau darbdavių prašymų dėl leidimų dirbti išdavimo ir sprendimų dėl darbo atitikties priėmimo užsieniečiams šiame sektoriuje pagal Užimtumo tarnybos direktoriaus įsakymu tvirtinamą metinį Profesijų, kurių darbuotojų trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą pagal ekonominės veiklos rūšis.

2022 m. sausį–liepą priimti 293 sprendimai dėl užsieniečio aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujančio darbo atitikties. Tai – 1,2 karto daugiau nei 2021 m. (253). Didžioji sprendimų dalis buvo priimta užsieniečiams, ketinantiems dirbti projekto vadovais, rinkodaros, produkto, pardavimo vadybininkais, teisininkais, ekonomistais. Nuo 2022 m. rugpjūčio 1 d., lengvinant aukštos kvalifikacijos užsieniečių įdarbinimo Lietuvoje sąlygas, šie užsieniečiai visais atvejais buvo atleisti nuo pareigos gauti sprendimą dėl darbo atitikties.

2022 m. panaikinti 3026 dokumentai, leidžiantys užsieniečiams dirbti Lietuvoje, t. y. 1,1 karto mažiau nei 2021 m. 2929 leidimai dirbti ir sprendimai dėl užsieniečio darbo atitikties panaikinti darbdavio prašymu, 67 – užsieniečio prašymu, 21 – dėl darbdaviui skirtos nuobaudos už leidimą dirbti nelegalų darbą, 7 – dėl darbo sutarties nutraukimo, 2 – dėl leidimo laikinai gyventi Lietuvoje panaikinimo užsieniečiui. Per 2021 m. iš 3283 panaikintų leidimų dirbti/ sprendimų dėl darbo atitikties didžioji dalis (3181) taip pat buvo panaikinti darbdavio ir užsieniečio (81) prašymu.

Darbdaviams suteikta galimybė įdarbinti nelegalius migrantus

Nuo 2022 m. rugpjūčio 1 d. atsirado galimybė gauti leidimą dirbti daliai neteisėtai Lietuvos valstybės sieną kirtusių užsieniečių ir prieglobsčio prašytojų. 2022 m. nurodytiems užsieniečiams Užimtumo tarnyboje išduotas 41 leidimas dirbti Lietuvoje. Leidimai dirbti buvo išduoti Kamerūno, Kongo Demokratinės Respublikos, Nigerijos, Togo, Afganistano, Siera Leonės, Pakistano, Irako ir Senegalo piliečiams, kurie ketino įsidarbinti fasuotojais, formuotojais (maisto pramonėje), indų plovėjais, pagalbiniais, nekvalifikuotais kelių priežiūros darbininkais, kelininkais, plastikinių gaminių mašinų operatoriais, kirpėjais, virėjais ir virėjo padėjėjais.

Daugiausiai leidimų ir sprendimų išduodama Baltarusijos piliečiams dirbti paslaugų sektoriuje

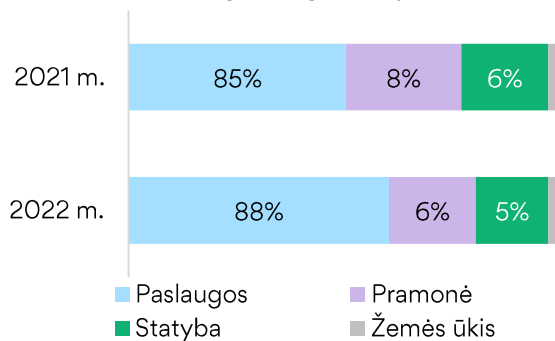
2022 m. daugiausiai (88 proc.) leidimų dirbti / sprendimų dėl darbo atitikties užsieniečiams išduota įsidarbinimui paslaugų sektoriaus įmonėse.

Užimtumo tarnyba 2022 m. suteikė galimybę dirbti Lietuvoje užsieniečiams iš 72 valstybių (2021 metais – iš 64). Daugiausiai leidimų dirbti ir sprendimų dėl darbo atitikties 2022 m. išduota Baltarusijos piliečiams (2021 m. taip pat lyderiavo Baltarusija).

Leidimai dirbti ir sprendimai dėl darbo atitikties 2022 m. buvo išduoti 72 valstybių piliečiams (2021 m. – 64 valstybių). Daugiausiai leidimų dirbti/sprendimų dėl darbo atitikties 2022 m. išduota Baltarusijos (42 proc.), Kirgizijos Respublikos (13 proc.), Uzbekistano (11 proc.), Tadžikistano (9 proc.) ir Ukrainos piliečiams (5 proc.) visų išduotų dokumentų skaičiaus.

2021 m. daugiausiai leidimų dirbti/sprendimų dėl darbo atitikties išduota Baltarusijos (41 proc.) ir Ukrainos (38 proc.) piliečiams. Kirgizijos Respublikos ir Rusijos Federacijos piliečiams – po 5 proc., Uzbekistano piliečiams – 4 proc. visų išduotų dokumentų skaičiaus.

**Leidimai dirbti / sprendimai
2021-2022 m.**

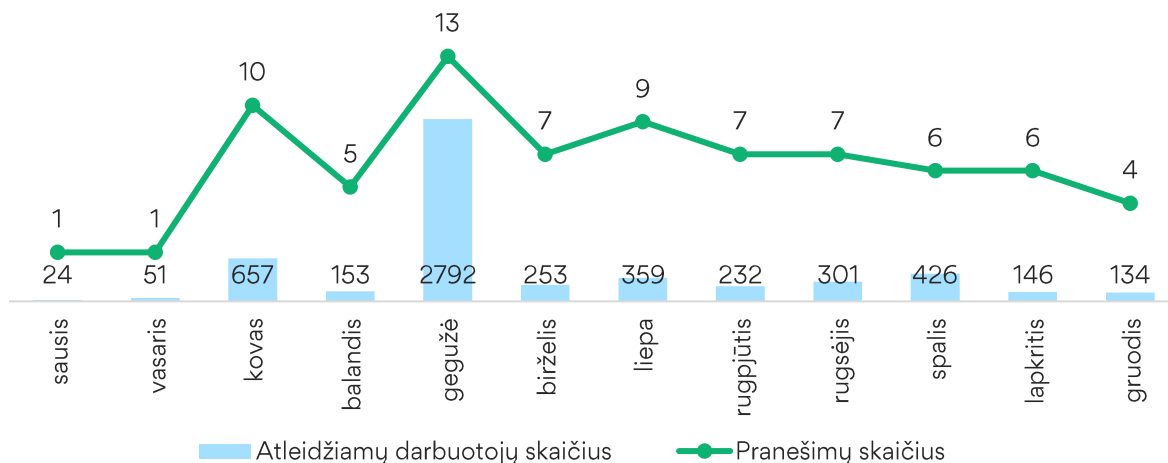
**TOP 10 profesijų, pagal kurias 2022 m. ketino dirbti daugiausiai užsieniečių
(pagal Užimtumo tarnybos išduotus leidimus dirbti/sprendimus dėl darbo atitikties)**

Profesija	Išduotų dokumentų skaičius
Tarptautinio krovinių vežimo transporto priemonės vairuotojas	16634
Virėjas	1129
Maisto pusgaminių ruošėjas	326
Elektromonteris	220
Pakavimo įrangos operatorius	210
Stalius	202
Vairuotojas ekspeditorius	171
Restorano virėjas	149
Elektrinio krautuvo vairuotojas	120
Pardavimo vadybininkas	118

Grupės darbuotojų atleidimai

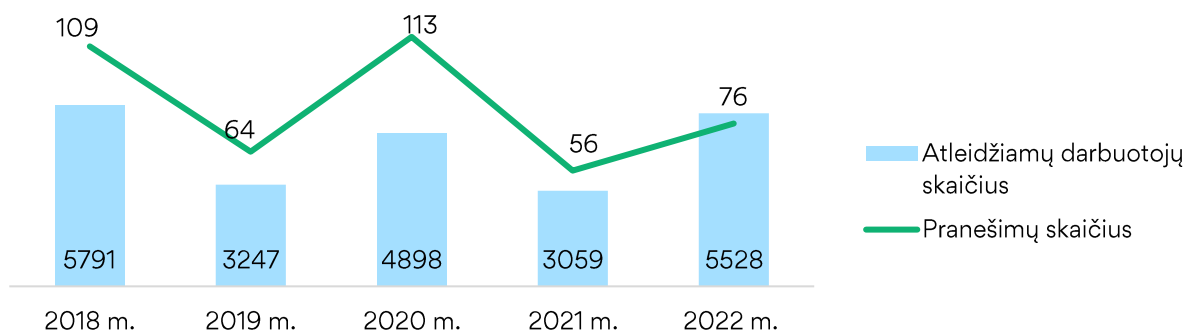
2022 metais gauti 76 pranešimai apie grupės darbuotojų atleidimus ir numatomus atleisti 5,5 tūkst. darbuotojų. Daugiausia pranešimų apie numatomus grupės darbuotojų atleidimus gauta gegužės mėnesį (13), kuomet dėl atleidimo įvardintu būdu įspėti 2,8 tūkst. dirbančiųjų. Gegužę išaugusį grupės darbuotojų atleidimų skaičių sąlygojo numatomi atleidimai „Lietuvos geležinkelių“ grupei priklausančiose įmonėse, paveiktose Vakarų sankcijų Rusijai ir Baltarusijai. Šiai grupei priklausančios įmonės apie numatomą atleidimą įspėjo beveik 2 tūkst. darbuotojų.

Pranešimų apie grupės atleidimus ir įspėtų apie atleidimą darbuotojų skaičius 2022 m.

Grupės darbuotojų atleidimų skaičius 2022 m. – trečdaliu didesnis nei 2021 m., tačiau mažesnis nei 2020 m. ir 2018 m. Tokiu būdu atleidžiamų darbuotojų skaičius 2022 m. – 80,7 proc. didesnis nei 2021 m. Šį skaičių labiausiai išaugino atleidimai minėtose įmonėse.

Pranešimų apie grupės atleidimus ir įspėtų apie atleidimą darbuotojų skaičius (2018–2022 m.)

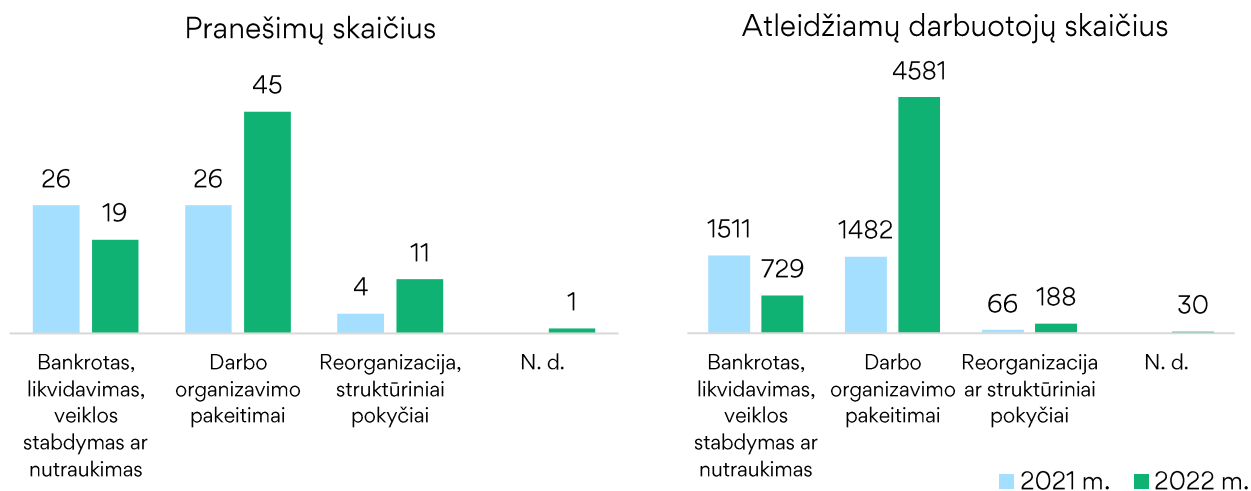
Daugiausia pranešimų apie grupės darbuotojų atleidimus gauta iš apdirbamosios pramonės įmonių (26 arba 34,2 proc.), švietimo bei transporto ir saugojimo veiklą vykdančių įmonių (atitinkamai 12 ir 11). Šiuo būdu daugiausia numatyta atleisti transporto ir saugojimo veiklos (2,5 tūkst.) ir apdirbamosios pramonės (1 tūkst.) sektoriuose.

Iš apdirbamosios gamybos sektoriaus pranešimų apie grupės darbuotojų atleidimus gaunama daugiausia pastaruosius ketverius metus, tačiau tokiu būdu atleistų darbuotojų skaičius 2022 m. buvo mažesnis nei 2021 m. ar 2020 m.

2022 m. mažiausiai per penkerius metus grupės darbuotojų atleidimų (pranešimų apie grupės darbuotojų atleidimus ir tokiu būdu atleidžiamų darbuotojų) buvo statybos bei administracinės ir aptarnavimo veiklos sektoriuose. Pirmą kartą per penkerius metus negauta pranešimų apie grupės darbuotojų atleidimus iš finansinės ir draudimo veiklos sektoriaus.

Pranešimų apie grupės darbuotojų atleidimus dėl bankroto gauta 13 (numatyta atleisti 0,5 tūkst. darbuotojų), dėl įmonės likvidavimo – 6 (numatyti atleisti 0,2 tūkst. darbuotojų). Likę atleidimai – dėl darbo organizavimo pakeitimų, reorganizacijos, struktūrinių pokyčių ir kt. Pranešimų apie grupės darbuotojų atleidimus dėl bankroto 2022 m. gauta mažiausiai per penkerius metus.

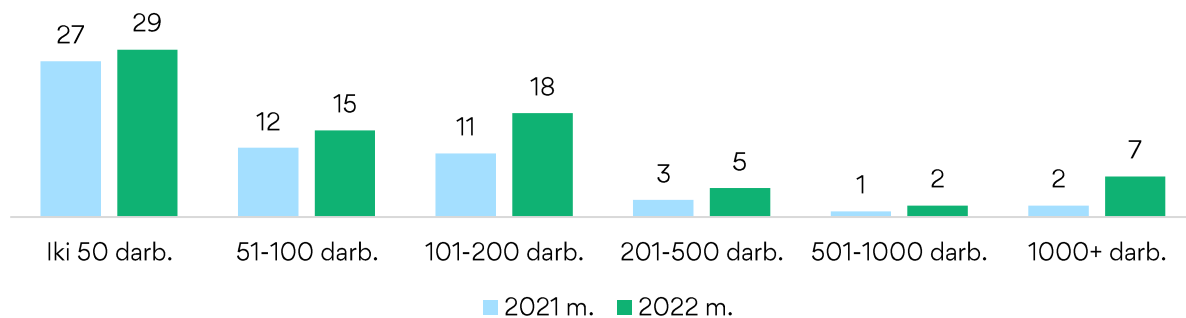
Grupės darbuotojų atleidimai pagal priežastį

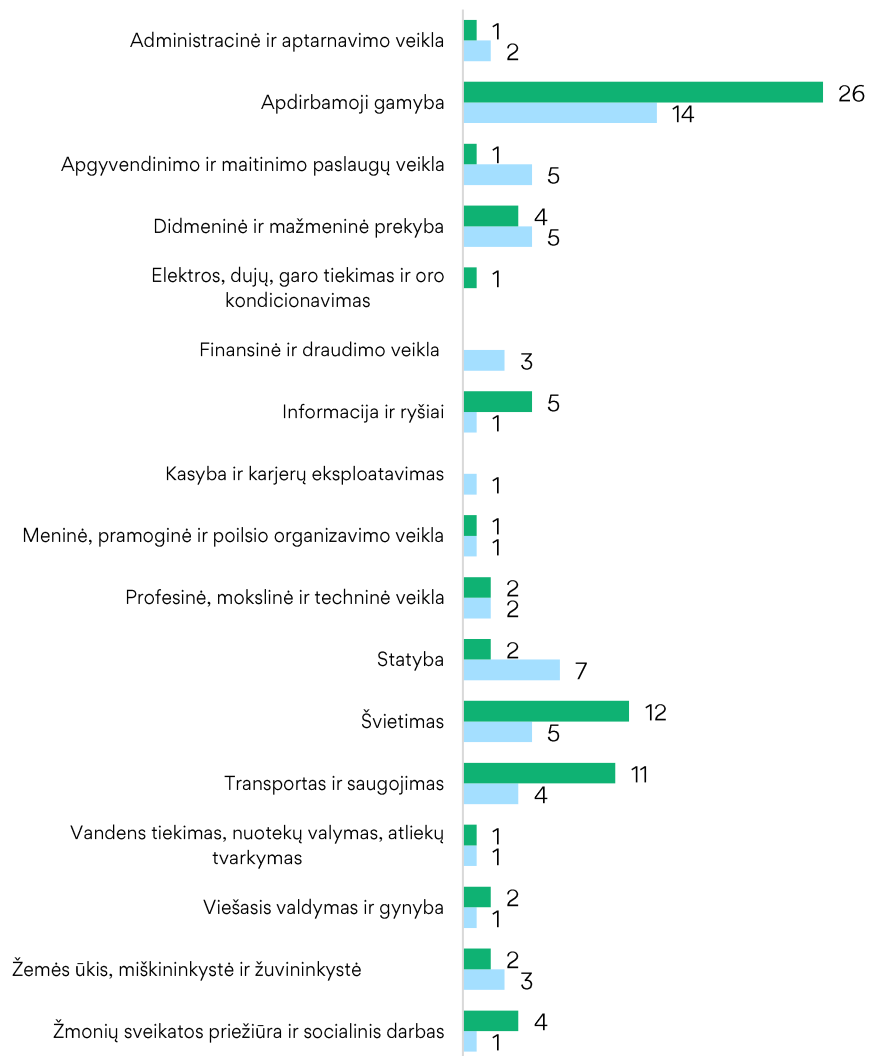
Didesnę grupės darbuotojų atleidimų dalį 2022 m. sudarė nedidelių darbdavių atvejai: beveik du penktadaliai (38,2 proc.) pranešimų apie tokio pobūdžio atleidimus gauta iš darbdavių, turinčių iki 50 darbuotojų.

Palyginti 2021 m., 2022 m. labiau augo grupės darbuotojų atleidimų skaičius didesnėse įmonėse. Jei įmonėse ir įstaigose, turinčiose iki 50 darbuotojų, grupės darbuotojų atleidimų skaičius didėjo 7,4 proc., tai turinčiose daugiau nei 500 darbuotojų, išaugo tris kartus.

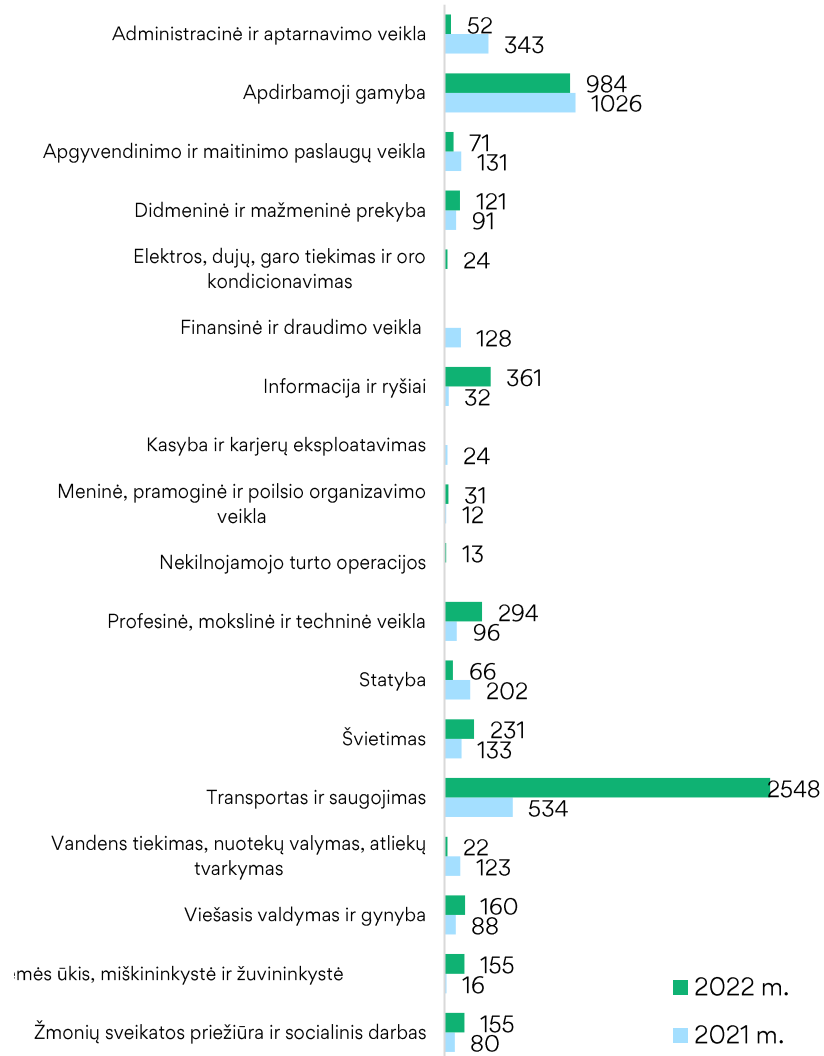
Grupės darbuotojų atleidimų skaičius pagal juridiniame asmenyje dirbančių skaičių

Pranešimai apie grupės darbuotojų atleidimus

Apie atleidimą įspėtų darbuotojų skaičius

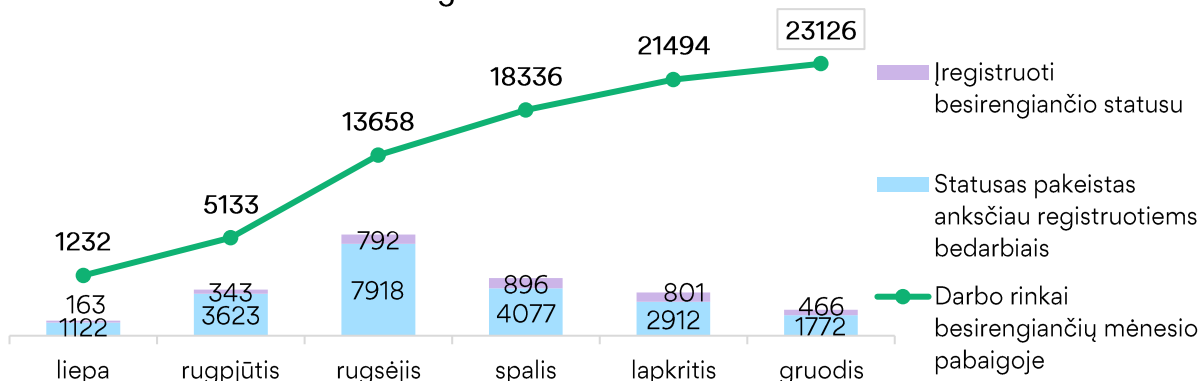

Darbo rinkai besirengiantys
asmenys

2022 m. liepos 1 d. įsigaliojus Užimtumo įstatymo nuostatomis ir siekiant darbo neturintiems asmenims suteikti individualius poreikius atitinkančias paslaugas, darbo neturintys asmenys pradėti profiliuoti pagal pasirengimą darbo rinkai ir kliūtis, kurios trukdo siekti užimtumo. Asmenims, susiduriantiems su kliūtimis užimtumui, gali būti suteikiamas *darbo rinkai besirengiančio asmens* statusas. Jiems teikiamos kompleksinės paslaugos įtraukiant ir kitų sričių ar socialinių partnerių specialistus – atvejo vadybininkus, psichologus, teisininkus, socialinių paslaugų teikėjus.

2023 m. sausio 1 d. Užimtumo tarnyboje darbo rinkai besirengiančio asmens statusu registruota 23,1 tūkst. asmenų, t. y. 11,3 proc. visų Užimtumo tarnybos klientų. Iš jų apie 86 proc. anksčiau buvo registruoti bedarbio statusu.

Darbo rinkai besirengiančio asmens statuso suteikimas

Tarp darbo rinkai besirengiančių daugiausia 50+ m. amžiaus asmenų

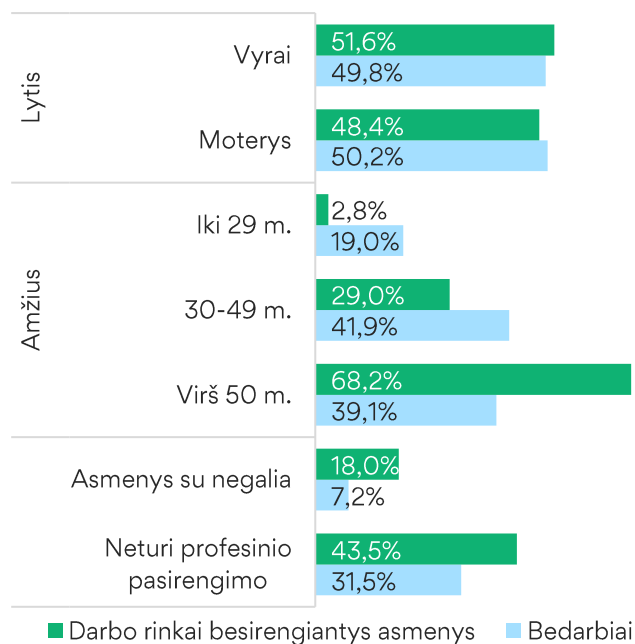
Du trečdaliai darbo rinkai besirengiančių asmenų (68,2 proc.) – 50+ m. asmenys. 30-49 m. amžiaus asmenys sudaro 29,0 proc., jaunimas iki 29 m. – 2,8 proc. Riboto darbingumo dėl negalios asmenys sudaro 18,0 proc. visų besirengiančių darbo rinkai asmenų. Du iš penkių darbo rinkai besirengiančių asmenų neturi profesinio pasirengimo, t. y. nėra įgiję aukštojo ar profesinio išsilavinimo.

Palyginti su Užimtumo tarnyboje registruotų bedarbių struktūra, tarp darbo rinkai besirengiančių asmenų – daugiau 50+ m. amžiaus, riboto darbingumo dėl negalios ir profesinio pasirengimo neturinčių asmenų.

Dažniausia kliūtis užimtumui – socialinių įgūdžių ir motyvacijos stoka

Daugiau kaip pusė darbo rinkai besirengiančių asmenų¹² (56,6 proc.) stokoja socialinių įgūdžių ir (ar) motyvacijos dirbti. Kas ketvirtas (25,6 proc.) neturi galimybių iš gyvenamosios vietos atvykti į darbo vietą, 11,3 proc. turi prižiūrėti ir (ar) slaugyti šeimos narį ar kartu gyvenantį asmenį, 10,4 proc. yra apribotas disponavimas pinigineis lėšomis, 5,3 proc. turi priklausomybių nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų, azartinių žaidimų (toliau – žalingų priklausomybių).

Darbo rinkai besirengiančių asmenų ir bedarbių struktūra, 2023-01-01

¹² Asmuo gali turėti kelias kliūtis užimtumui.

Didžiausia dalis susiduriančių su kliūtimis užimtumui – mažose, kaimiškose savivaldybėse

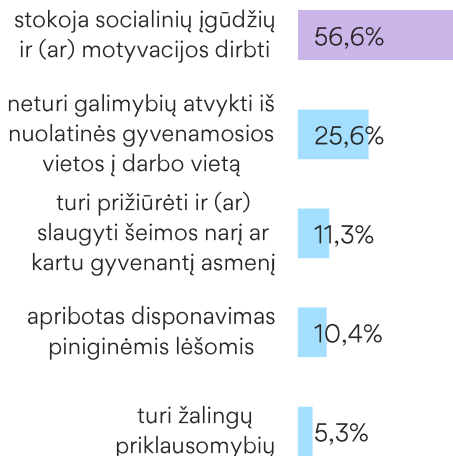
Darbo rinkai besirengiantys asmenys sudaro 11,3 proc. visų Užimtumo tarnybos klientų.

Didžiausia dalis darbo rinkai besirengiančių asmenų tarp visų Užimtumo tarnybos klientų – Lazdijų (43,7 proc.), Molėtų (30 proc.), Zarasų (28 proc.) rajonų savivaldybėse. Čia jų dalis viršija šalies vidurkį daugiau nei 2,5 karto.

Mažiausia darbo rinkai besirengiančių asmenų dalis – Švenčionių (1,8 proc.) ir Kauno (3,5 proc.) rajonuose bei Vilniaus (3,8 proc.), Kauno (4,4 proc.) ir Panevėžio (5,6 proc.) miestuose.

Daugiausia darbo rinkai besirengiančių asmenų yra Vilniaus m. (1,4 tūkst.), Vilniaus r. (1,2 tūkst.), Kauno m. (0,9 tūkst.), Lazdijų r. (0,8 tūkst.), Vilkaviškio r. (0,8 tūkst.) ir Klaipėdos m. (0,8 tūkst.).

Darbo rinkai besirengiantys asmenys pagal kliūtis užimtumui

1,1 tūkst. darbo rinkai besirengiančių asmenų pašalintos kliūtys užimtumui

Nuo 2022 m. liepos, kuomet įsigaliojo Užimtumo įstatymo pakeitimai, iki metų pabaigos kliūtys užimtumui pašalintos 1,1 tūkst. asmenų. Iš jų 0,4 tūkst., išsprendus problemas trukdančias užimtumui, įsidarbino ar pradėjo dirbti savarankiškai.

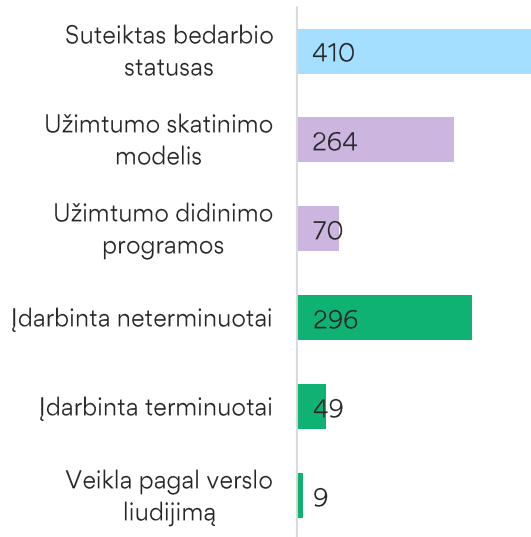
0,3 tūkst. darbo rinkai besirengiančių asmenų, bendradarbiaujant su savivaldybėmis, dalyvavo užimtumo skatinimo modelio priemonėse.

2022 m. iki 45 išaugo prie šio modelio įgyvendinimo prisijungusių savivaldybių skaičius. Siekiant nedirbantiems asmenims teikti koordinuotas kompleksines socialines ir darbo rinkos paslaugas, pažeidžiamiems asmenims teikiama individualizuota pagalba, su jais dirba atvejo vadybininkai, siekiama suderinti užimtumo skatinimo paslaugų bei piniginės socialinės paramos teikimą, didinti problemų turinčių nedirbančių asmenų socialinį savarankiškumą, motyvaciją dirbti bei profesines kompetencijas.

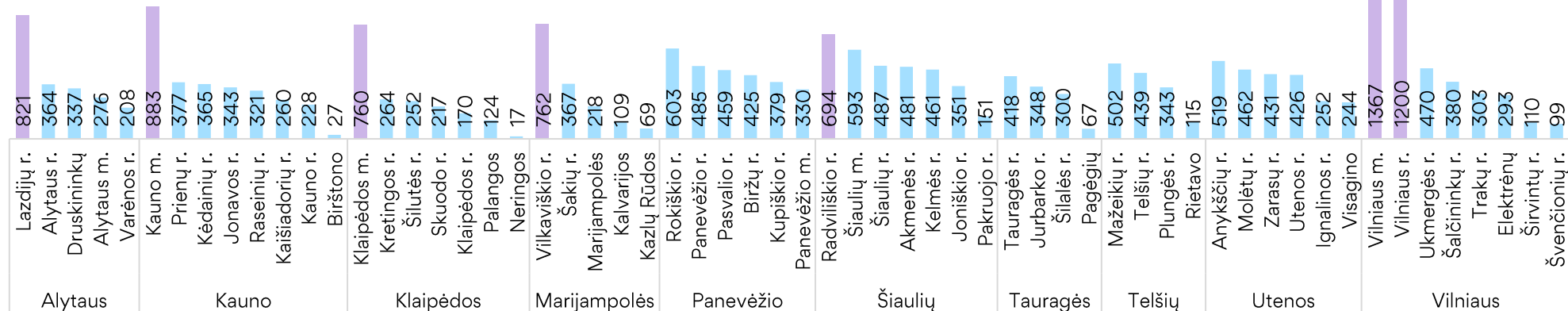
Nuo 2023 m. šio modelio pagrindu dirbs visos šalies savivaldybės: jos rengia ir tvirtina užimtumo didinimo programas, kuriose numatytomis paslaugomis ir priemonėmis gali naudotis visi darbo rinkai besirengiantys asmenys.

Dar 0,4 tūkst. darbo rinkai besirengiančių asmenų, pašalinus kliūtis užimtumui, suteiktas bedarbio statusas, ir jiems padedame ieškoti jų kvalifikaciją atitinkančio darbo.

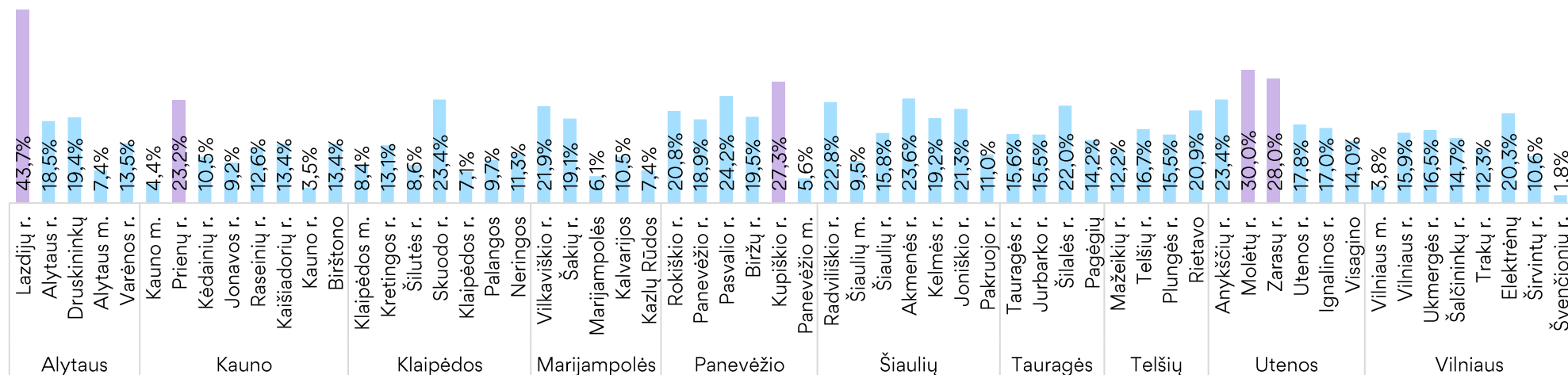
Paslaugų teikimas ir integracija į darbo rinką

Darbo rinkai besirengiančių asmenų skaičius apskrityse ir savivaldybėse, 2023-01-01

Darbo rinkai besirengiančių dalis tarp Užimtumo tarnybos klientų apskrityse ir savivaldybėse, 2023-01-01

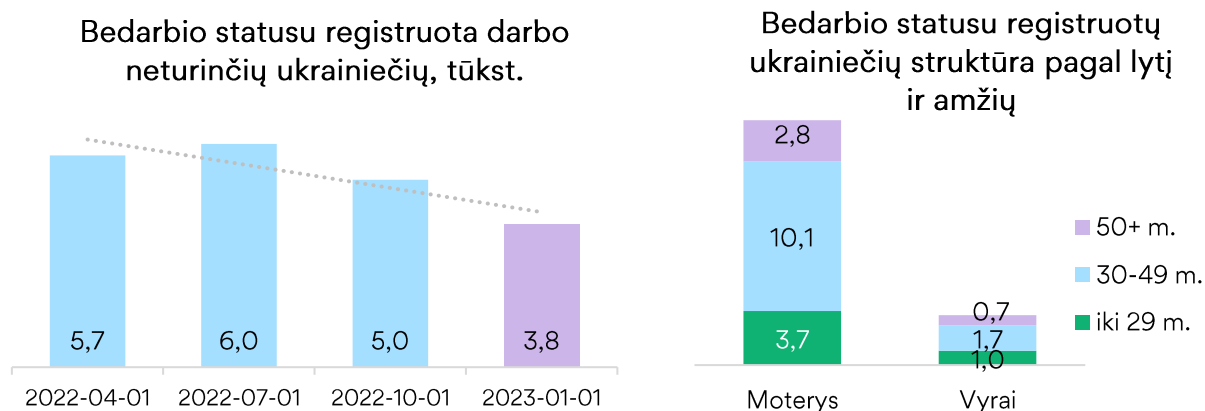

Nuo karo pasitraukę ukrainiečiai
Lietuvos darbo rinkoje

Dauguma į Užimtumo tarnybą pagalbos įsidarbinant besikreipusių karo pabėgėlių – 30-49 m. moterys

Nuo plataus masto karo veiksmų Ukrainoje pradžios (2022-02-24) iki metų pabaigos į Užimtumo tarnybą kreipėsi daugiau nei 21 tūkst. nuo karo pasitraukusių ukrainiečių (toliau – ukrainiečių). Iš jų 19,9 tūkst. įregistruoti bedarbio statusu.

Darbo ieškančių ukrainiečių pikas fiksuotas 2022 m. gegužės pradžioje, kuomet Užimtumo tarnybos pagalba darbo ieškojo 6,7 tūkst. nuo karo pabėgusių ukrainiečių. Antroje metų pusėje į Užimtumą tarnybą besikreipiančių ukrainiečių srautai mažėjo.

Darbo ieškančių ukrainiečių registruota visose šalies savivaldybėse. Iš jų daugiausia didžiųjų Lietuvos miestų savivaldybėse: Vilniaus (4,5 tūkst.), Kauno (2,9 tūkst.), Klaipėdos (2,1 tūkst.), Šiaulių (1,2 tūkst.), Panevėžio (0,7 tūkst.).

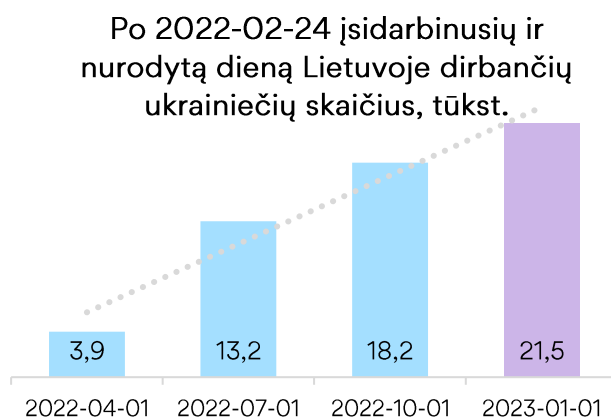
Kas antras (50,8 proc.) Užimtumo tarnyboje darbo ieškančio bedarbio statusu registruotas Ukrainos karo pabėgėlis – 30-49 m. amžiaus moteris. Jaunesnės nei 30 m. moterys sudarė apie penktadalį (18,4 proc.) į Užimtumo tarnybą dėl pagalbos ieškant darbo besikreipusių ukrainiečių, vyresnės nei 50 m. moterys – septintadalį (7,2 proc.). Vyrai sudarė kiek mažiau nei šeštadalį (17 proc.).

Dauguma ukrainiečių įsidarbino vidutinės kvalifikacijos reikalaujančiuose darbuose

Nuo karo veiksmų Ukrainoje pradžios (2022-02-24) iki metų pabaigos Lietuvoje pagal darbo sutartis dirbti¹³ pradėjo 27,6 tūkst. Ukrainos piliečių. Iš jų 2023 m. sausio 1 d. dirbo 21,5 tūkst.

Ukrainiečių ieškomo darbo pageidavimams įtaką darė ne tik jų turimos kvalifikacijos, kalbų mokėjimas, įsipareigojimas mokyklinio amžiaus vaikų ar ligotų asmenų šeimoje priežiūrai, bet ir rinkoje buvusių laisvų darbo vietų skaičius.

Neretai asmenys rinkosi darbus, kuriam netrukdy kalbos barjeras, kuris nereikalavo ypatingų kompetencijų ar kurį buvo lengva išmokti, kurio grafikas leido suderinti darbą ir įsipareigojimus šeimai.

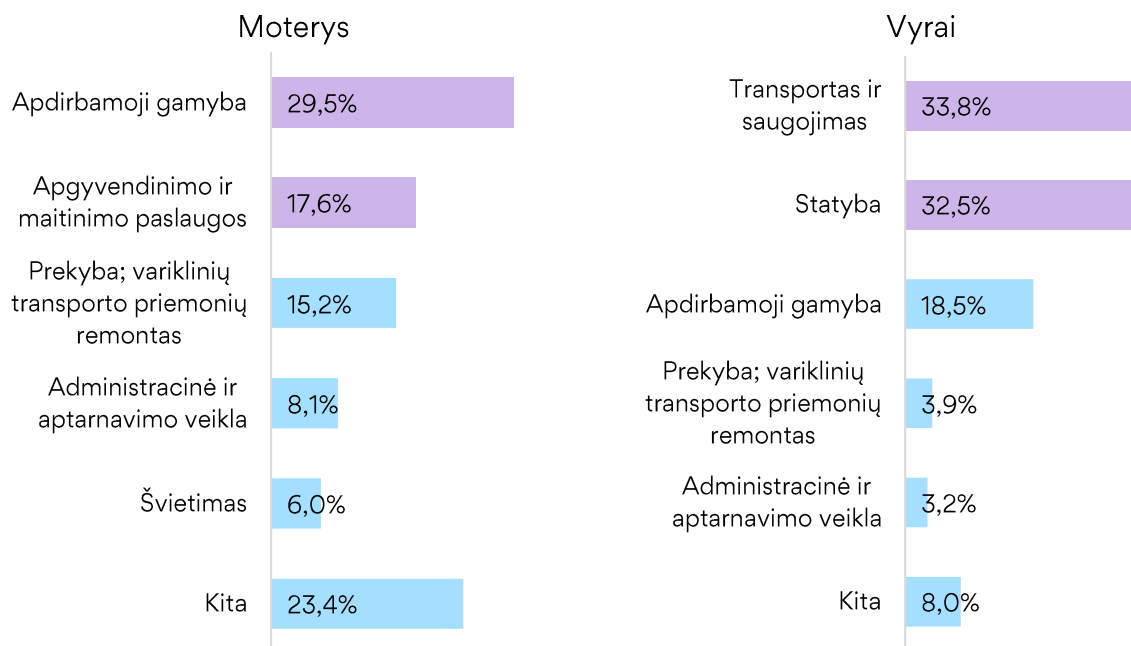

¹³ Informacija pateikta iš LDU formų (darbdavių teikiamų pranešimų apie įdarbinimą SODRA'į). Apima terminuotos darbus.

Ukrainiečių įsidarbino visose šalies savivaldybėse. Daugiausia – Vilniaus, Klaipėdos ir Kauno miestų savivaldybėse. Čia įsidarbinę ukrainiečiai sudarė daugiau nei pusę (57,7 proc.) Lietuvoje po 2022-02-24 dirbti pradėjusių ukrainiečių.

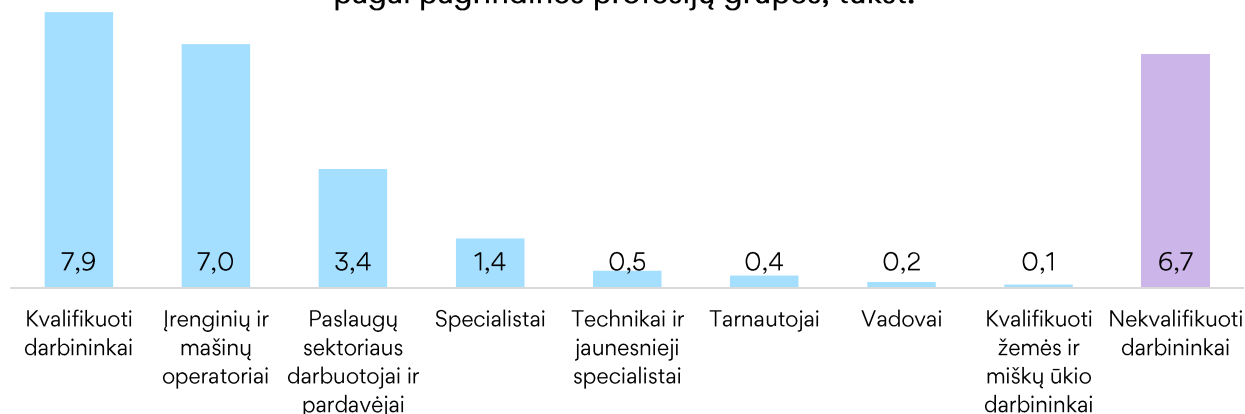
Daugiausia moterų ukrainiečių įsidarbino apdirbamosios gamybos, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų bei didmeninės ir mažmeninės prekybos sektoriuose. Vyrai daugiausia darbinosi transporto ir saugojimo bei statybos sektoriuose.

Ukrainiečių, pradėjusių dirbti Lietuvoje po 2022-02-24, įsidarbinimas pagal darbdavio pagrindinės veiklos rūšį

Kvalifikuotam darbui įsidarbino trys ketvirtadaliai (20,8 tūkst. arba 75,7 proc.) dirbti pradėjusių ukrainiečių. Iš jų daugiausia įsidarbino kvalifikuotais darbininkais, įrenginių ir mašinų amatininkais, paslaugų sektoriaus darbuotojais ir pardavėjais. Nekvalifikuotą darbą dirbti pradėjo kas ketvirtas (24,3 proc.).

Po karo veiksmų Ukrainoje pradžios įsidarbinusių ukrainiečių skaičius pagal pagrindines profesijų grupes, tūkst.

Vyrai daugiausiai darbinosi kvalifikuotais darbininkais bei įrenginių ir mašinų operatoriais. Didelė jų dalis pradėjo dirbti sunkiasvorių sunkvežimių ir krovininių transporto priemonių vairuotojais, suvirintojais, betonuotojais, statybininkais, tinkuotojais, metalinių konstrukcijų ruošėjais ir montuotojais, elektrikais.

Moterys daugiausia darbinosi nekvalifikuotiems bei aptarnavimo (paslaugų) sektoriaus darbams. Daugiausia moterų ukrainiečių įsidarbino biurų, viešbučių ir kitų įstaigų valytojomis, parduotuvių pardavėjomis, virėjomis, virtuvių pagalbininkėmis, prekių krovėjomis į lentynas, pakuotojomis (rankomis), kepėjomis ir konditerėmis, siuvėjomis.

Po 2022-02-24 Lietuvoje įsidarbinusių ukrainiečių struktūra pagal lytį ir pagrindines profesijų grupes

Aukštos kvalifikacijos reikalaujančiose pareigose įsidarbino 2,1 tūkst. ukrainiečių. Iš jų 170 pradėjo dirbti vadovais, 1,4 tūkst. – specialistais (sveikatos, mokymo, verslo ir administravimo, inžinerijos, IT ir pan.), 0,5 tūkst. – technikais ir jaunesniaisiais specialistais.

2,5 tūkst. ukrainiečių įsitraukė į priemones, palengvinančias integraciją į darbo rinką

Daugiau kaip 2,5 tūkst. ukrainiečių įsitraukė į Užimtumo tarnybos administruojamas aktyvios darbo rinkos politikos priemones (ADRPP), skirtas palengvinti ir paskatinti integraciją į darbo rinką. Daugiausia jų pradėjo dalyvauti subsidijuojamo įdarbinimo (1,9 tūkst.), paramos judumui (160) ir profesinio mokymosi (341) priemonėse. Tarp įsitraukusių į profesinio mokymo priemones daugiausia pasirinko vairuotojo, kosmetiko ir virėjo programas.

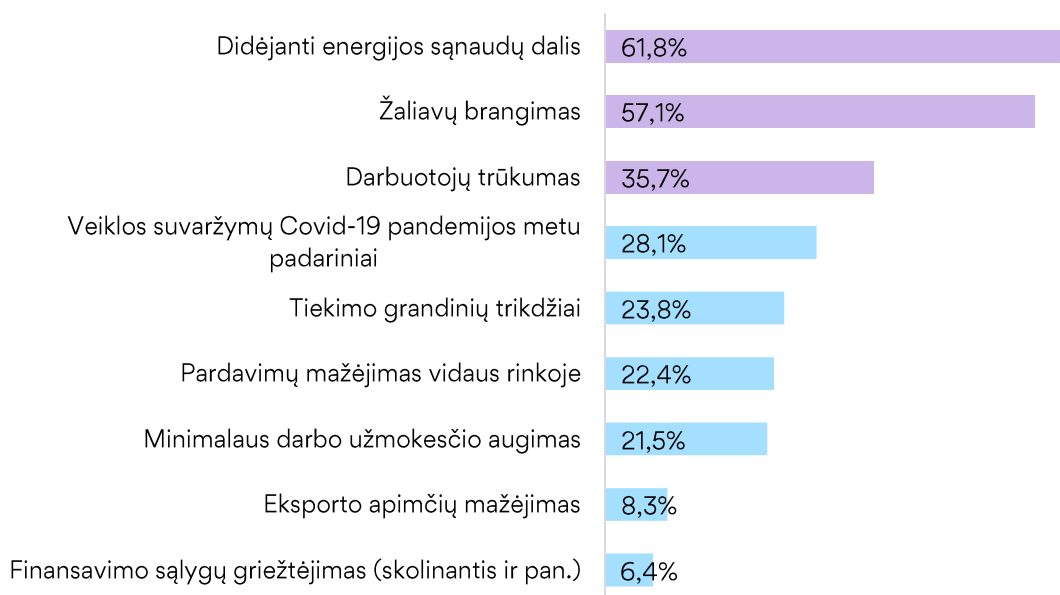
Darbo rinka 2023 metais: darbdavių įžvalgos ir lūkesčiai

Prognuozuodama artimiausių metų darbo rinkos pokyčius ir ypatumus, Užimtumo tarnyba kasmet vykdo Lietuvoje veiklą vykdančių darbdavių nuomonės tyrimą. Apklausą vyko 2022 m. spalio 17 d. – lapkričio 18 d., jos metu apklausta 2,6 tūkst. įmonių ir įstaigų atstovų.

Darbdavių patirtys 2022 m.: veiklos vystymo iššūkiai

Trimis didžiausiais 2022 m. patirtais veiklos vystymo iššūkiais darbdaviai įvardijo augusias energijos sąnaudas, žaliavų brangimą ir darbuotojų trūkumą. Pirmus du veiksnius svarbiausiais iššūkiais nurodė daugiau nei pusė apklaustų darbdavių (atitinkamai 61,8 proc. ir 57,1 proc.). Darbuotojų trūkumą į reikšmingiausių 2022 m. veiklos vystymo iššūkių trejetuką įtraukė trečdalis darbdavių (35,7 proc.).

Darbdavių įvardinti svarbiausi 2022 m. veiklos vystymo iššūkiai

Augusios energijos sąnaudos aktualiausiu iššūkiu buvo apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų, apdirbamosios gamybos, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, žemės ūkio ir miškininkystės veiklos sektoriuose. Čia energijos sąnaudas į svarbiausių veiklos vystymo iššūkių trejetuką įtraukė trys ketvirtadaliai ir daugiau darbdavių.

Žaliavų brangimas didžiausią grėsmę veiklos vystymui kėlė apdirbamosios gamybos, statybos, elektros, dujų ir garo tiekimo, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriuose veikiantiems darbdaviams. Šiuose sektoriuose brangstančias žaliavas vienu iš trijų svarbiausių patirtų iššūkių įvardijo daugiau nei trys ketvirtadaliai įmonių.

Daugiausia darbdavių, tarp pagrindinių 2022 m. iššūkių nurodę darbuotojų trūkumą – viešojo valdymo, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, švietimo ir statybos sektoriuose (daugiau nei pusė apklaustų darbdavių). Kiek mažiau nei pusė darbdavių šį iššūkį tarp trijų svarbiausių įvardijo transporto ir saugojimo bei apgyvendinimo ir maitinimo veiklos sektoriuose (atitinkamai 45,4 proc. ir 40,7 proc.).

Darbuotojų trūkumas buvo ženkliai aktualesnis didesniems darbdaviams. Tarp trijų svarbiausių 2022 m. veiklos vystymo iššūkių darbuotojų stygių įvardijo 72,1 proc. apklaustų darbdavių, turinčių daugiau nei 250 darbuotojų, beveik pusė (48,4 proc.), kuriuose dirba nuo 10 iki 250 darbuotojų, ir ketvirtadalis mažų darbdavių (iki 10 darbuotojų).

Maži darbdaviai (iki 10 darbuotojų) dažniau nei darbuotojų trūkumą į svarbiausių 2022 m. iššūkių trejetuką įtraukė veiklos suvaržymų dėl Covid-19 pandemijos padarinius bei pardavimų mažėjimą vidaus rinkoje.

2022 m. augęs minimalaus darbo užmokesčio dydis taip pat buvo aktualesnis mažesniems darbdaviams. Šį veiksnių vienu svarbiausių 2022 m. patirtu iššūkiu įvardijo daugiau mažų darbdavių nei didelių (23,3 proc. turinčių iki 10 darbuotojų ir 17,6 proc. turinčių daugiau nei 250 darbuotojų).

Darbdavių patirtys 2022 m.: darbuotojų trūkumas

Su darbuotojų trūkumu susidūrusių darbdavių dalis 2022 m. mažėjo, tačiau išliko aukšta. Sunkumų ieškant darbuotojų ar pritraukiant juos į įmonę ar įstaigą patyrė daugiau nei du penktadaliai (43,7 proc.) apklausoje dalyvavusių darbdavių.

Daugiausia įmonių ir įstaigų nurodė susidūrusios su sunkumais ieškant tokių darbuotojų:

- *Specialistų ir įstaigų tarnautojų grupėje* – gydytojų, slaugos specialistų, IT specialistų, mokytojų, inžinierių, pardavimo vadybininkų, buhalterijų. Viešojo valdymo įstaigos išskyrė viešojo pirkimo specialistus.
- *Kvalifikuotų darbininkų ir paslaugų darbuotojų grupėje* – virėjų, suvirintojų, elektrikų, statybininkų, autošaltkalvių ir automechanikų, tarptautinių krovinių vežimo transporto priemonių vairuotojų, autobusų vairuotojų, staklininkų, apdailininkų, dažytojų, mūrinių, stogdengių, santechnikų, padavėjų, barmenų.

Daugiausia įmonių ir įstaigų, patyrusių sunkumų apsirūpinant reikiamais darbuotojais 2022 m., buvo viešojo valdymo, statybos, elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo, švietimo, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, transporto ir saugojimo veiklos sektoriuose. Čia darbuotojų trūkumą patyrė daugiau nei pusė apklaustų darbdavių. Mažiausiai su šia problema susidūrė nekilnojamojo turto operacijų veiklą vystančios įmonės – darbuotojų trūkumą patyrė kas šeštas apklaustas darbdavys.

Darbuotojų trūkumo problema buvo aktualesnė didesnėms įmonėms. Jei su darbuotojų trūkumo sunkumais susidūrė trečdalis mažų įmonių (iki 10 darbuotojų), tai tarp didelių įmonių, kuriose dirba daugiau nei 250 darbuotojų, tokių sunkumų patyrė 79,4 proc. darbdavių.

Palyginti su praėjusių metų duomenimis, darbdavių, susidūrusių su darbuotojų trūkumu, dalis mažėjo: 2021 m. sunkumų apsirūpinant darbo jėga patyrė kas antras apklaustas darbdavys (50,5 proc.), 2022 m. – 43,7 proc. Šiam skirtumui įtakos turėjo ir 2021 m. susiklosčiusi situacija, kuomet dalis verslų intensyvino veiklas ir išgyveno augimą, o tuo pat metu dalis darbo ieškančiųjų neskubėjo grįžti į darbo rinką, bei ukrainiečių integracija į darbo rinką.

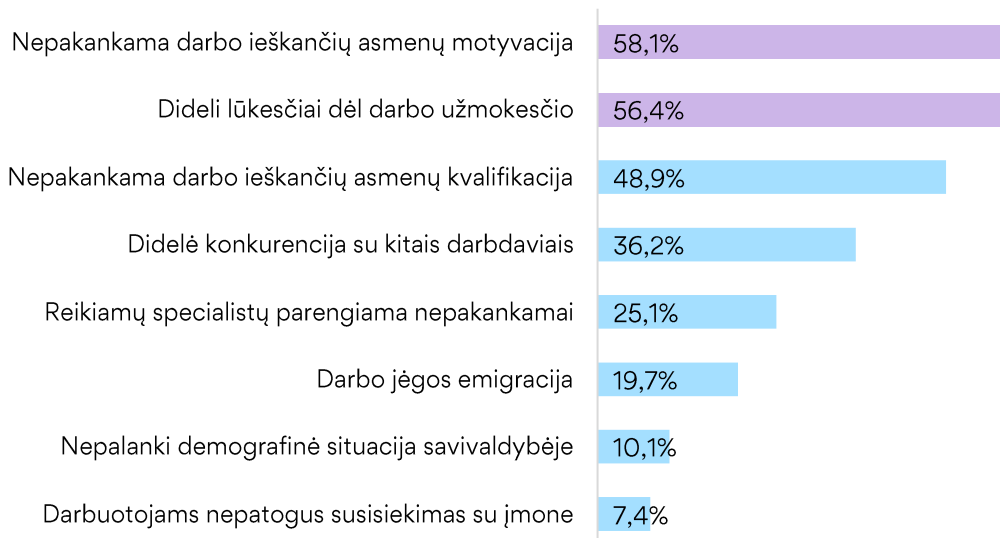
Nepaisant mažėjusios darbuotojų trūkumą patyrusių darbdavių dalies, trijuose sektoriuose – viešojo valdymo, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo bei informacijos ir ryšių – su šiuo sunkumu susidūrusių darbdavių padaugėjo.

Pagrindinėmis darbuotojų trūkumą sąlygojančiomis *priežastimis* darbdaviai įvardijo darbo ieškančių motyvacijos stoką (58,1 proc.), didelius lūkesčius dėl darbo užmokesčio (56,4 proc.) ir nepakankamą darbo ieškančių asmenų kvalifikaciją (48,9 proc.)

Su nepakankama darbo ieškančių asmenų motyvacija dažniau susidūrė mažesni darbdaviai – šį veiksnių pagrindine darbuotojų trūkumo priežastimi įvardijo įmonės ir įstaigos, kuriose dirba iki 50 darbuotojų. Didesni darbdaviai (įdarbinę daugiau nei 50 darbuotojų) pagrindine priežastimi nurodė didelius darbo ieškančiųjų lūkesčius dėl atlygio.

Didelės įmonės ir įstaigos (250+ darbuotojų) labiau nei maži darbdaviai akcentavo didelę konkurenciją su kitais darbdaviais ir darbuotojams galimą nepatogų susisiekimą su darbo vieta.

Darbuotojų trūkumą sąlygojantys veiksniai (darbdavių nuomonė)

Motyvacijos dirbti stoką labiau pabrėžė žemės ūkio, apgyvendinimo ir maitinimo, administracinės ir aptarnavimo veiklą vykdančios įmonės, t. y. atstovai veiklos sektorių, kuriuose vidutinis darbo užmokestis nesiekia šalies vidurkio. Geriausiai apmokamų sektorių, kuriuose vidutinis darbo užmokestis didžiausias – informacijos ir ryšių, finansų ir draudimo, elektros, dujų ir garo tiekimo – įmonės labiau akcentavo nepakankamą darbo ieškančių kvalifikaciją.

Per mažą šalyje parengiamų specialistų skaičių įvardijo kas ketvirtas su darbuotojų trūkumu susidūręs darbdavys (25,1 proc.). Daugiausia šį veiksnių kaip darbuotojų trūkumo priežastį nurodė informacijos ir ryšių, žmonių sveikatos priežiūros, švietimo bei energetikos įmonės.

Emigraciją kaip darbuotojų trūkumo priežastį nurodė penktadalis apklaustų darbdavių (19,7 proc.). Daugiausia – statybos bei transporto ir saugojimo veiklą vykdančios įmonės.

Kitomis darbuotojų trūkumą sąlygojančiomis priežastimis darbdaviai įvardijo nelegalų darbą ir per mažą šio reiškinio kontrolę, darbuotojų iš trečiųjų šalių įsivežimo kliūtis, didelę darbo vietos kainą, ribojančią jaunas įmones specialistams siūlyti konkurencingą darbo užmokestį, darbo ieškančiųjų nenoras dirbti laikinus ar sezoninius darbus ir kt.

Palyginti su praėjusiais metais, pagrindinės trys darbuotojų trūkumą sąlygojančiomis priežastys nesikeitė: jomis įvardinta darbo ieškančiųjų motyvacijos ir/ar kvalifikacijos stoka bei dideli lūkesčiai dėl atlygio. Palyginti su 2021 m., beveik dešimtadaliu didėjo dalis darbdavių, teigiančių, jog darbo ieškančiųjų lūkesčiai dėl atlygio yra per dideli (+9,5 proc. punkto), o kvalifikacija nėra pakankama (+8,9 proc. punkto).

Darbdavių patirtys 2022 m.: ukrainiečių įdarbinimas

Dauguma (85,3 proc.) darbdavių, 2022 m. įdarbinusių nuo karo veiksmų į Lietuvą pasitraukusių Ukrainos piliečių (toliau – ukrainiečių), teigė dėl to nepatyrę sunkumų. Kas septintas (14,7 proc.) nurodė susidūręs su papildomais sunkumais.

Mažiau darbdavių įvardijusių tokius sunkumus – pramonės sektoriuje (8,2 proc.), daugiau – žemės ūkio ir paslaugų sektoriuose (atitinkamai 16,7 proc. ir 16,6 proc.). Pastarajame daugiausiai darbdavių, nurodžiusių tokius sunkumus – tarp apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų bei žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo veiklą vykdančių įmonių.

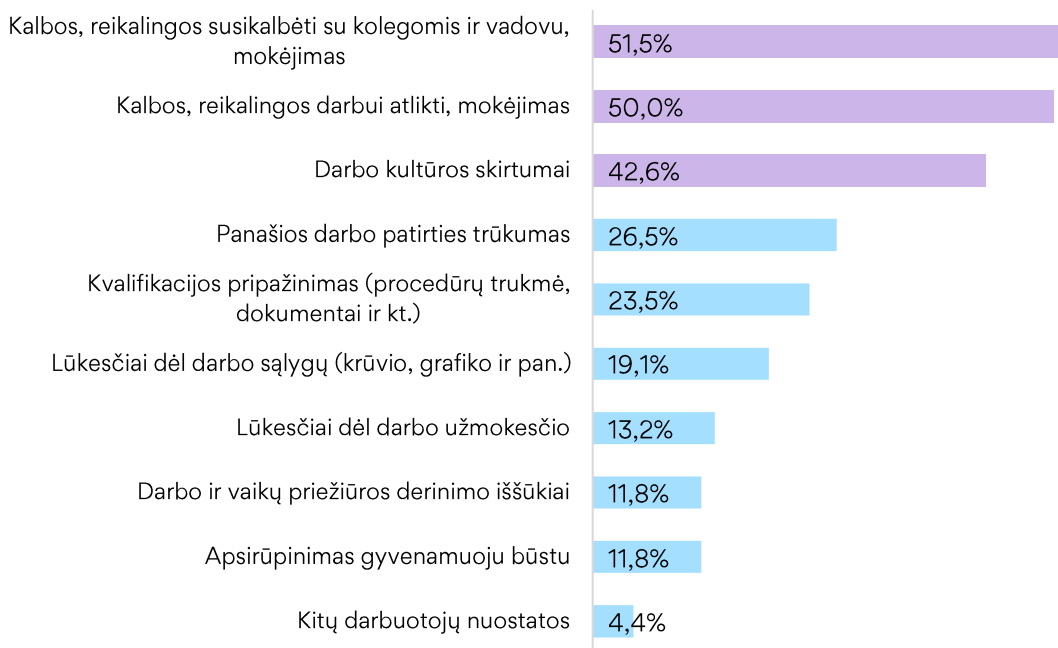
Darbdavių nurodyti sunkumai, su kuriais *įmonės ir įstaigos* susidūrė įdarbinę ukrainiečių:

- Įdarbinimo procedūros ir reikalavimai (sudėtingai pateikta informacija, procedūrų trukmė, dideli mokesčiai darbo užmokesčiui, dokumentų ir instrukcijų vertimas ir pan.);
- Kalbos barjeras (susikalbėjimui, išaiškinimui, darbui atlikti);
- Įdarbintų ukrainiečių netikrumas ir neapsisprendimas dėl ateities (miesto, šalies ir pan.);
- Dideli lūkesčiai dėl darbo užmokesčio ir sąlygų;
- Kvalifikacijos stoka (aktualiausia statybos sektoriui);
- Įsipareigojimo įmonei ir motyvacijos stoka;
- Sunkumai įdarbinus nuotoliniu darbui dėl elektros tiekimo trikdžių Ukrainoje;
- Padidintas kontroliuojančių institucijų dėmesys.

Pagrindiniais įsidarbinusių *ukrainiečių* patirtais sunkumais darbdaviai įvardijo kalbos, reikalingos susikalbėti su vadovu bei kolegomis ir darbui atlikti, mokėjimą bei darbo kultūros skirtumus.

Paslaugų sektoriaus darbdaviai ukrainiečiams kilusiais sunkumais dažniau vardijo kalbos mokėjimą, statybos ir žemės ūkio – panašios darbo patirties trūkumą, pramonės – darbo kultūros skirtumus ir kalbos mokėjimą.

Darbdavių įvardinti įsidarbinusių ukrainiečių patirti sunkumai

Penktadalis apklausoje dalyvavusių darbdavių (22,7 proc.) linkę artimiausią pusmetį įdarbinti ukrainiečių (pasirinko atsakymus „Tikrai įdarbintų“ arba „Greičiausiai įdarbintų“). Daugiausia tokių darbdavių – statybos, transporto ir saugojimo, apdirbamosios gamybos, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų, žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose.

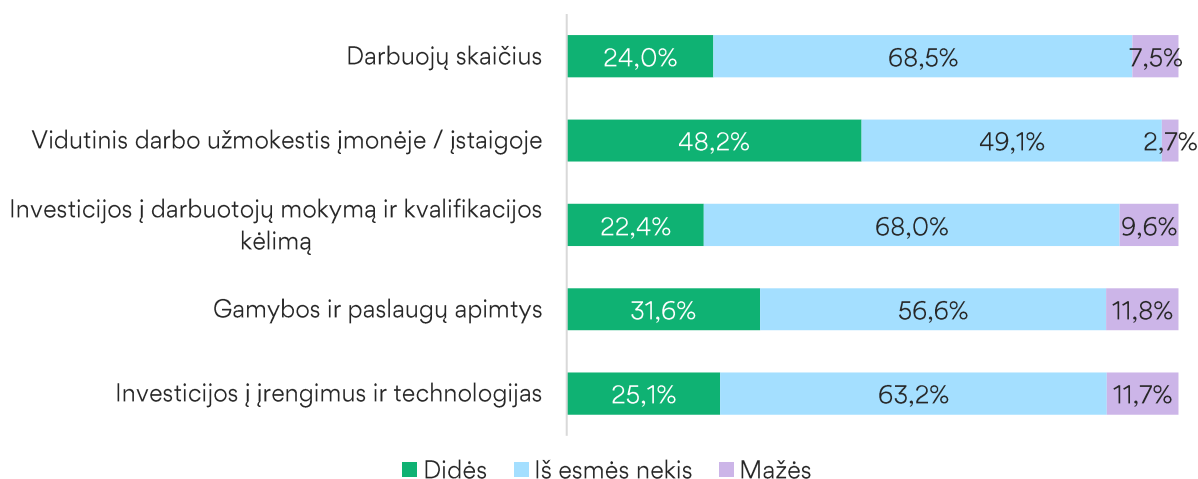
Artimiausioje ateityje ukrainiečių įdarbinti labiau linkusios didelės įmonės bei tie darbdaviai, kurie jų įdarbinę 2022 m. nesusidūrė su sunkumais. Ir atvirkščiai: stipriau išreikštą nusiteikimą neįdarbinti ukrainiečių turi darbdaviai, kurie 2022 m. jų nebuvo įdarbinę arba įdarbinę susidūrė su sunkumais.

Optimistiškai nusiteikusių darbdavių dalis išlieka didesnė nei pesimistiškai

Apklausos metu surinkti duomenys rodo, kad optimistiškai nusiteikusių darbdavių yra daugiau nei pesimistiškai. Daugiau darbdavių ketina didinti veiklos apimtis, darbuotojų skaičių (steigiant naujas darbo vietas ar užpildant neužimtus etatus), vidutinį darbo užmokestį, lėšas darbuotojų mokymui bei technologijoms nei mažinti.

Visgi, palyginti su praėjusiais metais, optimistiškai nusiteikusių darbdavių dalis mažesnė. Prognozuojant 2023-uosius, mažiau nei prieš metus įmonių ir įstaigų nurodė ketinimus didinti veiklos apimtis bei darbuotojų skaičių ir daugiau išsakė planus mažinti apimtis ir darbuotojų skaičių. Šiais metais mažiau nei pernai įmonių ir įstaigų įvardijo planus didinti išlaidas darbuotojų mokymui ir įrenginiams, daugiau – tokias išlaidas sumažinti. Mažiau nei pernai darbdavių planuoja veiklos plėtrą Lietuvoje ir/ar užsienyje, daugiau – neapsisprendusių.

Darbdavių prognozuojami veiklos pokyčiai 2023 m.

Optimistiškiau nusiteikę didesni darbdaviai: kuo daugiau darbuotojų įmonėje, tuo didesnė tokių įmonių dalis planuoja didinti gamybos ir/ar paslaugų apimtis, darbuotojų skaičių, skirti daugiau lėšų darbuotojų mokymui ir technologijoms bei planuoja veiklos Lietuvoje ar užsienyje. Mažesnės įmonės labiau nusiteikusios išlaikyti status quo.

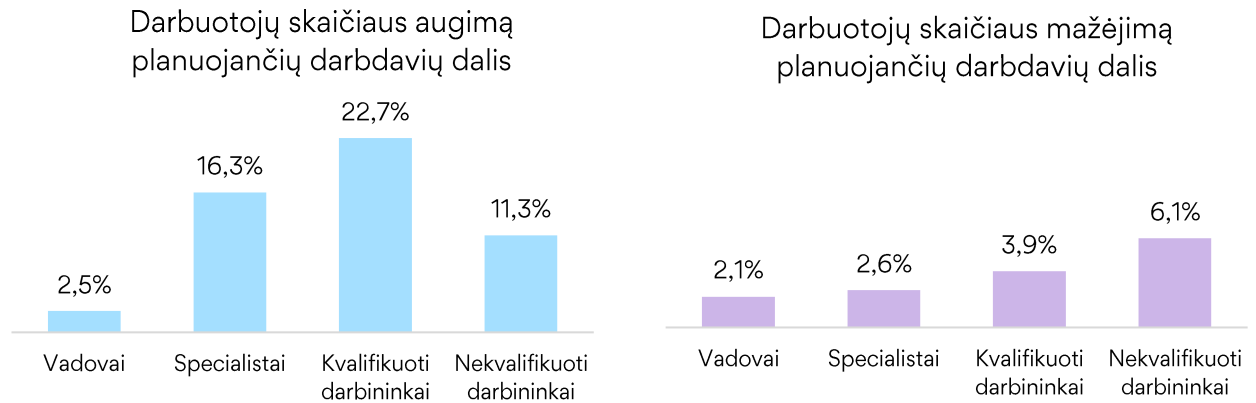
Daugiausiai optimistiškai nusiteikusių darbdavių – finansinę ir draudimo, informacijos ir ryšių, administracinę ir aptarnavimo, statybos veiklos sektoriuose. Mažiausiai – apgyvendinimo ir maitinimo, transporto ir saugojimo sektoriuose.

Darbo jėgos paklausos kaita: kvalifikacinės grupės

Mažiausia darbuotojų skaičiaus dinamika prognozuojama vadovų grupėje: 92,9 proc. apklaustų įmonių ir įstaigų nurodė, kad vadovų skaičius artimiausiais metais nesikeis. Didinti vadovų skaičių ketina 2,5 proc. darbdavių, mažinti – 2,1 proc.

Daugiausia planuojančių vadovų skaičiaus augimą – finansinės ir draudimo bei informacijos ir ryšių veiklos sektoriuose. Planus didinti vadovų skaičių išsakė beveik dešimtadalis šių sektorių apklaustų įmonių. Daugiausia numatančių vadovų skaičiaus mažėjimą – tarp viešojo valdymo veiklą vykdančių įstaigų. Šiame sektoriuje planus mažinti vadovų skaičių išsakė kas aštunta apklausta įstaiga.

Laukiami darbuotojų skaičiaus pokyčiai (pagal kvalifikacines grupes)

Didžiausias tarp išskirtų keturių kvalifikacinių grupių darbuotojų skaičiaus didėjimas numatomas kvalifikuotų darbininkų grupėje. Didėsiantį tokių darbuotojų skaičių nurodė kiek daugiau nei penktadalis (22,7 proc.) apklaustų darbdavių, mažėsiantį – 3,9 proc.

Daugiausia darbdavių, numatančių didinti kvalifikuotų darbininkų skaičių (steigiant naujas darbo vietas ar užpildant neužimtus etatus) – statybos (42,2 proc.), apdirbamosios gamybos (31,6 proc.) bei transporto ir saugojimo (30,1 proc.) veiklos sektoriuose.

Nekisiantį specialistų skaičių įmonėje prognozuoja 69,4 proc. apklaustų darbdavių, didėsiantį – 16,3 proc., mažėsiantį – 2,6 proc. Daugiausia įmonių ir įstaigų, numatančių galimą specialistų skaičiaus augimą – finansinės ir draudimo, informacijos ir ryšių, žmonių sveikatos valdymo ir socialinio darbo bei viešojo valdymo sektoriuose.

Nekisiantį nekvalifikuotų darbininkų skaičių planuoja 58,2 proc. apklaustų darbdavių, didėsiantį – 11,3 proc., mažėsiantį – 6,1 proc. Daugiausiai darbdavių, numatančių galimą nekvalifikuotų darbininkų skaičiaus augimą įmonėje – vandens tiekimo, nuotekų valymo ir atliekų tvarkymo bei statybos sektoriuose.

Palyginti su praėjusiais metais, sumažėjo darbdavių, numatančių didinti specialistų, kvalifikuotų ir nekvalifikuotų darbininkų skaičių (mažėjo atitinkamai 5,3 proc. punkto, 5,4 proc. punkto ir 0,8 proc. punkto). Darbdavių, planuojančių mažinti vadovų, specialistų, kvalifikuotų ar nekvalifikuotų darbininkų skaičių dalis šiek tiek paaugo (didėjo 0,3-2,1 proc. punkto).

Darbo jėgos paklausos kaita: profesijos

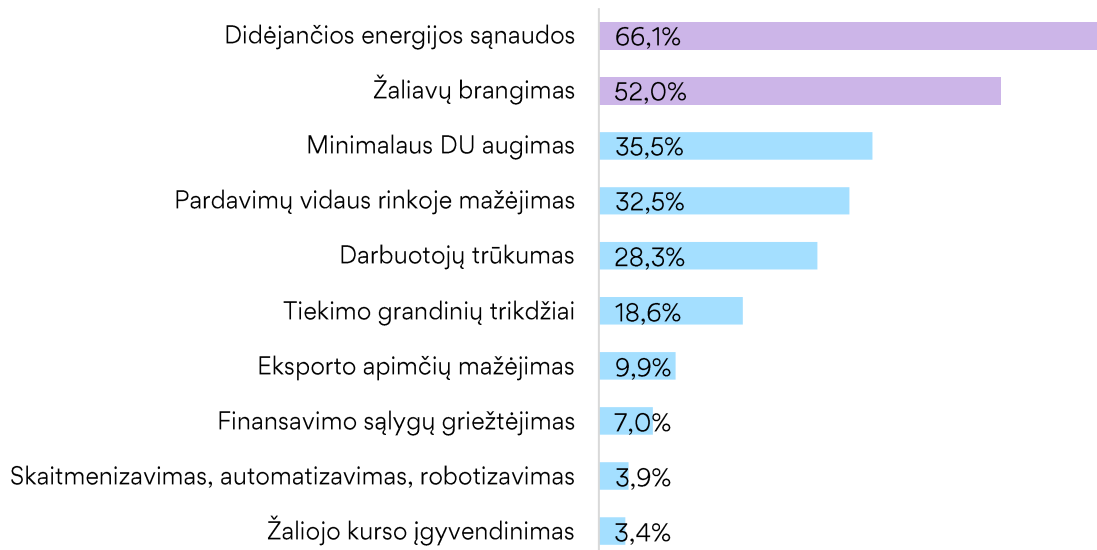
Specialistų, grupėje daugiausia darbdavių nurodė, jog gamybos darbų meistrų ir brigadininkų, gydytojų specialistų ir bendrosios praktikos gydytojų, slaugos specialistų, mechanikos ir elektros inžinierių, statybos inžinierių, IT specialistų poreikis. Poreikio mažėjimą daugiausia darbdavių žada administravimo ir vykdymiesiems sekretoriams.

Kvalifikuotų darbininkų, operatorių ir paslaugų darbuotojų grupėje darbdavių nurodė, jog 2023 m. augs virėjų, sunkiasvorių sunkvežimių ir krovinių transporto priemonių vairuotojų, metalo apdirbimo staklių derintojų ir operatorių, suvirintojų, variklinių transporto priemonių mechanikų ir taisytojų, statybininkų montuotojų, elektromechanikų ir elektromonterius, dailidžių ir stalių, betonuotojų ir betono apdailininkų, dažytojų, grindų ir plytelių klojėjų, tinkuotojų, kepėjų ir konditerių, pardavėjų poreikis.

Darbdavių laukiami veiklos vystymo iššūkiai

Daugiausia darbdavių svarbiausiais laukiamais veiklos vystymo iššūkiais 2023 m. įvardijo energijos sąnaudų didėjimą, žaliavų brangimą, minimalaus darbo užmokesčio augimą, pardavimų vidaus rinkoje mažėjimą ir darbuotojų trūkumą.

Darbdavių laukiami veiklos vystymo iššūkiai 2023 m.

Minimalaus darbo užmokesčio didėjimas, pardavimų vidaus rinkoje mažėjimas ir finansavimo sąlygų griežtėjimas/sunkėjimas – aktualesni iššūkiai mažesniems darbdaviams. Dideli darbdaviai dažniau nei mažos įmonės laukiamu veiklos vystymo iššūkiu įvardijo numatomą darbuotojų trūkumo iššūkį. Didesniems darbdaviams aktualesni skaitmenizavimo ar automatizavimo sprendimai, žaliojo kurso įgyvendinimas.

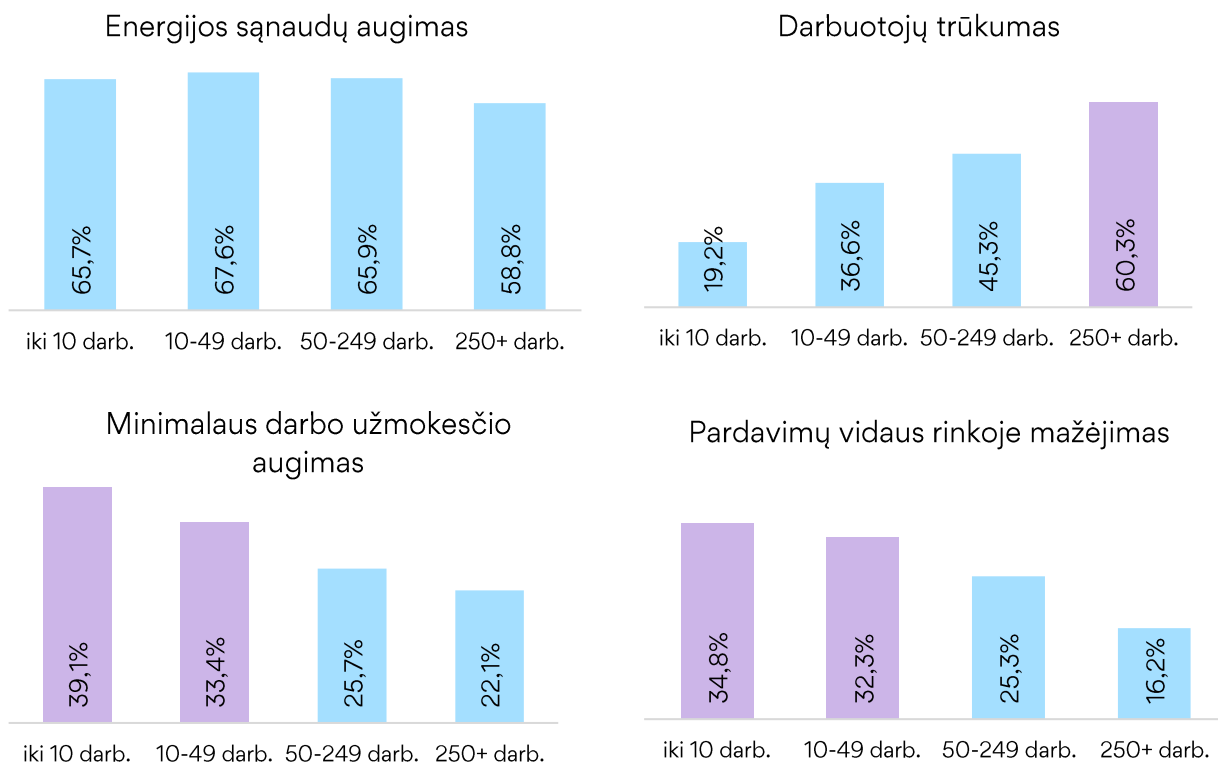
Didėjančios energijos sąnaudos – dažniausiai darbdavių įvardintas laukiamas veiklos vystymo iššūkis beveik visuose veiklos sektoriuose, išskyrus:

- Administracinę ir aptarnavimo veiklą (čia aktualiau – minimalaus darbo užmokesčio augimas);
- Viešojo valdymo ir gynybos (daugiau įstaigų laukiamu iššūkiu nurodė darbuotojų trūkumą);
- Vandens tiekimo, nuotekų valymo ir atliekų tvarkymo (aktualiau – žaliavų brangimas);
- Statybos (aktualiau – žaliavų brangimas);
- Elektros, dujų ir garo tiekimo (aktualiau – žaliavų brangimas).

Daugiausia darbdavių, vienu iš pagrindinių veiklos vystymo iššūkių nurodžiusių išaugusias energijos sąnaudas – apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų bei apdirbamosios gamybos įmonės (atitinkamai 83,5 proc. ir 80 proc.). Šį veiksni tarp esminių 2023 m. iššūkių įvardijo ir daugiau nei 70 proc. žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės, didmeninės ir mažmeninės prekybos, meninės, pramoginės ir poilsio organizavimo veiklos įmonių.

Daugiausia darbdavių, iššūkiu įvardijusių žaliavų brangimą – apdirbamosios gamybos, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų, statybos ir žemės ūkio sektoriuose (šį veiksni laukiamu iššūkiu nurodė daugiau nei 70 proc. atitinkamą veiklą vykdančių įmonių).

Darbdavių, įvardijusių laukiamą veiklos vystymo iššūkį, dalis

Daugiausia darbdavių, iššūkiu nurodžiusių minimalaus darbo užmokesčio didėjimą – vandens tiekimo, nuotekų valymo ir atliekų tvarkymo, administracinės ir aptarnavimo veiklos, žemės ūkio ir miškininkystės bei apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriuose. Šį veiksnių išskyrė beveik pusė tokią veiklą vykdančių darbdavių. Mažiausiai šis veiksnys aktualus – viešojo valdymo bei informacijos ir ryšių sektoriui.

Pardavimų vidaus rinkoje mažėjimą iššūkiu nurodė daugiausia nekilnojamojo turto operacijų bei didmeninės ir mažmeninės prekybos darbdavių.

Darbuotojų trūkumas aktualiausias viešojo valdymo, švietimo, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, statybos, transporto ir saugojimo sektoriuose. Tiekimo grandinių trikdžiai – apdirbamosios gamybos, statybos ir prekybos, galimas eksporto mažėjimas – apdirbamosios gamybos bei transporto ir saugojimo sektoriuose.

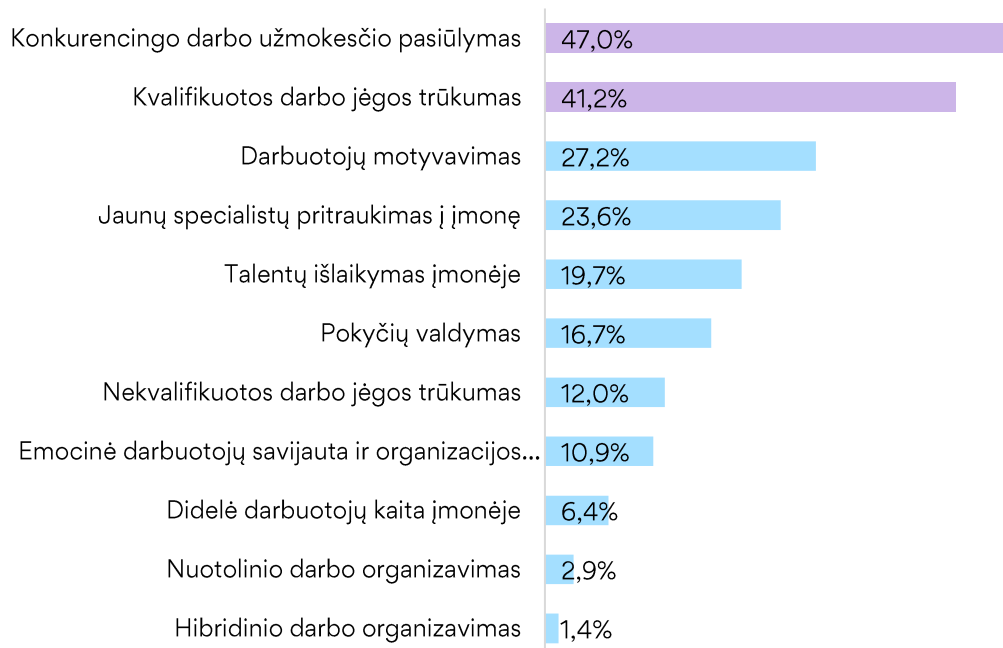
Daugiausia darbdavių, kurie laukiamu iššūkiu įvardijo skaitmenizavimą – viešojo valymo sektoriuje, žaliąjį kursą – žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuje.

Darbdavių numatomi žmogiškųjų išteklių valdymo iššūkiai

Pagrindiniais žmogiškųjų išteklių valdymo iššūkiais 2023 m. išliks konkurencingas darbo užmokestis, kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas, darbuotojų motyvavimas, jaunų specialistų pritraukimas ir talentų išlaikymas.

Daugiausia darbdavių, numatančių sunkumus dėl konkurencingo darbo užmokesčio – viešojo valdymo, elektros, dujų ir garo tiekimo, vandens tiekimo, nuotekų valymo ir atliekų tvarkymo bei regeneravimo sektoriuose. Juose daugiau nei 60 proc. apklaustų darbdavių prognozuoja galintys patirti sunkumų dėl konkurencingo darbo užmokesčio pasiūlymo dirbantiems ir darbo ieškantiems (šalies vidurkis – 47 proc.).

Darbdavių laukiami personalo valdymo iššūkiai 2023 m.

Daugiausiai įmonių, numatančių galimus sunkumus dėl kvalifikuotų darbuotojų trūkumo – žemės ūkio ir miškininkystės, statybos, apdirbamosios gamybos, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų sektoriuose. Čia kvalifikuotos darbo jėgos stygių laukiamu 2023 m. iššūkiu įvardijo daugiau nei pusė darbdavių (vidurkis šalyje – 41,2 proc.).

Daugiausia darbdavių, numatančių susidurti su sunkumais dėl nekvalifikuotos darbo jėgos trūkumo – žemės ūkio ir miškininkystės (39,5 proc.), vandens tiekimo, nuotekų valymo ir atliekų tvarkymo (26,3 proc.) bei administracinės ir aptarnavimo veiklos (25,9 proc.) sektoriuose (šalies vidurkis – 12 proc.).

Daugiausiai įmonių ir įstaigų, įvardijusių laukiamus iššūkius dėl talentų išlaikymo – informacijos ir ryšių, viešojo valdymo, profesinės, mokslinės ir techninės, meninės, pramoginės ir poilsio organizavimo, finansinės ir draudimo veiklos sektoriuose. Talentų išlaikymą vienu iš reikšmingiausių iššūkių 2023 m. nurodė kas antras informacijos ir ryšių veiklą vystantis darbdavys, kas trečias – finansinės ir draudimo veiklos, viešojo valdymo, profesinės, mokslinės ir techninės, meninės, pramoginės ir poilsio organizavimo paslaugų įmonės ir įstaigos (vidurkis šalyje – 19,7 proc.).

Daugiausia numatančių sunkumus dėl jaunų specialistų pritraukimo – viešojo valdymo, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, švietimo, profesinės, mokslinės ir techninės veiklos sektoriuose. Jaunų specialistų pritraukimą tikėtiniu iššūkiu 2023 m. įvardijo beveik trečdalis nurodytą veiklą vykdančių įmonių ir įstaigų (šalies vidurkis – 23,6 proc.).

Darbuotojų motyvavimą laukiamu iššūkiu daugiausiai įvardijo viešojo valdymo (45,2 proc.) ir švietimo (37,4 proc.) įmonės ir įstaigos (šalies vidurkis – 27,2 proc.).

Emocinę darbuotojų savijautą ir organizacijos klimato vystymą vienu iš svarbiausių iššūkių 2023-iesiems įvardijo kas ketvirta viešojo valdymo įstaiga (25,8 proc.), kas penkta informacijos ir ryšių (21,1 proc.) bei žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo (20,8 proc.) veiklą vykdanči įmonė (šalies vidurkis – 10,9 proc.).

Nuotolinio darbo organizavimas aktualesnis bus informacijos ir ryšių, finansinės ir draudimo veiklą vykdančioms darbdaviams. Kas aštunta (12,3 proc.) informacijos ir ryšių bei kas keturiolikta (7,1 proc.) finansinės ir draudimo veiklos įmonė įvardijo galimus sunkumus šioje srityje (šalies vidurkis 2,9 proc.).

Kvalifikuotos darbo jėgos trūkumą ir konkurencingą darbo užmokestį, kaip ir pernai, darbdaviai įvardijo reikšmingiausiais laukiamais žmogiškųjų išteklių valdymo iššūkiais 2023 m. Visgi, palyginti su praėjusiais metais, šie iššūkiai susikeitė vietomis: šiemet konkurencingą darbo užmokestį iššūkiu nurodė daugiau darbdavių nei tikėtiną kvalifikuotų darbuotojų stygių.

Palyginti su praėjusiais metais, padaugėjo darbdavių, prognozuojančių sunkumus dėl konkurencingo darbo užmokesčio ir talentų išlaikymo. Taip pat tų, kurie numano, kad šįmet teks susidurti su emocinės darbuotojų savijautos ir organizacijos klimato vystymo iššūkiais.

Darbuotojų mokymas

Lėšų darbuotojų mokymui šiais metais planuoja skirti 29,2 proc. apklaustų darbdavių. Kas penktas apsisprendęs į darbuotojų mokymą šiais metais neinvestuoti (19,9 proc.), likę – neapsisprendę.

Daugiausia darbdavių, skiriančių lėšų darbuotojų mokymui – finansinės ir draudimo, švietimo, viešojo valdymo, žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, elektros, dujų ir garo tiekimo veiklos sektoriuose. Čia lėšų darbuotojų mokymui numatę skirti daugiau nei pusė darbdavių.

Į darbuotojų mokymą labiau nusiteikę investuoti didesni darbdaviai. Lėšų darbuotojų mokymui ketina skirti trys iš keturių (75 proc.) įmonių ar įstaigų, kuriose dirba daugiau nei 250 darbuotojų, ir mažiau nei penktadalis (18,1 proc.) darbdavių, turinčių iki 10 darbuotojų.

Į darbuotojų mokymą labiau linkę investuoti plėtrą planuojantys darbdaviai ir tie, kurie 2022 m. susidūrė su darbuotojų trūkumu. Tarp įmonių, numatančių veiklos plėtrą Lietuvoje ir/ar užsienyje, lėšų darbuotojų mokymui ketina skirti 57,1 proc., t. y. dvigubai daugiau nei tarp tų, kurie apsisprendę šiais metais nevykdyti plėtros (24,4 proc.).

Darbuotojų mokymui lėšų labiau nusiteikę skirti darbdaviai, susidūrę su darbuotojų trūkumu (patyrę sunkumų apsirūpinant reikiama darbuotojais). Į darbuotojų mokymą investuoti ketina 41,9 proc. darbdavių, patyrusių darbuotojų trūkumą 2022 m. – dvigubai daugiau nei tarp tų, kurie su darbuotojų trūkumu nesusidūrė (19,3 proc.).

Padidinti darbuotojų mokymui skirtas lėšas šiais metais planuoja apie penktadalį darbdavių (22,4 proc.), mažinti – apie dešimtadalį 9,6 proc. Tarp didelių darbdavių – daugiau įmonių ir įstaigų, planujančių tokių išlaidų didėjimą. Tarp mažesnių – daugiau numatančių tokių išlaidų dydžio nekeisti arba jas mažinti. Daugiausia darbdavių, numatančių didinti investicijas į darbuotojų mokymą – finansinės ir draudimo veiklos bei žmonių sveikatos priežiūros ir socialinio darbo sektoriuose. Čia daugiau lėšų dirbančiųjų mokymui ir kvalifikacijos kėlimui numato skirti kas antras darbdavys. Švietimo ir viešojo valdymo sektoriuose didinti lėšas darbuotojų mokymui planuoja pas trečią įstaigą ar įmonę.

Darbo rinka 2023 metais: iššūkiai ir prognozės

Darbo rinkos pokyčiai ir iššūkiai

2022 m. prasidėjo optimistinėmis nuotaikomis dėl po COVID-19 pandemijos sparčiai atsigaujančios ekonomikos, gerėjančių nedarbo rodiklių ir suvaldytos neteisėtų migrantų krizės. Vis dėlto praėjusiais metais ekonomikai, o kartu ir darbo rinkai, nepalankių rizikos veiksnių tik daugėjo. Geopolitinės įtampos, Rusijos karas prieš Ukrainą, įvedamos sankcijos, išaugusios žaliavų bei energijos kainos, didelė infliacija, griežtinamos finansavimo sąlygos neišvengiamai darė įtaką verslų gyvybingumui ir plėtros planams.

Nepaisant sudėtingos ekonominės situacijos, 2022 m. pasižymėjo sparčiu užimtųjų skaičiaus didėjimu. Registruoto nedarbo rodiklis per 2022 metus mažėjo 1,3 proc. punkto – iki 8,9 proc. Įtakos tam turėjo ir sėkmingai į darbo rinką įsilieję nuo karo į Lietuvą pasitraukę ukrainiečiai, prisidėję prie darbo jėgos trūkumo sukeltos įtampos darbo rinkoje mažinimo.

2022 m. išryškėję rizikos veiksniai išliks aktualūs ir 2023 m. Lietuvos bankas pastebi ženklų¹⁴, „leidžiančių tikėtis tik gana nedidelio ekonomikos sąstingio 2022–2023 m. sandūroje“. Lietuvos bankas, numato, kad 2023 m. vidutinis metinis nedarbo lygis didės iki 6,7 proc. (0,6 proc. punkto), o užimtųjų skaičius mažės 0,5 proc.

Užimtumo tarnyboje stebimos darbo pasiūlos ir paklausos kitimo tendencijos rodo, kad registruotas nedarbas 2023 m. I ketvirtį augs – tikėtina, didės maždaug 1 proc. punktu. Jo mažėjimo galima tikėtis II–III ketv. periodu, kuomet darbuotojų poreikis tradiciškai auga dėl sezoninių darbo paklausos svyravimų.

Ekonomikos lėtėjimas, infliacija, geopolitinės įtampos ir netikrumas rinkose sąlygos mažesnę samdą. Visgi, drastiško laisvų darbo vietų skaičiaus mažėjimo pavyks išvengti: darbo pasiūlymų skaičiaus ženklų mažėjimą absorbuos ne vienerius metus besitęsiantis kai kurių profesijų darbuotojų stygius rinkoje.

2023 metams prognozuojama situacija indikuoja, kad dalies darbo ieškančiųjų derėjimosi galia mažėja: įmonėms pristabdant plėtros planus, mažėja darbo pasiūlymų skaičius, didėja konkurencija dėl laisvų darbo vietų, greitai įsidarbinti siekiantys darbo ieškantieji turi mažiau galimybių rinktis ir derėtis dėl įdarbinimo sąlygų. Išimtis – trūkstamų profesijų darbuotojai (sveikatos, mokymo, inžinerijos specialistai, kai kurių kvalifikuotų darbininkų, mašinų ir įrenginių operatorių grupės).

Siekiant pritraukti šalies darbo rinkai vis dar trūkstamųjų aukštos kvalifikacijos darbuotojų, užimtumo rėmimo priemonės 2022 m. papildytos atvykimo išmoka iš užsienio pritrauktiems darbuotojams ir išmoka darbdaviui, pritraukusiam darbuotoją iš užsienio.

Mažinti darbo rinkoje pastaraisiais metais jaučiamą įtampą dėl trūkstamų profesijų darbuotojų turėtų padėti 2022 m. įsigaliojusios įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ nuostatos, kuriomis supaprastintos migracijos taisyklės. Į darbo rinką, tikėtina, įsilies daugiau asmenų, nes sušvelnintos sąlygos, kurias turi atitikti įdarbinamas užsienietis, sudarytos lankstesnės sąlygos įsidarbinti Lietuvoje studijuojančiam ar studijas baigusiam užsieniečiui. Taip pat sudarytos sąlygos dirbti ar imtis savarankiškos veiklos prieglobsčio prašytojams ir neteisėtai atvykusiems užsieniečiams, kurie neteisėtai kirto Lietuvos Respublikos sieną iš Baltarusijos pusės ekstremalios situacijos metu.

Naujos darbo formos ir ilgėjantis darbingas amžius reikalauja nuolatinio įgūdžių atnaujinimo bei persikvalifikavimo. 2022 m. įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ Mokymosi visą gyvenimą sistemos reformą į ADRPP įtrauktos naujos paramos mokymuisi priemonės: neformalusis suaugusiųjų švietimas ir aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir

¹⁴ Makroekonominės prognozės (2022 m. gruodžio mėn.), Lietuvos bankas.
Plačiau: <https://www.lb.lt/lt/apzvalgos-ir-leidiniai/category.39/series.168>

kompetencijų įgijimas. Šios priemonės padės parengti darbo rinkai trūkstamų sričių specialistų, į darbo rinką integruoti žemos kvalifikacijos suaugusius asmenis, migrantus, pabėgėlius ir kitus pažeidžiamoms grupėms priklausančius asmenis.

Įgyvendinant užimtumo sistemos pertvarką nuo 2022 m. liepos 1 d. įvestas darbo rinkai besirengiančio asmens statusas, suteikiantis galimybę identifikuoti asmenų nedarbo priežastis. Individualiai įvertinus kiekvieno asmens kliūtis užimtumui ir suteikus pagalbą tas kliūtis šalinant bus sudaroma galimybė šiems asmenims sugrįžti į darbo rinką ir įsitvirtinti joje.

Permainos laukia ir asmenų su negalia. Nuo 2023 m. panaikinus socialinės įmonės statusą daugiau nei 4000 neįgalųjų – buvusių socialinių įmonių darbuotojų – iš segreguotos darbo rinkos perėjo į atvirą darbo rinką, tuo pačiu išlaikant finansinę pagalbą neįgalųjų užimtumo skatinimui. Valstybės pagalba ir paslaugos nukreipiamos į darbo ieškančių asmenį, nepriklausomai nuo įmonės statuso, o galimybė pasinaudoti subsidija darbo užmokesčiui darbinant neįgaliuosius ar gauti subsidiją darbo asistento išlaidoms atsiranda platesniam darbdavių ratui.

Užimtumo didinimo iššūkiai

Socialinės įmonės statusą turėjusios įmonės nuo šių metų pradžios nebeprivalo laikytis socialinėms įmonėms keliamų reikalavimų, tačiau joms sudarytos galimybės išsaugoti subsidiją darbo užmokesčio kompensacijai įdarbinant neįgalų asmenį, taip pat subsidiją darbo asistento išlaidoms Užimtumo įstatyme numatytais sąlygomis – tokiomis pačiomis, kaip ir visiems šalies darbdaviams. Buvusios socialinės įmonės gali lanksčiau vykdyti savo veiklas, o finansinė pagalba darbinant neįgaliuosius, tikimasi bus veiksminga paskata ir kitiems šalies darbdaviams. Tuo tarpu negalią turintiems asmenims atsirad daugiau galimybių susirasti jų poreikius atitinkančią darbo vietą. Pereinant į atvirą darbo rinką galimas didesnis negalią turinčių asmenų aktyvumas.

Lėtėjant ekonomikai ir mažėjant laisvų darbo vietų, dalis jaunimo, tikėtina, susidurs su didesne konkurencija ir reikalavimais, aukštesniais nei turima kvalifikacija: daugiau nei pusė bedarbio statusu Užimtumo tarnyboje registruotų jaunuolių iki 29 m. neturi profesinės kvalifikacijos. 16-24 m. amžiaus grupėje profesijos neturi du trečdaliai.

Ilgalaikių bedarbių dalis registruotų bedarbių struktūroje mažėja, tačiau jų skaičius 2022 m. pabaigoje paaugo. Esant sudėtingesnei ekonominei situacijai, grįžimo į darbo rinką po registruoto nedarbo trukmė, tikėtina, ilgės, o ilgalaikių bedarbių skaičius ūgtels.

Iššūkiu liks *darbo rinkai besirengiančių asmenų* įsidarbinimo kliūčių šalinimas. Savivaldybėse, kuriose Užimtumo tarnybos, savivaldybės ir socialinių partnerių bendradarbiavimo dėka bus priimti efektyvūs tokių kliūčių šalinimo sprendimai, tikėtina, užimtumas didės.

Priedai

Darbo rinkos rodikliai

Rodikliai		Skaiciais		Pokyčiai	
		2022 m.	2021 m.	Palyginti su praėjusiais metais	
				sk.	%
IREGISTRUOTA BEDARBIŲ	Per metus	286078	241889	44189	18,3
	Metų pabaigoje	156097	176087	-19990	-11,4
	50,2 % moterų	78312	87179	-8867	-10,2
	49,8 % vyrų	77785	88908	-11123	-12,5
	19 % jaunimo iki 29 m. amžiaus	29633	30545	-912	-3,0
	9,9 % jaunimo iki 24 m. amžiaus	15387	15515	-128	-0,8
	17,5 % ilgalaikių bedarbių	27370	59951	-32581	-54,3
	dalyvaujančių laikino užimtumo priemonėse	10955	13845	-2890	-20,9
Bedarbiai, proc. DAG* metų pabaigoje		8,9	10,2	-1,3	...
LAISVOS DARBO VIETOS	Įregistruota per metus iš viso	274004	358489	-84485	-23,6
	iš jų neterminuotam darbui	258621	337711	-79090	-23,4
	terminuotam darbui	15383	20778	-5395	-26,0
ĮDARBINI- MAS	Iš viso nuo metų pradžios	204711	252351	-47640	-18,9
	pagal neterminuotas sutartis	182857	221982	-39125	-17,6
	pagal terminuotas sutartis	21854	30369	-8515	-28,0
AKTYVIOS DARBO RINKOS POLITIKOS PRIEMONĖS	Pradėjo dalyvauti priemonėse per metus	43898	20660	23238	112,5
	34,6 %** Parama mokymuisi	15186	6703	8483	126,6
	profesinis mokymas	11892	5987	5905	98,6
	įdarbinimas pagal pameistrystės darbo sutartį	499	148	351	237,2
	stažuotė	495	228	267	117,1
	neformalaus švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimas	181	340	-159	-46,8
	neformalus suaugusiųjų švietimas	551	—	—	—
	aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimas	1568	—	—	—
	38,4 %** Remiamasis įdarbinimas	16874	10027	6847	68,3
	įdarbinimas subsidijuojant	15785	9187	6598	71,8
	darbo įgūdžių įgijimo rėmimas	1089	840	249	29,6
	2,6 %** Parama darbo vietoms steigti	1148	2064	-916	-44,4
	įdarbinimas į steigiamas subsidijuojamas darbo vietas	188	217	-29	-13,4
	įdarbinimas į vietas, įsteigtas pagal Vietinių užimtumo iniciatyvų projektus	714	1082	-368	-34,0
	savarankiško užimtumo rėmimas	246	765	-519	-67,8
	24,4 %** Parama judumui	10690	1866	8824	472,9
Profesinė rehabilitacija		334	298	36	12,1
Užimtumo didinimo programos		3028	4052	-1024	-25,3
Veikla pagal verslo liudijimą		105616	113596	-7980	-7,0
Išduota leidimų įdarbinti užsieniečius		23260	30993	-7733	-25,0

Profesijos, kurių darbuotojų labiausiai trūko 2022 m. apskrityse

Vertinant darbo jėgos pasiūlos ir paklausos suderinamumą: (a) į analizę įtraukti profesijų pogrupiai, kuriuose per 2022 m. laisvų darbo vietų registruota bent 0,5 proc. nuo visų apskrityje registruotų kvalifikuoto darbo pasiūlymų; (b) analizuotas per 2022 m. Užimtumo tarnyboje įregistruotų laisvų darbo vietų ir darbo neturinčių asmenų (bedarbių) santykis apskrityse. Pateikiama vienam per nurodytą laikotarpį įregistruotam atitinkamo darbo ieškančiam asmeniui tenkančių laisvų darbo vietų skaičius.

Alytaus apskritis

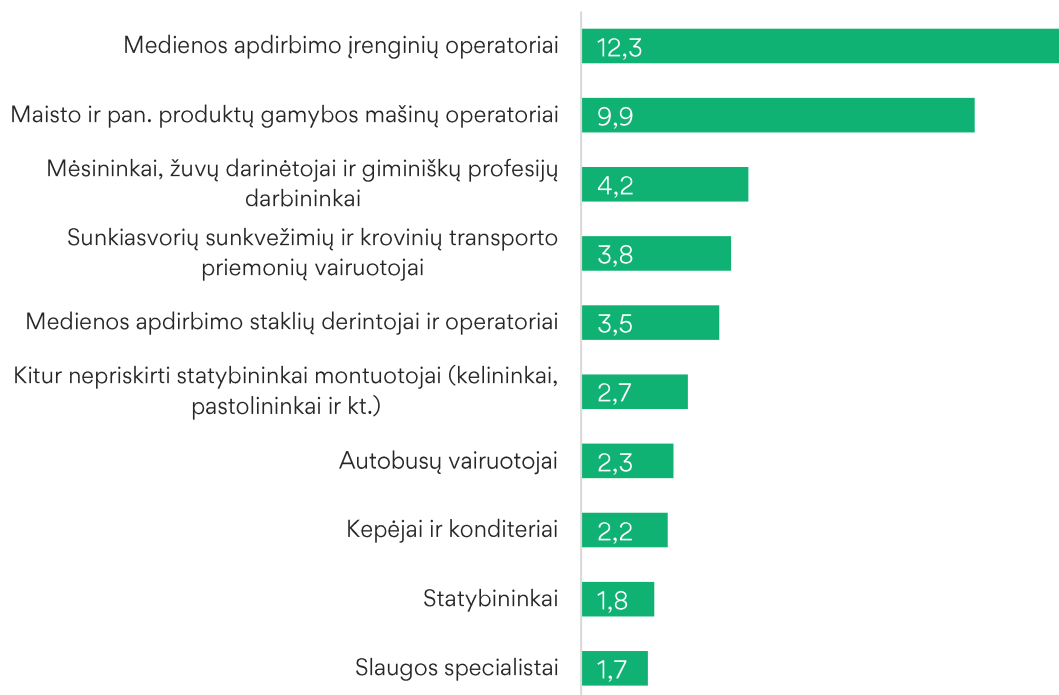
Kauno apskritis

Klaipėdos apskritis

Marijampolės apskritis

Panevėžio apskritis

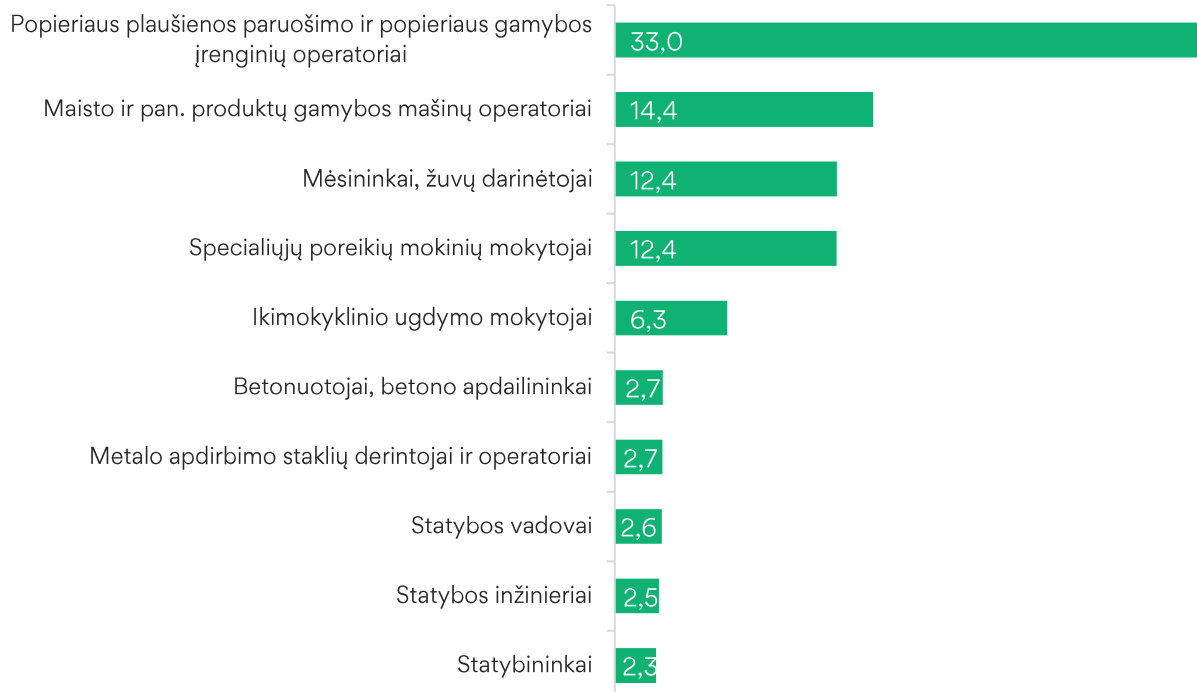
Šiaulių apskritis

Tauragės apskritis

Telšių apskritis

Utenos apskritis

Vilniaus apskritis

